

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 130 stemmer (S, V, KF, SF, RV, FP, CD og DF) mod 4 (EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 92: Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Grundforskningsfond. (Mulighed for en delvis uddeling af fondens kapital og ændring af fondens uddelingspraksis).

Af forskningsministeren (Jytte Hilden).
(Fremsat 20/11 97. Første behandling 27/11 97. Betænkning 17/12 97).

Der var stillet 16 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Annette Just (FP):**

Jeg vil blot ganske kort meddele – fordi der står skrevet i betænkningen, at Fremskridtspartiet ved anden behandling vil meddele, hvordan vi stemmer – at vi vil stemme nej til ændringsforslag nr. 4-6 og nr. 11-13; og når de så alligevel er kommet igennem, vil vi i den sidste ende stemme nej til selve lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-16 vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg forslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Fortsættelse af tredje behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 1998.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 7/10 97. Første behandling 23/10 97. Betænkning 29/10 97. Anden behandling 25/11 97. Tillægsbetænkning 26/11 97. 1. del af tredje behandling 17/12 97).

Formanden:

Jeg giver ordet til Finansudvalgets formand, hr. Peter Duetoft.

Peter Duetoft (CD):

Efter gårsdagens afstemninger over de mange ændringsforslag, der var stillet til finanslovforslaget for 1998, har vi i Finansudvalget haft et møde med henblik på den tekniske gennemgang af afstemningsresultaterne.

Jeg kan herefter på hele Finansudvalgets vegne meddele det højt ærede Ting, at denne gennemgang ikke har givet anledning til bemærkninger eller til, at der stilles yderligere ændringsforslag, og finanslovforslaget kan derfor nu indstilles til Tingets fortsatte behandling.

Jeg vil dog lige tilføje en enkelt bemærkning, nemlig den, at jeg vil benytte lejligheden til dels at takke Finansministeriets embedsmænd, men også Finansudvalgets sekretariat for det store arbejde, de har gjort i forbindelse med finanslovforslaget og dets arbejde. Det er utrolig afgørende også for den politiske side af arbejdet, at rygraden – nemlig administrationen – er meget behjælpesom, meget effektiv og meget nidkær i sit arbejde, og jeg synes at jeg her ved starten af generaldebatten godt på Finansudvalgets vegne vil sige tak for den bistand, vi har fået, og sige, at det som sædvanlig har været en fornøjelse at samarbejde med de pågældende.

Pia Gjellerup (S):

I går koncentrerede vi os om ændringsforslagene, og i dag er det så meningen, at vi skal ig-

ge lidt mere overordnet på finansloven som sådan.

Finansloven er jo dels et vigtigt signal om, hvordan man søger fra regeringens og regeringspartierne og Folketingets flertals side at drive samfundsøkonomi med de mange elementer, som ligger i en finanslov, og dels giver den også et billede af, hvordan oppositionen vil søge at fremstille et alternativ. Og debatten i går gav et vældigt godt fingerpeg om, hvilke forskelle der er på, hvordan man vil gribe tingene an.

Finansloven er en vigtig brik i forhold til at fortælle, hvordan man kan påvirke udviklingen. Vi kan jo ikke her i Folketinget beslutte, at arbejdsløsheden skal være af den ene eller den anden størrelse; men vi kan træffe en række beslutninger i Folketinget, og vi kan indarbejde dem i finansloven, og derved kan vi på en række punkter påvirke udviklingen.

Da Socialdemokratiet sammen med Det Radikale Venstre, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti gik i regering i januar 1993, var det med det klare ønske at vende den udvikling, som var i gang i Danmark.

Den udvikling var ufatteligt negativ, og den havde stået på i årevis. Vi ønskede at vende udviklingen, så vi fik flere mennesker i arbejde i stedet for, som vi havde oplevet det syv år i træk, færre mennesker i arbejde. Vi ønskede at få afskaffet de mange tvangsauktioner, som desværre på det tidspunkt hørte til dagens orden. Vi ønskede at skabe nogle rammer for erhvervslivet, der gjorde, at vi ikke skulle se det samme antal konkurser, som også i begyndelsen af 1990'erne og slutningen af 1980'erne var dagens orden. Vi ønskede at føre en økonomisk politik, der var så stabil og fremadrettet, at vi kunne indfri løfterne om overskud i den offentlige økonomi i 1997-98.

Efter næsten fem år med en ihærdig politisk indsats er mange af disse konkrete mål nået. Vi har i dag et helt andet samfund end det, vi overtog ledelsen af i 1993.

Vi har arbejdet sammen med ganske mange politiske partier her i Folketinget på skift. I denne sidste valgperiode har vi således gennemført finansloven med i alt fire kombinationer af finanslovsaftaler. Der er vist overhovedet kun én ubrugt kombination tilbage, og den er så urealistisk, at det da er godt, at der er et valg inden næste finanslov.

Den indsats, der har været øvet i forhold til gennemførelse af finanslovene, har vist, at rege-

ringen har evnet at samarbejde, og at den har haft en udpræget vilje til at samarbejde bredt i Folketinget.

På baggrund af gårsdagens debat er der grund til at trække et par overordnede emner frem.

Det ene er diskussionen om arbejdsmarkedet, som bølgede frem og tilbage i går, bl.a. inspireret af, at man fra Venstre og De Konservatives side har stillet nogle meget voldsomme, men ikke særlig specificerede ændringsforslag, som viser, at der er meget stor forskel på den måde, man vil gribe arbejdsmarkedets udvikling an på fra den ene og den anden side af det politiske spektrum.

Vi har taget en hård tørn med at give arbejdsmarkedet muligheder for at løse sin opgave med hensyn til uddannelse og inspiration af arbejdskraften. Vi kom til i 1993, hvor der var rekordarbejdsløshed i Danmark. Siden har vi lavet reformer og regelændringer i en strøm, som til tider har taget pusten fra de mennesker, der har skullet omsætte vore beslutninger til en aktiv arbejdsmarkedspolitik i hverdagen.

I takt med at der igen blev efterspørgsel efter arbejdskraft, blev den ledige arbejdskraft uddannet og aktiveret. Også den arbejdskraft, der var i beskæftigelse, fik gode muligheder for at blive videreuddannet. Samlet set har resultatet været overordentlig fornuftigt, og vi har endnu undgået flaskehalse, selv om ledigheden er faldet endog særdeles kraftigt.

På den baggrund er det nødvendigt at gøre nogle bemærkninger til Venstre og De Konservative, for når man som Venstre og De Konservative slynger om sig med spareforslag på 7-8 mia. kr. lige netop på disse områder, arbejdsmarkedet og arbejdsmarkedssuddannelserne, så virker det utroværdigt.

Vi har jo sammen aftalt at øge tempoet i arbejdsmarkedspolitikken i takt med udviklingen. Derfor undrer det os, at Venstre og De Konservative nu mener, at man skal lave nogle voldsomme, ødelæggende ryk, som ikke er i takt med udviklingen.

Vi i Socialdemokratiet vil meget gerne have, at alle ledige kommer i arbejde igen, men vi vil ikke torpedere de forløb, hvor vi opkvalificerer ledige til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Derfor vore mange spørgsmål i går til Venstres og De Konservatives ordførere. De ville ikke svare klart, eller også kunne de ikke, de veg i hvert fald uden om.

Men deres ændringsforslag fortæller os, at Venstre og De Konservative vil have aktiveringsforløb afbrudt for at sende arbejdsløse ud af dagpengesystemet over i det sociale system. Det er efter Socialdemokratiets mening at gå den helt forkerte vej. Denne trafik vil ikke alene ramme de mennesker, der smides ud, den vil også ramme det erhvervsliv, der bestemt har brug for stadig flere gode, veluddannede og motiverede medarbejdere.

Derfor er der tale om et afgørende brud fra Venstres og De Konsevatives side med den arbejdsmarkedspolitik, som har været tilrettelagt siden 1993, og som der heldigvis er et flertal for at opretholde. Vi så Venstres og De Konservatives ændringsforslag blive nedstemt i går. Dagpengesystemet skal føre til arbejde, ikke til kontanthjælp. Det synes V og K ikke at dømmе efter de ændringsforslag, de præsenterede går.

Vi har nu en arbejdsløshed, der er krøbet ned fra de ca. 350.000 til godt 200.000 mennesker. 200.000 arbejdsløse mennesker er stadig for mange, og der er altså lang vej endnu til fuld beskæftigelse.

Men det er fuld beskæftigelse, der for Socialdemokratiet er målet, og dér har vi faktisk været igennem en meget voldsom udvikling. For 5 år siden frygtede mange mennesker at miste deres arbejde. For 3 år siden var oplevelsen af samfundsudviklingen blevet en anden; der var stadig flere, der håbede at få arbejde. Nu bliver det ikke ved håbet længere; nu har mange faktisk fået arbejde, og det betyder, at de sidste 200.000 også er begyndt at have et håb, som vi meget gerne vil indfri.

Regeringen har lagt sine målsætninger for de næste 7-8 år på området frem i »Danmark år 2005«. Vi ønsker stadig et fald i ledigheden. Og den fulde beskæftigelse er faktisk inden for rækkevidde; det er ikke mere en utopi takket være den målrettede indsats, der er udøvet i de sidste 5 år.

En anden væsentlig del af indsatsen i arbejdsmarkedspolitikken i forhold til at skabe en god udvikling på arbejdsmarkedet og i erhvervslivet har været en satsning på uddannelsesområdet. Også i denne finanslov er der taget nye initiativer af regeringspartierne og aftalepartierne Socialistisk Folkeparti og Centrum-Demokraterne.

Vi ønsker at øge uddannelsesmulighederne. Uddannelse er nøglen til hele tiden at få Danmark til at følge med udviklingen. Vi er 5 mio. mennesker, som lever i et land, hvis absolut

væsentligste råstof stadig er disse 5 mio. mennesker, og derfor er det vigtigt, at de 5 mio. mennesker får mulighederne for og bliver inspireret til stadig at uddanne sig.

Også her skylder Venstre og De Konservative svar på spørgsmålet om, hvorfor uddannelsesområdet er udvalgt til at være et af de helt store spareområder. Er der nogen, der kan forklare mig, hvordan Venstre og De Konservative har fundet ud af, at hovedproblemet i det danske samfund er, at for mange ufaglærte og korttidsuddannede har fået for meget uddannelse? I deres ændringsforslag til finansloven har de foreslået flere barrierer – alle de barrierer, man næsten kan komme i tanker om – for at forhindre de ledige i at få bedre kvalifikationer.

Vores analyse i Socialdemokratiet er, at mange ledige har brug for flere kvalifikationer. Vi ønsker at give dem flere og bedre uddannelsesmuligheder og derved flere og bedre jobmuligheder, og vi kan i øvrigt sige med stor overbevisning, at det hjælper, fordi vi har vist, at det har virket. Mange er kommet i arbejde, også mange af dem, der har været ledige i flere år.

I det hele taget er det jo altså utopi at tale om fuld beskæftigelse uden samtidig at skabe rammer og muligheder for en omfattende efteruddannelse. Det gælder for alle grupper, men ikke mindst for dem uden eller med kun korte uddannelser.

Venstre og De Konservative foreslog helt at afskaffe mulighederne for uddannelsesorlov for alle ledige – ikke mere uddannelse til dem!

Og for de beskæftigede holder de kun en kattelem åben for uddannelsesorlov. Også herved skaber man barrierer og fjerner muligheder for den enkelte og dermed også for virksomhederne. Uddannelsesorlov skal kun bevilliges, hvis der sker genbesættelse. Det lyder jo umiddelbart smukt, for hvem ser ikke gerne, at ledige kommer i beskæftigelse, mens andre er på uddannelse?

Virkeligheden ser bare anderledes ud. Det vil betyde, at man ikke kan anvende f.eks. perioder med ordremangel til at opkvalificere medarbejderne. I de situationer giver man medarbejderne og virksomhederne én eneste mulighed, og det er ledighed. Og det er ikke at dygtiggøre sig, det er ikke at skabe udviklingsmuligheder for virksomhederne fremover.

Oven i disse begrænsninger nedsættes ydelserne for dem, der kommer igennem nåleøjet, og oven i det skæres der milliardbeløb på selve uddannelserne. Det hænger på sin vis godt nok

sammen med den underlige logik, der findes i borgerlige kredse: at hvis man gør det tilstrækkelig vanskeligt overhovedet at komme på uddannelse, ja, så er der jo ikke grund til at have uddannelsesstederne mere.

Resultatet af den politik vil blive flere på passiv forsørgelse og færre i arbejde. Vi vil fra Socialdemokratiets side gå den modsatte vej. Vi ønsker færre på passiv forsørgelse og flere i arbejde. Vi vil ikke som Venstre og De Konservative tilbage til fortiden, vi vil ind i fremtiden.

Erhvervslivet vil efterspørge veluddannet arbejdskraft. Der skal jo være nogen til at viderføre den udvikling, der er sat i gang med farvel til konkurser og evindelige afskedigelsesrunder og goddag til god indtjening og store overskud. Det har virksomhederne kunnet sige i de sidste år. Jeg tror faktisk, at enhver erhvervsleder vil medgive, at tingene i dag har bedre chancer for at lykkes end for 5 år siden. Det kan regeringen tage sin del af æren for.

Som sagt er der mange mennesker, der endnu ikke er nået med på de mest positive bølger. Der er over 200.000 arbejdsløse, der er mange, der føler sig skubbet ud af arbejdsmarkedet for tidligt, mange, der ikke fuldfører en uddannelse, og mange, der ikke helbredsmæssigt kan klare at være med i aktivt arbejde hele livet – mere teknisk udtrykt: mennesker på overførselsindkomst.

Der er i denne regerings periode næsten 80.000 færre på overførselsindkomst, end da vi tog over. I en tilsvarende periode forud for 1993, mens Venstre og De Konservative sad ved magten, kom 140.000 flere mennesker på overførselsindkomst. Vi har nu på 4. år i træk et faldende antal mennesker, der ikke er draget ind i aktiviteter på arbejdsmarkedet. Det er historisk. Tidligere har vi kun haft et enkelt år, hvor der har været et fald i antallet, nemlig 1986; nu har det været 4 år i træk. Alle andre år er tallet steget støt; i år fortsætter vi udviklingen frem mod år 2005.

Både regeringen og – håber jeg – et flertal i Folketinget og – ved jeg – både LO og Dansk Arbejdsgiverforening og virksomhederne vil være med til at åbne arbejdsmarkedet yderligere, også for de mennesker, som ikke kan været med på fuld kraft, hundrede procent.

Der er andre emner fra gårdsdagens debat, som jeg synes det er værd at få trukket frem i den generelle debat i dag.

Vi fik afdækket i går, at Venstres og De Konservatives forslag i forhold til pensionister alene

handler om, at man vil bruge et milliardbeløb til de rigeste pensionister. For overhovedet at få glæde af Venstres og De Konservatives forslag skal en enlig pensionist tjene op mod 200.000 kr., og et pensionistægtepar skal tjene op mod 300.000 kr. Venstre og De Konservative henvender sig overhovedet ikke til de almindelige pensionister, og det er dem, der er mange hundredtusinder af. Dem, Venstre og De Konservative henvender sig til, er alene de rigeste fem procent.

Vi vil hellere fra Socialdemokratiets side sats på at sikre muligheden for, at vi kan opretholde et ordentligt niveau for pensionerne, bl.a. ved at have en ordentlig aktivitet i samfundet, og vi vil hellere sats på at øge kvaliteten i den service, som bliver stillet til rådighed for pensionisterne. Det er de ændringsforslag til finansloven, som er gennemført sammen med Socialistisk Folkeparti og Centrum-Demokraterne, også et udtryk for.

Her bliver der satset både beløb og kreativitet på at medvirke til, at hjemmehjælpen bliver af en højere kvalitet, og at den også bliver mere sikker. Det er værd at sats på – meget mere værd end at skabe yderligere indtægtsfremgang for nogle, der i forvejen er i fuld aktivitet på arbejdsmarkedet, og som har gode indkomster.

Vi diskuterede også i går et helt andet emne: Hvordan engagerer Danmark sig i udviklingen af andre lande ude i verden, der bestemt har brug for udvikling? Venstres og De Konservatives svar er, at her skal vi virkelig spare: 20 pct. skal der skæres af udviklingsbistanden. Det er jo sådan et lidt sterilt forslag, men vi fik ved alle afstemningerne i går afdækket, at Venstre og De Konservative ikke tør udmønte deres eget forslag. Så snart vi nærmer os en konkretisering, så snart vi nærmer os et sted i verden, så snart vi nærmer os ansigterne, stemmer Venstre og De Konservative imod. Det er kun den sterile kontobesparelse på 20 pct., de stemmer for. Det er ikke troværdigt, og det er ikke sympatisk. Det er verdens allerfattigste, der skal bøde, men hvem det er, kan vi ikke få at vide.

Vi havde også en diskussion om at yde bistand til flygtninge i nørøderne. Vi vil gerne medvirke til det fra Socialdemokratiets side. Det har vi gjort tidligere, og vi gør det også konkret i dag. Der er faktisk en lang række steder, hvor vi har mulighed for at bidrage i nørøderne med vores udviklingsbistand, og vi har prøvet det helt konkret omkring Bosnien. Det var meget vanskeligt, erfarede vi, men

det lykkedes faktisk at skabe nogle aktiviteter, som dog var meget beskedne. Vi vil gerne medvirke til det, men vi vil gerne afvise, at det er løsningen på alle flygtningeproblemer i Danmark.

På miljøområdet gik det stort set lige sådan. Der var en stor besparelse på 500 mio. kr. – ½ mia. kr. – i Venstre og De Konservatives ændringsforslag, men så snart vi kom til de ændringsforslag, der handlede om at udmønte besparelsen, stemte Venstre og De Konservative imod; det ville man ikke være med til. Da vi spurgte i går til det papir, som Venstre og De Konservative har arbejdet med, fik vi at vide, at det ikke var politisk vedtaget, så der er altså talt om en besparelse på 500 mio. kr., men ingen ved, hvor pengene skal tages fra.

Generelt kan man sige, at sådan som denne finanslovdebat hidtil er forløbet, har den vist, at vi har en regering, der har vilje til at fortsætte den overordentlig gunstige udvikling, også på det økonomiske område, hvor den offentlige økonomi i dag er 60 mia. kr. bedre end den, regeringen overtog. Vi vil fortsætte arbejdet, vi vil være konkrete, og vi har bevist, at vi har kunnet bidrage mere til det, end de fleste andre har kunnet.

Formanden:

Så er der anmeldt korte bemærkninger fra hr. Frank Dahlgaard, hr. Frank Aaen, hr. Thor Pedersen og fru Jette Gottlieb, og vi tager tre ad gangen og lader så fru Pia Gjellerup svare. Først hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Jeg vil gerne rose Socialdemokratiet og Socialdemokratiets ordfører – det er jo altid god pædagogik – ikke så meget for det, der blev sagt om uddannelsen, for det var efteruddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse, hvor der bruges alt for mange penge i forhold til det, man får for dem. Nej, det er for ungdomsudannelserne, for det, der sker i folkeskolen, og for det, der sker på næste trin efter folkeskolen.

Det koster mange penge, og her er regeringen i det forløbne folketingsår begyndt at stille krav og begyndt at sige, at vi skal have mere for pengene. Det skete i forbindelse med det analysearbejde, der blev sat i gang med »Danmark som foregangsland«, hvor man også tog fat på grundskolen, og hvor der kom meget krasse ord fra ministrene om, at nu skulle der ske en

opstramning, nu skulle der ske en effektivisering, og nu skulle man have mere for de samme penge. Jeg mener, vi også hørte ordet kvalitet, og det er positivt.

Vi fornemmer i Det Konservative Folkeparti, at i 1997 skete der en begyndende drejning i retning af, at man ikke bare ser på kvantiteten og uddannelse til alle, men også på kvaliteten i uddannelserne. Det synes vi er positivt, og det vil vi gerne rose regeringen for.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er fuldstændig enig med fru Pia Gjellerup, når hun som ordfører for Socialdemokratiet angriber V og K's arbejdsmarkedspolitik. Men glemmer fru Pia Gjellerup ikke, at Socialdemokratiet og De Radikale hvert halve år gennemfører stramninger over for de arbejdsløse netop sammen med V og K, og at man også med denne finanslov har gennemført nye stramninger sammen med V og K? Man tvinger arbejdsløse til en daglig transporttid på 4 timer, man tvinger arbejdsløse ud af deres fag efter et halvt års arbejdsløshed, og man begrænser arbejdsløses mulighed for at uddanne sig.

Disse stramninger, som blev gennemført sammen med V og K, var så vigtige for regeringen, at da Enhedslisten krævede stop for dem, sagde regeringen: Det kan vi ikke klare, vi insisterer på stramninger. Derfor afbrød man forhandlingerne med Enhedslisten om finansloven og baserede den på CD og hr. Jacob Haugaard, og derfor spørger jeg: Er det andet end snak, når regeringen siger, at den er imod V og K's arbejdsmarkedspolitik? Vil vi ikke igen om et halvt år og om yderligere et halvt år se regeringen gennemføre nye stramninger netop sammen med V og K?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg havde egentlig glædet mig til at høre, hvad det var, fru Pia Gjellerup ville fortælle Folketinget om alt det, Socialdemokratiet vil fremover, men jeg må konstatere, at to tredjedele af tiden blev brugt til at fortælle om, hvad det er, V og K vil, og det synes jeg egentlig er ganske tilfredsstillende, hvis det bare var sådan, at det virkelig var det, vi ville. Men jeg kan ikke genkende de postulater, fru Pia Gjellerup kom med, som det, Venstre har formuleret som sine ønsker for og krav til fremtiden.

I går gik meget, ja, måske det meste af tiden med at diskutere forskellen mellem Socialdemokratiet og Venstres grundholdninger. Socialdemokratiet er indædt modstander af, at man fremrykker tidspunktet for aktivering og jobtilbud, og kæmper en indædt kamp for, at man skal have en særlig ret til at være passivt forsørget så længe som muligt, i stedet for at sige, at alle ressourcer skal bruges på at få folk i arbejde, og derfor vil jeg gerne stille bare ét konkret spørgsmål til fru Pia Gjellerup, som hun må kunne svare klart ja eller nej til.

I finansloven foreslår Socialdemokratiet – hvis fru Pia Gjellerup altså har tid til at lytte efter – at lægge nye byrder og afgifter for 6½ mia. kr. på dansk erhvervsliv i 1998, så derfor må jeg spørge: Mener fru Pia Gjellerup, at man får flere i arbejde ved at lægge nye byrder på dansk erhvervsliv, eller mener fru Pia Gjellerup, at man får færre i arbejde? Det må man kunne svare klart ja eller nej til, for det er præcis det, der er forskellen i livsopfattelsen blandt socialdemokrater og blandt Venstrefolk.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Hr. Frank Dahlgard skal jeg kun takke for rosen til regeringen og sige, at jeg også kan kvittere for den på regeringspartiets vegne. Med hensyn til det, vi ønsker at satse på i udviklingen af uddannelsesområderne, skal vi se, hvad vi kan få ud af den tillid, der vises, og om vi kan blive enige om, at det, der sker, også er godt. Det håber jeg vi kan blive enige om.

Til hr. Frank Aaen vil jeg sige, at vi ønsker at tilrettelægge en politik på arbejdsmarkedet, hvor vi i takt med den udvikling, der skaber stadig flere arbejdspladser, hele tiden sikrer et arbejdsmarkedssystem, som kan sørge for, at de ledige bliver kvalificeret til og også forpligtet til at tage de ledige job, der opstår. Vi ønsker at arbejde i takt med udviklingen og selvfølgelig også – selv om det måske nogle gange kan virke noget hårdt – inspirere de ledige til at gå i arbejde. Det tror jeg i øvrigt i meget høj grad er i de lediges interesse, og det er også det, der meldes ud. Man er faktisk glad for at komme i arbejde, og man er også glad for at have nogle ordentlige afsæt til det.

Kritikken af Venstres og De Konservatives forslag – og det vil også være et svar til hr. Thor Pedersen – tager udgangspunkt i, at vi i meget høj grad ønsker at medvirke til, at de ledige kommer så tidligt i aktivering som muligt, at de

kommer i arbejde, og at der ikke er noget i arbejdsmarkedspolitikken, der hindrer dem i at komme i arbejde. Men det er ikke det, hr. Thor Pedersen lægger op til på Venstres og De Konservatives vegne. Når vi ser Venstres og De Konservatives ændringsforslag, er det noget andet end de pæne ord, de går rundt og siger. Venstres og De Konservatives ændringsforslag lægger op til, at det lige netop er de ledige, som er i aktivering eller i uddannelse for at kvalificere sig til arbejdsmarkedet, der bliver ramt. De bliver smidt dem ud af dagpengesystemet, og det er virkelig at gå den forkerte vej. Det ryk, V og K laver nu, går i den forkerte retning, og det virker ganske uforståeligt og uden sammenhæng med de paroler, Venstre og De Konservative ellers prøver at markedsføre sig på.

Formanden:

De næste tre er fru Jette Gottlieb, hr. Kim Behnke og hr. Kristian Thulesen Dahl, og så er hr. Frank Aaen skrevet op til næste omgang.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg er da meget glad for, at fru Pia Gjellerup netop understregede det utrolig frugtbare og i øvrigt også arbejdsskabende i, at de arbejdsløse har mulighed for at uddanne sig, og i sin kritik af V og K kom fru Pia Gjellerup meget ind på det.

Men så vil jeg spørge, om det også er noget, som vil give sig udslag i regeringens lovarbejde i det kommende år, for i dette år har tendensen sådan set været den modsatte. Så sent som i tirsdags tredjebehandlere vi lovforslag nr. L 23, hvor regeringen netop foretog en indskrænkning af de lediges mulighed for uddannelse, og det var kun ét blandt flere af de forslag, som Enhedslisten satte hælene i over for, og som åbenbart var så vigtige for regeringen, at den valgte at foretrække hr. Jacob Haugaard som finanslovspartner frem for Enhedslisten.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Da jeg hørte fru Pia Gjellerups selvrosende valgtale, troede jeg et øjeblik, at statsministeren havde tænkt sig at give fremmøde i salen i dag og måske ligefrem udskrive folketingsvalg, for mage til valgfælask fra fru Pia Gjellerup og Socialdemokratiet har vi ikke hørt tidligere i debatten.

Socialdemokratiets ordfører gik på talerstolen og malede med den brede pensel et plastikindtryk af, hvor flot og fantastisk tingene fungerer i det danske samfund. Nu er f.eks. alle problemer løst inden for hjemmehjælpen. Vel er de da ej! Der vil være ældre, som i denne jul sidder og ikke kan få gjort rent og ikke kan få nogen til at komme og lave mad for dem, fordi der er nogle hjemmehjælpere, som hellere vil holde faglige møder eller glemmer at melde fra, fordi de skal sidde og holde koordinationsmøde. Sådan er virkeligheden, og fordi Socialdemokratiet har sat et par kroner af på finansloven, løses de store problemer ikke. Lad os tage fat i virkeligheden, som den er, frem for at holde valgtaler, og når statsministeren ikke engang er her, er der overhovedet ingen grund til at holde valgtaler, for valget bliver jo ikke udskrevet i dag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Under debatten om ændringsforslagene i går var der på et tidspunkt en meget stor diskussion om den danske flygtningepolitik, som gik på, om det skulle prioriteres at forsøge at hjælpe flygtninge ved at integrere dem i det danske samfund eller hjælpe flygtningene i nærområderne.

Socialdemokratiets indsats i den debat bestod primært i at forklare, at hjælpen ikke kunne finde sted i nærområderne, men skulle finde sted i Danmark ved at integrere udlændingene, og derfor vil jeg gerne spørge fru Pia Gjellerup her under debatten i dag, som jo er en mere generel debat: Hvad er egentlig baggrunden for Socialdemokratiets stærke modstand mod vores ønske om, at flygtninge skal hjælpes i deres nær-områder? Hvorfor er Socialdemokratiet egentlig imod, at det er i de lande, folk flygter til i første omgang, når de flygter fra deres hjemland, vi via FN skal oprette flygtningelejre og hjælpe dem, der er i nød, i stedet for at de skal transporteres halvvejs rundt om jordkloden her til Danmark, og at vi så skal hjælpe dem ved at lave integrationsplaner i Danmark? Hvad er baggrunden for det? Jeg kan simpelt hen ikke forstå Socialdemokratiets modstand mod, at flygtningene skal hjælpes i deres nærområder.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Til fru Jette Gottlieb skal jeg sige, at vi for det første har i går fjernet en barriere for uddannelse, nemlig ved at fjerne gebyrerne for arbejds-

markedsuddannelser. Med hensyn til de lediges mindre muligheder for uddannelse, som fru Jette Gottlieb spørger til, er det udelukkende på et område, hvor der er arbejde at få, og hvor sandsynligheden for, at vedkommende kommer i arbejde, er så stor, at uddannelsen ikke må være en undskyldning for ikke at komme i arbejde. Det er nemlig det aktive arbejde ude på arbejdsmarkedet, vi prioriterer allerhøjest.

Til hr. Kim Behnke skal jeg sige, at det er da muligt, at en tale ved en finanslovbehandling bliver selvros, men jeg synes faktisk, der er grund til at rose de resultater, vi har opnået, og det kan jo ikke overraske. Vi er faktisk glade for, at nogle af de målsætninger, vi har arbejdet frem mod i årevis, også er blevet opfyldt: Der er mange flere mennesker i arbejde, vi har en langt bedre offentlig økonomi, erhvervslivet har et langt større overskud, der er ingen konkurser og stort set ikke nogen tvangsauktioner, osv. Det synes jeg der er grund til at være glad for, og jeg skal beklage, hvis jeg er for glad for det. Men det handler jo altså om mennesker, og derfor synes jeg, der er grund til at være glad.

Jeg har ikke på nogen måde sagt, at alle problemer er løst. Der er masser af problemer, og det er også grunden til, at vi gennem forhandlinger og aftaler er nået frem til en finanslov, som vil være med til at løse yderligere nogle problemer. Jeg tror aldrig, vi kommer i den situation, hvor vi selvtilfredse kan læne os tilbage og sige, at nu er tingene, som de skal være. Det bliver de bestemt ikke, heller ikke på hjemmehjælpsområdet med de ændringsforslag og den kvarte milliard kroner, der er afsat efter aftale med SF. Men det er et signal om, at vi faktisk her i Folketinget sammen med kommunerne tager det problem, hr. Kim Behnke understregede, så alvorligt, at vi gerne vil gå i gang med at finde nogle løsningsmuligheder, så hjemmehjælpen bliver tilrettelagt bedre. Jeg vil til gengæld ikke give hr. Kim Behnke ret i den lidt usympatiske beskrivelse, der blev givet af, hvad hjemmehjælperne laver i julen.

Og så vil jeg på et tidspunkt, når jeg får tid til det, vende tilbage til hr. Kristian Thulesen Dahl og hr. Thor Pedersen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes ikke, jeg fik noget svar på, hvorfor det var så vigtigt for regeringen at lave stramninger for de arbejdsløse, at man valgte at smide Enhedslisten ud af forhandlingerne og i stedet

lave en finanslov med CD og hr. Jacob Haugaard og dermed en dårligere finanslov – også set fra et socialdemokratisk synspunkt – med bl.a. skattelettelser til erhvervslivet, som Socialdemokratiet åbenlyst er imod.

Jeg spørger på baggrund af hele det politiske forløb i efteråret – først en dårlig finanslov baseret på SF, CD og hr. Jacob Haugaard og derefter en dårlig vandmiljøplan baseret på SF, Venstre og De Konservative. Hvorfor valgte man den politiske drejning her i efteråret? Det forstår jeg ikke en brik af. Det eneste vigtige krav fra regeringen har tilsyneladende været, at man ville have nye stramninger for de arbejdsløse. Det gjorde finansloven dårligere, og det bevirkede altså også, at vandmiljøet stadig er udsat for en stor risiko for kvælstofforurening.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg fik to svar af fru Pia Gjellerup på mit spørgsmål før, nemlig først et forkert svar og så intet svar.

Det forkerte svar var med hensyn til, hvad det er, vi vil gøre for bekæmpelse af ledighed og for aktivering. Venstre foreslår at fremrykke aktiveringen, således at kontanthjælpsmodtagere skal aktiveres fra den første dag, og således at ledige i dagpengesystemet ikke først skal aktiveres efter 2 år, men efter 1 år. Vi ønsker altså at gøre mere for, at folk kommer ud af passiv forsørgelse og får mulighed for at blive selvhjulpne, end det, regeringen og Socialdemokratiets ordfører står for.

Så til intetsvaret: Jeg spurgte helt præcist og konkret, om det var muligt at svare ja eller nej på det spørgsmål, om dette at lægge nye byrder på danske virksomheder i form af sygeskat, arbejdsmarkedsbidrag og nye afgifter for i alt 6,5 mia. kr. ekstra i 1998 vil fremme muligheden for skabelse af arbejdspladser i private virksomheder – altså om der bliver flere eller færre af den grund. Det må Socialdemokratiets ordfører kunne svare klart på.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg skal gøre opmærksom på, at fru Pia Gjellerup ikke behøver at blive rasende på hverken mig eller Fremskridtspartiet.

I september 1997 – det er inden for en tidshorisont, som jeg håber at også fru Pia Gjellerup er i stand til at håndtere – kom ÆldreSagen med en samlet rapport, der var en sønderlem-

mende kritik af den måde, hjemmehjælpen fungerer på i Danmark. Hvis vi i Fremskridtspartiet blot nøjedes med at citere den rapport, måtte vi bruge ordbogens værste skældsord, fordi den måde, hjemmehjælpen fungerer på i dag, er fuldkommen skandaløs.

Så får vi at vide i dag, at man arbejder jo på sagen, og man ser på den, og man har arbejdet med den i årevis. Jamen det er jo det, der er problemet. Der holdes møder og nedsættes udvalg og kommissioner og foretages undersøgelser, men de ældre mennesker, som sidder ude i de små lejligheder og ikke kan få tingene til at fungere, er man fuldstændig ligeglade med. Det handler mere om at tilfredsstille fagforeningspampernes ønsker om, hvordan de vil have tingene tilrettelagt, og derfor er det hul tale og valgflæsk, vi har hørt fra Socialdemokratiet her i dag. De små håndører, der er sat til side for at få nedbragt ventelisterne på sygehuse, afskaffer jo heller ikke ventelisterne, nu får man bare sat folk i alfabetisk orden.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Til hr. Frank Aaen kan jeg sige meget kort, at vore veje skilles, når det gælder vurderingen af arbejdsmarkedspolitikken på nøjagtig det område. Vi anser det ikke for at være en straf at komme i arbejde, og Enhedslistens modstand mod nogle af de forslag, som gør, at ledige hurtigere kan komme i arbejde, var så stærk, at her kunne vi under ingen omstændigheder finde nogen fælles løsninger, og det viste sig ved indledningen af forhandlingerne. Vi ønsker alle sammen at få flere i arbejde, men på nogle enkelte områder ønskede Enhedslisten ikke at medvirke til at fremme det ønske, og det er ærgerligt, for det er bestemt ikke nogen straf at komme i arbejde. Det er det stik modsatte.

Over for hr. Thor Pedersen skal jeg beklage, at jeg ikke kan nå at svare på alting, og derfor nåede jeg ikke at svare på det sidste spørgsmål vedrørende lønomkostningerne for erhvervslivet. I denne regerings tid er de indirekte lønomkostninger øget med 0,3 pct. fra 1993 til 1998. Jeg tror, at hvis hr. Thor Pedersen ville se tilbage til den tid, hvor hr. Thor Pedersen var minister, var billedet et betydeligt andet med større stigninger, så derfor vil jeg melde hus forbi. Her har vi bestemt heller ikke noget at skamme os over.

I øvrigt vil jeg sige til hr. Thor Pedersen, at vi er ikke modstandere af at fremrykke aktiverin-

gen. Vi har fremrykket den, vi har gjort det i fællesskab, og vi er stadig i gang med at fremrykke aktiveringen. Men det, der er problemet med Venstres og De Konservatives forslag er, at man pludselig, vupti og bom pr. 1. april 1998 vil fremrykke den for 30.000 mennesker uden at stille noget i stedet, og det er det, man ikke kan efter vores mening. Den arbejdsmetode, vi rent faktisk har brugt tidligere i fællesskab, er betydelig mere overbevisende, og derfor er det skuffende, at Venstre forlader den vej.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg sige, at vi er ikke modstandere af, at man hjælper flygtninge i nærområder. Tværtimod gør vi faktisk alt, hvad vi kan, og vi vil gerne ofre ganske mange ressourcer, for at der ikke opstår nye flygtningeområder i samme grad, som vi kan se nu. Det er hr. Kristian Thulesen Dahl og hans parti til gengæld modstandere af. Vi vil gerne både sige noget og gøre noget, men vi løser ikke verdens flygtningeproblemer alene ved abstrakte bemærkninger om nærområder ude i verden, og det tror jeg debatten i går med næsten al uønskelig tydelighed viste. Vi vil gerne både-og, og vi engagerer os faktisk, både når det gælder om at hjælpe flygtninge ude i verden og hjælpe de flygtninge, der kommer til Danmark.

Formanden:

Så er der i næste omgang indtegnet hr. Bent Hindrup Andersen, fru Jette Gottlieb og fru Pia Kjærsgaard.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Fru Pia Gjellerup svarede ikke hr. Frank Aaen på, hvorfor regeringen valgte at tilfredsstille Venstre og Landbrugsraadet, da det drejede sig om at lave et indgreb til fordel for vandmiljøet. Det er heller ikke lykkedes på noget tidspunkt at få noget svar fra regeringen eller de partier, der er med i vandmiljøplanen, på spørgsmålet om, hvorfor man lader halvdelen af forurenningen gå fri.

Den nye vandmiljøplan er ikke nogen vandmiljøplan. Den er en aftale om en beskeden reduktion i et lille hjørne, og hvorfor valgte man at tilfredsstille Venstre og landbruget med det resultat, at vi fremover stadig vil opleve lukninger af boreringer på grund af overskridninger af grænseværdierne for nitrat? Der vil også stadig være udsigt til, at fjerde og farvandsom-

råder og søer bliver forurennet i en sådan grad, at der forekommer iltsvind.

Jeg kan ikke se andet, end at regeringen har haft et overordnet mål, der var vigtigere, fordi der var faktisk en mulighed for at gribe ind over for det hele sammen med Enhedslisten, og vi var faktisk enige. Men regeringen så det som et vigtigere, overordnet mål at få lavet en aftale med Venstre og De Konservative og derigennem tilfredsstille Landbrugsraadet.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg må sige, at det var en meget vidtrækkende skillelinje, fru Pia Gjellerup satte op mellem regeringen og Enhedslisten.

Enhedslisten ønsker flere i arbejde, og vi har stillet utallige forslag, der beviser det. Vi opfatter ikke arbejde som en straf, tværtimod, men vi opfatter aktiveringsarbejde som et pseudoarbejde uden overenskomstmæssige forhold, som i øvrigt også undergraver det almindelige arbejdsmarked, og vi mener ikke, at man løser problemerne ved at kalde tingene noget andet. For os er et tilbud et tilbud, og dem ønsker vi mange af, men når regeringen siger tilbud, mener den sicilianske tilbud, og den form bryder vi os ikke om.

Så mener vi også, at der er pligter forbundet med arbejdsløshedsdagpengene, når det drejer sig om rådighed, og det ultimative bevis på rådighed er jo netop, at man får tilbudt et arbejde og tager imod det. Men det er jo slet ikke det, vi snakker om. Det, vi snakker om, er, i hvilket omfang uddannelse fører videre, og her kan jeg godt se, at vandene skilles en smule, for her har vi et ønske om, at man gennem uddannelse giver de arbejdsløse nogle muligheder. Det var på det område, vi mente, at regeringen lagde op til nogle stramminger.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg vil godt bede fru Pia Gjellerup om at dokumentere det vås, som blev sagt her fra Folketingets talerstol for kort tid siden. Hvornår har Dansk Folkeparti nogen sinde modsat sig at hjælpe flygtninge i nærområder? Og når fru Pia Gjellerup kommer herop og siger, at man så gerne vil det hele i Socialdemokratiet – man vil gerne hjælpe hist og pist i nærområder, men også med integration i Danmark – må jeg altså sige til fru Pia Gjellerup, at pengene kan jo kun

bruges én gang, og det er faktisk det, der er kerneproblemet med Socialdemokraterne.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Til hr. Bent Hindrup Andersen vil jeg for det første sige, at det spørgsmål debatterede vi i går.

Det er vigtigt for Socialdemokratiet og regeringen, at vi ikke alene har målsætninger, men også handling, og Enhedslisten har også lagt vægt på handling. Men det er ret afgørende for os, at vi forsøger at få flest muligt bundet op på at skulle handle og sætte redskaber bag de målsætninger, vi i øvrigt har været enige om, og derfor synes jeg, det er skuffende at høre hr. Bent Hindrup Andersen beskrive den målsætning, der ligger i den aftale, som er lavet med et meget bredt flertal i Folketinget, som et lillebitte hjørne. Det var nøjagtig den samme miljømålsætning, vi forhandlede med Enhedslisten om.

Derudover har hr. Bent Hindrup Andersen diskuteret det med miljø- og energiministeren her i salen under spørgetiden i går, og det vil jeg så henvise til og i øvrigt bruge min tid på bl.a. fru Jette Gottlieb.

Vi mener faktisk, at aktivering er en god vej til et arbejde, og det vil jeg understrege ved at sige, at det er ca. 10.000 mennesker – i øvrigt meget færre end før – der har brug for at få et aktiveringstilbud og er omfattet af ordningen. Af disse 10.000 mennesker er en meget stor del inde i rotationsordninger, som efter alle erfaringer er noget af det mest effektive, når det gælder om at skabe arbejde, så jeg synes, vi diskuterer nogle relativt beskedne ting, som Enhedslisten altså har valgt som en fuldstændig afgørende skillelinje, og som var medvirkende til, at Enhedslisten ikke kunne indgå yderligere i finanslovforhandlingerne. Det var faktisk ærgerligt, også for de mennesker, som er på vej i arbejde.

Til fru Pia Kjærsgaard: Ja, jeg kan godt nævne et eksempel. Jeg vil bare nævne Somalia-aktstykket, hvor vi bestemt ikke gav mulighed for, at mennesker i Somalia skulle vende tilbage til minerede områder uden vandledninger, uden elforsyning osv. Men derudover vil jeg sige, at fru Pia Kjærsgaard og hendes parti konsekvent – det kan vi også se af ændringsforslagene fra i går – vil reducere den udviklingsbistand, som formentlig er det mest effektive middel overhovedet, når det gælder om at skabe nogle vilkår, som afhjælper den mest ekstreme nød, der igen

er med til at skabe flygtningeområder og sende flygtninge ud over verden. Derfor er det nødvendigt at bruge nogle midler ude i verden, men det nægter fru Pia Kjærsgaards parti konsekvent.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Fru Pia Gjellerup har en utrolig letsindig omgang med sandheden, hvis man kan tillade sig at sige det på den måde. Både vores miljøminister og SF indrømmer, at den aftale, som man har indgået med V og K, ikke berører gårdbidraget, og det er halvdelen af forureningen, kan jeg sige til fru Pia Gjellerup.

Det er en af årsagerne til, at den eksisterende vandmiljøplan overhovedet ikke virker. Det var det første, der blev understreget, også fra forskernes side, på den vandmiljødag, vi havde herinde, at det var det, der skulle gøres noget ved nu, hvis man skulle have en effektiv aftale.

Til fru Pia Gjellerup vil jeg sige: Det var det, der var forskellen på det indgreb, som regeringen forhandlede med Enhedslisten. Da man forhandlede med V og K, droppede man halvdelen af forureningen, og så duer det altså ikke at argumentere med, at det er godt, der er mange, der er med, hvis det ikke nytter.

Den aftale, man har lavet, betyder, at den gamle vandmiljøplans katastrofekurs fortsætter: Havene vil dø, søerne og fjordene vil dø, og vandboringerne vil lukke på grund af overskridelser af nitrat i grundvandet. Det er det, vi kan se i dag med 10 års erfaring med en lignende vandmiljøplan som den, man har indgået med V og K. Det er ingen ændring.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg hørte det, men jeg troede det faktisk alligevel ikke, lige indtil jeg hørte det: At fru Pia Gjellerup ville ruske op i den debat, vi havde i sommerens løb om 56 mio. kr. til 50 afviste asylsøgere fra Somalia. Det var en pinlig sag for regeringen, og det er fru Pia Gjellerup, der selv har været ude om det ved at tage debatten op en gang til.

Så må jeg sige, at fru Pia Gjellerup fortsat er helt og aldeles forkert på den. Jeg vil godt have en nærmere dokumentation fra fru Pia Gjellerup. Jeg hørte også debatten i går. Den blev ikke givet i går. Kan den komme i dag? Hvor mange penge vil Socialdemokraterne i virkeligheden bruge på det her område?

For fru Pia Gjellerup er jo meget generøs på skatteborgernes vegne. Skal der fortsat efter fru Pia Gjellerups og fru Pia Gjellerups partis mening øses ud i den milliardstørrelse, hvor man både giver ulandsbistand rundt omkring i verden, og hvor det den ene gang efter den anden er dokumenteret, at pengene ikke bliver brugt godt nok? Skal man stadig væk blive ved med at tage udlændinge, tage flygtninge her til Danmark, integrere dem, forsøge at integrere dem i det danske samfund?

Jeg synes, det er en meget, meget svag argumentation, der kommer fra fru Pia Gjellerup. Vi har ikke hørt konkret, hvor meget Socialdemokratiet og fru Pia Gjellerup i det hele taget vil bruge på det her område. Skal man bare blive ved med at bruge los? Det må man så konkludere.

Og så skal jeg sige, at fru Pia Kjærsgaards parti hedder Dansk Folkeparti, hvis ikke fru Pia Gjellerup skulle være klar over det.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan forstå, når Socialdemokraterne taler om, at vi skal hjælpe flygtninge i nærområder i stedet for at integrere dem i Danmark, for man henviser til Somalia-aftalen, den, Socialdemokraterne forsøgte at få igennem. Det handler om, at man skal bruge ca. 1 mio. kr. pr. flygtning, hvis man skal kunne sende vedkommande tilbage, i hvert fald når det drejer sig om Somalia. Det er sådan grundbetingelsen, kan jeg forstå, for at vi kan få etableret de forhold, der skal til, for at vi kan være bekendt at sende flygtninge hjem til deres nærområder.

Det synes jeg egentlig er interessant, for det lægger jo en meget stor dæmper på, hvor mange det overhovedet vil være muligt at sende tilbage ifølge Socialdemokratiets terminologi. Var det ikke bedre at tage udgangspunkt i, at det sted, flygtninge flygter til, det første land, de flygter til, er dér, hvor vi via FN skal være med til at hjælpe til med at oprette flygtningelejre, hvor flygtningene så kan opholde sig?

Var det ikke langt bedre i stedet for at have en politik, der nærmest beder flygtningene om, når de er flygtet fra deres hjemland, at vurdere, at Danmark måske kunne være et godt land at rejse til? Det er jo det, vi beder om. Det er, at prioriteringen bliver lagt om, så den ikke ligger på en integrationsindsats i Danmark, men ligger på, at vi skal hjælpe flygtninge i deres nær-områder. Hvorfor – jeg har ikke fået svar endnu

– er Socialdemokratiet så meget modstander af det?

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Til hr. Bent Hindrup Andersen én gang til: I det, der er aftalt på vandmiljøområdet, er der den samme miljømålsætning, som vi forhandlede med Enhedslisten om. Nu er der handling. Nu er der instrumenter. I den tidligere vandmiljøplan var der alene en målsætning. Vi har en bred forpligtelse nu over for et bredt flertal i Folketinget til at fjerne 35.000-40.000 t kvælstof. Det må siges at være temmelig konkret, og vi har også ganske præcise anvisninger på, hvilke instrumenter der i givet fald skal bruges. Det er det, der så yderligere skal udmøntes efter aftalen i løbet af de første par måneder.

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige – og det er også til hr. Thulesen Dahl – at det er jo fuldstændig absurd at mene, at en hjælp i nærområderne er sådan noget, man kan opgøre pr. flygtning. Vi giver jo ikke et antal millioner pr. flygtning, der vender tilbage. Næh, vi vil hjælpe i nærområder, så det er sandsynligt, at der er færre, der flygter derfra, og så det også er muligt at vende tilbage.

Dér er Somaliland et meget godt eksempel. Det er jo indlysende, at der er mange, der vil flygte fra et sted, der er minereret, hvor der ikke er vand, hvor der ikke er el, og hvor der ikke er skoler. Derfor har vi lagt op til, at man fra dansk side bidrager sammen med mange andre til at løse nogle af de problemer.

Men det er fru Pia Kjærsgaard og hendes parti – som jeg synes har et meget ubehageligt navn, for jeg synes sådan set, det er et ret udansk parti – konsekvent imod. Og det synes jeg er ærgerligt, for vi vil meget gerne hjælpe i nærområder efter de målsætninger, og vi synes faktisk også, der er gode beviser på, at det hjælper. Det kan man spørge verdenssamfundet om; det kan man spørge FN om. Vi bidrager også via FN til at løse nogle af de overordentlig katastrofale flygtningeproblemer, der er ud over verden.

Så til det sidste spørgsmål fra fru Pia Kjærsgaard: Hvor meget vil vi konkret bruge? Ja, vi er jo i den situation, at vi i Finansudvalget selv har fremlagt og har stemt for og støttet de forslag, der er fremsat, forhandlet og gennemført af regeringen. Så man kan slå op i finansloven, og man kan slå op i alle ændringsforslagene fra i går og nøje se alle konkrete beløb, alle konkrete

te initiativer, som Socialdemokratiet har støttet. Vi er ekstremt konkrete.

Til hr. Kim Behnke, som jeg ikke kunne svare før i forhold til hjemmehjælpen, vil jeg sige: Det er meget fint, at vi faktisk er i stand til at vise nogle handlinger. Hr. Kim Behnke og hans parti viser jo kun ord og henviser til undersøgelser. Vi går ind og taler med de ansvarlige for hjemmehjælpen ude i kommunerne, og vi gør det på den måde, at vi faktisk også har nogle penge med, så det er muligt at påvirke en bedre tilrettelæggelse de steder, hvor hjemmehjælpen ikke er god nok.

Så vi vil faktisk både tale om det og gøre noget ved det.

Thor Pedersen (V):

Vi skal her endeligt forholde os til finansloven for 1998, og vi mener i Venstre, at den kun kan betegnes som en tynd kop te. Den er uden visioner. Den tangerer det ligegyldige. Den er et resultat af regeringens manglende vilje og mod til at gøre det, der er nødvendigt.

På trods af snart 5 års økonomisk vækst er der forsat ikke et reelt overskud på statens budget, men stadig et massivt underskud på ca. 13 mia. kr. i 1998, som kun dækkes med engang-indtægter på ca. 36 mia. kr., herunder fremrykkede indtægter for 1999 til 1998 samt salg af statens aktier i Tele Danmark – et underskud på trods af, at staten har et ekstra provenu i skatter og afgifter på 74 mia. kr. i 1998 i forhold til niveauet i 1992 korrigeret for den løbende prisudvikling.

Der burde derfor være et massivt overskud, men det hele soldes bare op. Pengene fosser forsat lige så hurtigt ud af statskassen, som de fosser ind. Vi har forsat flere reelt ledige nu end i midten af 1980'erne og forsat færre privat beskæftigede. Til gengæld har vi flere på dagpenge, orlov, efterløn og overgangsydelse. Regeringen har cementeret et forsørgerfamfund med et offentligt udgiftsniveau, som vi ikke har mulighed for at finansiere, når det økonomiske opsving ebber ud.

Vi må konstatere, at vi har en regering, der surfer på en tidevandsbølge i den sikre forvisning om, at tidevandsbølgen aldrig når land. Vi oplever, at der fremføres teorier om, at man kan sikre sig imod konjunkturtillageslag.

Det er selvfølgelig en ærlig teori at tro på. Hvad har menneskene ikke troet på gennem tiderne? Men det er dybt kritisabelt, at man udviser det letsind ikke at sikre de nødvendige

strukturelle reformer og den sanering af dansk økonomi, som er helt nødvendig, hvis teorien om, at højkonjunkturen aldrig ebber ud, skulle vise sig at være forkert.

Det er, når det går godt, at man lettest gennemfører de nødvendige reformer til mindst mulig gene for alle.

Nu vil jeg dog ikke påstå, at regeringen ikke gør noget. Efter succesen sidste år med at opfinde et år med 13 måneders indtægter og dermed 9 mia. kr. mere til statskassen forsøger finansministeren og regeringen at dyrke fremrykning af indtægter fra et finansår til et andet til fuldkommenhed. Det er jo i første omgang en politisk ret smertefri proces. Den bemærkes næppe af almindelige borgere. Problemet er blot, at man forgriber sig på de indtægter, som der senere er hårdt brug for.

Men engangsideindtægter alene gør det ikke; der skal sandelig også nye skatter og afgifter til. Regeringen truer traditionen tro med indgreb mod det private forbrug. Derimod skal det forbrug, som regeringen har det primære ansvar for, det offentlige forbrug, der er ude af kontrol, friholdes.

Ja, og når man så endelig sparer, er det ren teknik med ændrede udgiftsskøn. Den reelle vilje ejer regeringen ikke. Men vi kender melodien: højere skatter til boligejerne, lejeværdi, sygeskat, højere bilafgifter og højere benzinafgifter.

Vi kender regeringen. Her er der ikke nogen begrænsninger for opfindsomheden med nye skatter og afgifter. Afgift på sennep og afgift på ketchup, når man får den emballeret. Toiletrens med afgift og vaskepulver, hvis det er fast emballeret. Ikke på poser til sæbepulver, men sprit til karburatoren:

Brændt kaffe og is et hak nu får,
det er hammer-, hammerfedt,
et flertal nu på ét!

Man har sandelig brugt talentmassen i ministerierne. Tænk, om man brugte den samme talentmasse til den nødvendige omstilling, til besparelser eller til forbedringer i almindelige menneskers valgmuligheder, når det gælder offentligt finansierede velfærdsydelse.

Men her er der en markant forskel på det, regeringen vil, og det, Venstre vil. Vi ønsker at sikre, at den enkelte borger får størst mulig frihed til at vælge selv. Vi ønsker, at de offentlige servicetilbud skal være gennemskuelige og overskuelige. Vi ønsker, at borgerens ret skal sikres, retten til selv at vælge egne løsninger:

valgfrihed mellem offentlige og private hospitaler; valgfrihed mellem offentlig og privat børnepasning. Vi vil sikre valgfrihed mellem offentlig og privat ældreservice. Vi vil sikre, at pengene følger patienten, forældrene, den ældre, osv. – et velfærdssamfund, der tilpasser sig til den enkelte, og ikke omvendt.

Det er ikke et spørgsmål om ressourcer, men om tillid til, at den enkelte borger selv bedst kan afgøre, hvad der er det optimale for ham eller hende. I Venstre er vi ikke bange for den enkelte borgers eget frie valg. Vi ønsker ikke en velfærdsstat, men et velfærdssamfund, der er kendetegnet ved velfærd og valgfrihed for den enkelte.

Vi mener i Venstre, at vi har råd til et velfærdssamfund, men det er under den klare forudsætning, at regering og Folketing bidrager til at sikre danske erhvervsvirksomheders konkurrenceevne. Det er alene produktionen i de private virksomheder, der kan finansiere det velfærdssamfund, som vi ønsker.

Men hvad er så regeringens svar? Jo, nye økonomiske byrder på 6,5 mia. kr. i 1998 for de danske virksomheder.

Vi ønsker en ansvarlig indstilling til statens gældsætning. Vi har i Danmark en helt uansvarlig høj statsgæld med en renteutgift på næsten 60 mia. kr. om året. Det burde forurolige de fleste, at personskatten til staten stort set alene dækker betaling af statens renteutgift af statsgælden. I Venstre ønsker vi, at vi i fællesskab betaler for de goder, som vi bevilger i fællesskab, og ikke overlader regningen og de økonomiske byrder til kommende generationer.

Vi ønsker en langt større ansvarlighed i den offentlige udgiftspolitik, som kan medvirke til, at skatterne kan sættes ned, at lejeværdien fjernes som aftalt med CD, og at den enkelte borger kan få langt større frihed – en skattepolitik, der samtidig sikrer, at det altid kan betale sig at arbejde.

Det er nu engang demotiverende, når ganske almindelige lønmodtagere skal opleve, at de kan få mere ved passiv forsørgelse end ved aktivt at bestride et job. Det vil vi ændre, bl.a. ved en skattereform, en ærlig skattereform, hvor der gøres op med århundredets største løftebrud, nemlig regeringens brudte løfte om, at bruttoskatten skulle falde med faldende ledighed. Intet af dette får vi opfyldt med den finanslov, der vedtages her.

Men når vi i Venstre allerede tidligt under forhandlingerne tilkendegav, at vi alligevel ville

stemme for finansloven, var det i erkendelse af, at den var uinteressant og hverken gjorde fra eller til, at den er for ligegyldig til, at vi for første gang siden 1896 ville stemme imod en finanslov, så meget mere som det ikke ville fjerne den nuværende regering. Men vi må konstatere, at den nuværende regering ikke er i stand til at udvikle det velfærdssamfund, vi ønsker i Venstre. Derfor vil vi se fremad og bruge alle vores kræfter på at sikre en ny regering efter det forestående folketingsvalg.

Men jeg forstår ikke, hvorfor regeringen ikke ærligt og redeligt vælger at fortælle om de strukturproblemer, der er i dansk økonomi. Vi må konstatere, at ca. 1 million mennesker i arbejdsduelig alder er på overførselsindkomst. Det er 200.000 mere end i 1987, og den del af beskæftigelsen, der er højere end i 1987, er alene den offentlige beskæftigelse.

Men det er desværre ikke bare væksten i de offentlige udgifter, der er ude af kontrol. Det gælder også udviklingen på betalingsbalancen. Også her har regeringen efterhånden soldet det hele op. Inden for de seneste 12 måneder er overskuddet reduceret til 4 mia. kr. eller mere end 20 mia. kr. mindre, siden finansministeren blev minister.

Det bliver ikke bedre af, at vi stadig må konstatere, at danske erhvervsvirksomheder taber markedsandele i udlandet. Det er forståeligt, at man ikke får vælgernes støtte til at løse problemerne, hvis man skjuler problemerne for dem. Men hvorfor skal det være så svært at få en ærlig finanslov og en ærlig regering? Der trænger mere end nogen sinde til at blive fejtet op og ryddet ud.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Vi havde i går nogle runder om pensioner, fordi Venstre er meget optaget af pensionisternes forhold. Vi prøvede i nogle omgange at få et klart svar fra hr. Thor Pedersen. Nu har der været tid til at læse på lektien, og derfor går jeg ud fra, at vi i dag kan få et klart svar.

Kan hr. Thor Pedersen bekræfte, at Venstre er med i en aftale, det såkaldte satspuljeforlig, som indebærer, at man måned for måned, år efter år tager penge fra landets pensionister, at man er med i en aftale, der betyder, at pensionisterne i dag får 1.500 kr. mindre om året, end de ellers ville have fået, hvis de havde fulgt den almindelige lønudvikling de sidste 2 år? 1.500 kr. om

året er mange penge for almindelige pensionister, som Venstre er med til at stjæle.

Så kommer man her og foreslår i finansloven, at man kun vil give penge til de allerrigeste pensionister, til dem, der har en stor lønindtægt ved siden af deres pension. Hænger det sammen, at Venstre tager fra almindelige pensionister, dem, der kun har pensionen at leve for, og samtidig vil give til dem, der ved siden af pensionen har en stor lønindtægt? Hænger det sammen? Er det Venstres politik?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Vi havde i går også en runde, adskillige runder, om Venstres flygtningepolitik, og vi havde i går en afstemning om et ændringsforslag, nr. 945, det står på side 19 i den oversigt, som vi alle sammen har. Der ville man spare 433,4 mio. kr. ved bl.a. at afskaffe de facto-reglen, stod der i teksten.

Jeg vil godt bede ordføreren om at forklare, hvordan sådan noget kan ske: at afskaffe de facto-reglen i dansk asylret. Og hvordan vil det forholde sig til den sædvaneret, der har udviklet sig på basis af konventionsteksterne?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Venstre er imod at suge penge op af borgernes lommer, kunne vi høre, og det er jo også et meget sympatisk synspunkt.

Men jeg kan måske så undre mig over, at de største økonomiske indgreb, der blev lavet i det her efterår, dér, hvor man tog flest penge overheadet fra borgernes lommer, ja, det blev jo lavet sammen med Venstre. Det var ATP-indgrebet. Det var en meget, meget større klump end de klumper, vi har håndteret i den egentlige finanslovaftale.

Hr. Thor Pedersen sagde også, at det, Venstre ville, var at skabe bedre livsmuligheder. Det kan jeg godt forstå, men jeg kan forstå, at man kun vil det for nogle, når jeg kigger på de ændringsforslag, man stiller. For det kan jo ikke være de arbejdsløse, der skal smides hurtigere ud af a-kassen; det kan ikke være dem, der går på daghøjskole og produktionshøjskole, hvor man nu vil skære dramatisk ned; det kan ikke være de mennesker, der gerne vil bruge uddannelsesorlov, for den forringer man voldsomt; det kan ikke være dem, der er optaget af at få et bedre miljø i Danmark, for miljøpolitikken vil man også ødelægge. Så det kan ikke være dér.

Så når Venstre vil skabe bedre livsmuligheder, må det kun være for den allerbedst stillede del af befolkningen. Det er jo dér, man har de konkrete forslag: øgede gaver til den rigeste del af pensionisterne, afskaffelse af lejeværdien, især store gaver til de rigeste. Det er politik, vi kan forstå. Så er skillelinjen klar igen i dansk politik: Venstre er de riges parti. Småårsfolk gør en dårlig forretning ved at stemme på det parti.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Frank Aaen spørger om vore synspunkter om dette at genetablere folkepensionens grundbeløb. Jamen vores primære synspunkt er at holde regeringen fast på det løfte, at folkepensionen er en umistelig ret. Det var det, statsministeren sagde. Det var sådan det sikre fundament for pensionisterne. Og det er det, man har svigtet i forbindelse med skattereformen, hvor man har konverteret en del af grundbeløbet til indkomstafhængige ydelser og dermed fjernet ca. 1,1 mia. kr. brutto fra pensionisternes forbrugsmulighed.

Så det er i virkeligheden et spørgsmål, om man har det princip, at vi skal have en folkepension. Det er rigtigt, at vi er med i et satsreguleringsforlig sammen med Socialdemokratiet, SF og Det Konservative Folkeparti. Ideen i det var jo netop at sikre, at der var en stort set ensartet indkomstudvikling for dem, der var på overførselsindkomst. Det er jo ikke bare for pensionister, men dem på overførselsindkomst og dem, man i øvrigt havde på arbejdsmarkedet.

Det er vel også sikret med satspuljen, og det har så i øvrigt medført, at man bruger de midler bl.a. til fordel for pensionister og folk, der er socialt dårligt stillet. Sådan anvendes pengene jo af de partier, der er med i forliget.

Hr. Bjørn Elmquist spørger til flygtninge. Jamen det er et retskrav at blive anerkendt som de facto-flygtning. Altså vi siger, at det er en individuel vurdering. Og formålet er altså, at folk kan komme hjem igen på det tidspunkt, hvor de i hvert fald ikke er personligt forfulgt. Det er vel det, der adskiller konventionsflygtninge og de facto-flygtninge, at langt hen ad vejen er det i den gruppe, man finder dem, hvor man ikke kan sige, at de opfylder betingelserne, nemlig det at være personlig forfulgt, men måske er flygtet fra andet, nemlig fra fattigdom og ringe levevilkår, og håber, at de kan skabe

en anden tilværelse et andet sted og et bedre sted, hvilket er fuldt forståeligt. Men vi må blot erkende, at det ikke er inden for de danske muligheder alene at løfte den opgave med at løse alverdens fattigdomsproblemer.

Hr. Jes Lunde får et svar i næste omgang.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kan forstå på hr. Thor Pedersens ordførertale, at hr. Thor Pedersen længes tilbage til fortiden. Det fatter jeg simpelt hen ikke. Men hr. Thor Pedersen tænker jo ikke sådan fuldstændig, som vi andre gør.

Jeg kan ikke forstå, at man længes tilbage til en tid, hvor hr. Thor Pedersen var økonomiminister, hvor han præsiderede over en udvikling, hvor Danmark mistede 100.000 private arbejdspladser, hvor arbejdsløsheden satte rekord, hvor vi havde et offentligt underskud på mellem 30 mia. kr. og 40 mia. kr., hvor vi havde 20.000 tvangsauktioner om året, hvor vi havde et hav af konkurser i erhvervslivet, og hvor der var ufattelig mange skattefiduser, som først senere er blevet afdækket i deres fulde udstrækning. Det fatter jeg ikke at man længes tilbage til.

Men som hr. Thor Pedersen siger: Nu har vi råd til velfærdssamfundet. Ja, det har vi, takket være at denne regering har skaffet råd til det. Da hr. Thor Pedersen var økonomiminister, havde vi nemlig ikke råd til det.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Man kan jo ikke klandre hr. Thor Pedersen for, at der ikke er en linje i det, som Venstre og også De Konservative står for. Vi fik det afdækket meget klart i går under behandling af ændringsforslagene. Man ønsker, at de, der har mindst, i hvert fald ikke skal hjælpes, og de, der har mest, skal have endnu mere. Hvo, som har, skal mere gives. Hvo, som intet har, skal endog fratages det lidet, de har. Er det ikke sådan, der står et eller andet sted i et eller andet skrift?

Det er fuldstændig utroligt, at Venstre og De Konservative stiller forslag om at vende tilbage til hele svineriet i forhold til selskabstømninger, at goodwillbeskatning skal afskaffes, at aktieavancebeskatning skal føres tilbage til alt det, der blev lavet plat og fiduser på, at ejendomsavanceer skal føre tilbage til det, der blev misbragt til at lave spekulation. Og samtidig skal pensionisterne, men kun den lille del af pensio-

nisterne, som har store indkomster, enlige med ca. 200.000 kr., ægtepar med ca. 300.000 kr., være de eneste, der skal have noget som helst, hvis Venstre og De Konservative kommer til.

Hr. Thor Pedersen, kan vi ikke bare få fem eksempler på, at der er nogen, der har fået en skidt behandling, konkrete eksempler med konkrete mennesker, så vi kan tage den diskussion, i stedet for at den vildførelse, som hr. Thor Pedersen er ekspert i, får lov at fortsætte?

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg ved ikke, om hr. Thor Pedersen kan eller vil bekræfte, at antallet af personer på overførsler rent faktisk steg fra 1982 og frem til 1994 fra 600.000 til over 1 million.

Jeg lægger mærke til, at hr. Thor Pedersen næsten altid vælger, når han skal forklare det her problem, at gå ind dér, hvor det passer bedst i Venstres kram. Men sagen er jo, at når man kigger på den samlede periode, hvor Venstre og De Konservative havde ansvaret, var stigningen fra 600.000 til 1 million.

Jeg ved heller ikke, om hr. Thor Pedersen kan eller vil bekræfte, at fra 1994 og frem til nu sker der rent faktisk et fald i antallet af personer på overførselsindkomster.

Jeg vil også godt sige om det med at give den enkelte borger større frihed: Jeg tror ikke, at den enkelte borger følte, at man havde større frihed i 1993, da arbejdsløsheden steg. Det var svært at få arbejde, og fik man et arbejde i en anden by, kunne man ikke sælge sin ejendom, sit hus. Det tror jeg faktisk de fleste fandt var meget lidt frihed.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Fru Pia Gjellerup spørger, om jeg længes tilbage. Ja, altså, hvis det er et personligt spørgsmål, så vil jeg sige, at der var noget i barndommen; der var også noget, især i december måned ved juletid, som man syntes dengang. Men det er vel ikke det, det kører på.

Men politisk altså: Om jeg længes tilbage? Så vil jeg sige nej. Jeg længes frem! Jo, jeg længes frem til det tidspunkt, hvor Socialdemokratiet ikke kan blokere for, at man fører en ansvarlig økonomisk politik i en dansk regering og et dansk Folketing.

For det, jeg erindrer, er for så vidt det samme billede som nu, at i de 7 år, jeg sad i regering under Schlüters ledelse, måtte vi hvert eneste år

kæmpe med Socialdemokratiet om hver eneste mulige krone i offentlige besparelser, og hver eneste gang, Socialdemokratiet mente, de havde fået en sejr, var det, hvis de kunne presse os til, at vi skulle bruge flere penge, end vi selv mente var forsvarligt. Det var hovedproblemet, og derfor er der ikke noget nyt nu i forhold til den gang. Der er et flertal i Folketinget, der fører en uansvarlig økonomisk politik funderet på socialdemokratisk tankegang. Så enkelt er det.

Så er der et svar til hr. Jes Lunde, som jeg vil tillade mig at køre lidt sammen med svaret til hr. Ole Stavad. De spurgte: Hvad er det så, vi vil? Hvem skal få det bedre? Hvem skal have det værre? Og hvem er det til fordel for? Ja, hvem er det egentlig til fordel for med liberal tankegang om frihed for den enkelte til at vælge frit? Hvem er det til fordel for ud fra princippet om, at pengene følger patienten, eller pengene følger den ældre i ældreomsorg?

Hvorfor skal det kun være socialdemokratiske medlemmer i EU-Parlamentet, der kan vælge et privat behandlingssted, når de har smerter? Hvorfor skal det kun være socialdemokratiske medlemmer af Folketinget, der kan vælge privat behandling på et sygehus, fordi de har råd til at betale, hvad almindelige mennesker ikke har?

Se, ideen i det at give et frit valg, det, at man selv kan bestemme, hvor den offentlige ydelse skal honoreres, er jo lige præcis, at ganske almindelige mennesker, som ikke selv har råd til at betale, kan få den samme mulighed som dem, der har råd til at betale. Derfor er sandheden, at hvis man vil hjælpe almindelige mennesker, så gør man det ved at gennemføre liberal tankegang og ikke socialdemokratisk beton.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil godt et øjeblik vende tilbage til flygtningepolitikken.

Til hr. Thor Pedersens svar for lidt siden til hr. Bjørn Elmquist på spørgsmålet om, hvordan Venstre vil spare 100 mio. kr. på afskaffelse af retskravet på de facto-begrebet, vil jeg gerne fortælle hr. Thor Pedersen, at ingen personer, som søger asyl i Danmark med den begrundelse, at de er sultne, fryser og er fattige, får asyl. Sådan er det ikke. Man får asyl, hvis man er forfulgt i sit hjemland eller tilhører en gruppe, som bliver forfulgt. Det er retskravet, som gælder for de facto-begrebet, og det er det, der står i konventionen.

Så vil jeg gerne høre, hvad hr. Thor Pedersen siger til det menneskesyn, der ligger i konventionen, og jeg vil bruge dette citat:

»Landene, som har underskrevet konventionen, har lovet hinanden, at flygtninge skal have asyl, de skal ikke hjemsendes, de skal have en normal tilværelse, de skal ikke være på bistand, de skal klare sig selv, de skal ikke privilegeres ej heller ydmyges, de vil være en byrde i begyndelsen, senere vil de være en gevinst.«

Spørgsmålet til hr. Thor Pedersen er: Hvem har sagt det?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Hr. Thor Pedersen svarede ikke på hr. Jens Peter Vernersens spørgsmål, så jeg skal prøve, om vi kan få hr. Thor Pedersen til at svare på det ved at vinkle det lidt anderledes. Det kan være, at det åbner for forståelsen.

Kunne hr. Thor Pedersen f.eks. forklare mig det fænomen, at når en borgerlig regering midt i 1980'erne har en beskæftigelsesfremgang, er den samtidig i stand til at lade antallet på overførselsindkomst stige? Hvori består det geniale træk, der gjorde, at man på samme tid kunne få beskæftigelsen til at stige og antallet af mennesker på overførselsindkomst til også at stige?

Jeg kunne fortsætte: Kan hr. Thor Pedersen forklare, hvorfor den nuværende regering er i stand til at lade beskæftigelsen stige, samtidig med at antallet af mennesker på overførselsindkomst falder?

Jeg er forberedt på lidt af hvert, for i går hørte vi et tal for, hvor mange flere der var kommet på overførselsindkomst, og i dag hørte vi et andet tal. Det kunne være, at hr. Thor Pedersen så ved samme lejlighed kunne forklare, hvilke årgange og hvilke grupper han ønsker inddraget i sine overvejelser, for de svinger altså fra dag til dag.

Men kernespørgsmålet er: Hvad var det I gjorde, der betød, at I kunne få beskæftigelsen og antallet af overførselsindkomstmottagere til at stige på én gang?

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er jo mageløst, og det er i og for sig også ganske morsomt at sidde og høre på hr. Thor Pedersen, men man skal være meget opmærksom på, hvad det er, der bliver sagt, fordi meget af det er jo meget manipulerende.

Jeg forstår, at det er et kæmpestort problem og er dybt forargeligt, at virksomhedernes ejere i øjeblikket betaler mere i skat, flere kroner i skat, end de gjorde, mens hr. Thor Pedersen var økonomiminister. Derfor skal vi have kæmpestore skattelettelser til erhvervslivets ejere, og vi skal have genskabt muligheder for skattetænkning og nye fidusmuligheder.

Men man skal jo lytte godt efter. De betaler flere kroner i skat, siger hr. Thor Pedersen. Ja, det gør erhvervslivet, og det tror jeg erhvervslivet er meget, meget glade for, at de gør, for hvorfor betaler de mere i skat? Det er jo, fordi erhvervslivet tjener virkelig godt i øjeblikket. De har gode tider i disse år i modsætning til dengang, hvor hr. Thor Pedersen var økonomiminister. Da tjente de meget lidt, og derfor betalte de også mindre i skat.

Derfor skal jeg slutte med et spørgsmål til hr. Thor Pedersen: Tror hr. Thor Pedersen ikke, at erhvervslivet trods alt foretrækker at beholde to tredjedele af et meget stort overskud til virksomhedens videre drift og til deres egen glæde og fornøjelse fremfor to tredjedele af en meget lille indkomst, sådan som det var i hr. Thor Pedersens tid?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Jens Peter Vernersen spørger, hvad man sammenligner med, og hvorfor man sammenligner med 1987. Jamen det gør jeg af den gode grund, at det var det sidste og det eneste store højkonjunkturforløb, som fandt sted under regeringen Poul Schlüter.

Og hvad var resultaterne dengang? Var der flere eller færre ledige? Ja, der var 220.000 registrerede ledige, altså 30.000-40.000 mindre end nu, hvis man tager personer på orlov og indregner, hvor de hører hjemme, nemlig i ledighedsstatistikken. Så der er ikke noget unaturligt i, at man sammenligner højkonjunkturforløb. Sådan vil det være, og sådan bør det være.

Så vil jeg sige, at jeg aldrig har påstået, at jeg forstår radikal tankegang. Den byrde lever jeg så med. Jeg tror, at livet er for kort til at forstå De Radikale, altså deres måde at kommunikere på. Jeg talte lige præcis ikke om personer, der kan anerkendes som flygtninge. Det er rigtigt, som fru Elisabeth Arnold siger, at der er nogle helt klare betingelser, som man skal efterleve i forhold til personer, der er anerkendt som flygtninge.

Men jeg taler om personer, som ikke kan anerkendes som flygtninge, folk, der bare er flygtet fra fattigdom, og som ikke personligt er forfulgt. Her er en stor forskel på, hvad man kan og ikke kan og de pligter, man har til at give ophold eller i givet fald at kunne sende folk tilbage.

Hr. Torben Lund siger, at der manipuleres. Det er hr. Torben Lund jo en sand mester i. Det var et fantastisk godt eksempel. Hr. Torben Lund spørger, om virksomheden ikke gerne vil betale mere i skat, når nu det går bedre, altså dette at en større omsætning giver et større overskud, der udløser større skatter. Jo, selvfølgelig vil de det.

Men det er jo slet ikke det, vi taler imod. Vi taler om nye byrder og nye afgifter. Der er altså ikke tale om dette, at man har et ekstra skattebeløb, fordi man har en større omsætning. Næh, der er tale om, at man vælter nye udgiftsområder over på de virksomheder, der skulle have brugt pengene til at ansætte de personer, som går ledige. Det er det, sagen drejer sig om.

Det er her, skillelinjen er i dansk politik: Der er dem, der mener, at det drejer sig om at bruge pengene til at sikre folks lediggang, og der dem, der mener, at man skal bruge midlerne til at sikre, at folk kan blive selvhjulpne i almindelig virksomhed, som producerer de ydelser, der finansierer vores velfærdssamfund. Der går skillelinjen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo tydeligt, at hr. Thor Pedersen har fået læst på lektien siden i går. Vi kom lidt tættere på svaret om det tyveri, der via satspuljeforliget hver måned sker fra landets pensionister.

Hr. Thor Pedersen henviser til, at flere er med. Men helt ærligt, det gør det da ikke bedre, at tyveriet gennemføres af Venstre, Socialdemokratiet, De Radikale, De Konservative, SF og CD i fællesskab. Det, at man er flere om at gøre det, gør da ikke selve handlingen lovlig eller bedre og hjælper jo ikke pensionisten, bistandsmodtageren, den arbejdsløse.

De mangler i år 2,6 mia. kr. De fattigste her i samfundet har man i 1997 - det gør man også i 1998 - taget 2,6 mia. kr. fra. Pengene putter man ned i en sukkerskål, og de selv samme partier, der gennemførte tyveriet, sætter sig i fællesskab ned og aftaler, hvem der skal have penge fra sukkerskålen.

Det foregår i hemmelighed, og så bliver det bare præsenteret her i Folketinget som noget, der bliver stemt igennem uden videre debat.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg må konstatere, at hr. Thor Pedersen ikke ved, hvad han taler om.

Vi bad om forklaring på, hvordan Venstre kan operere med at afskaffe de facto-begrebet. Og så fik vi en gang – undskyld udtrykket, hr. formand – pølsesnak, som gik ud på, at de facto-flygtninge var nogle, der flygtede fra fattigdom og endte med at få asyl i Danmark. Det passer ikke. Det er ikke en dækkende definition af de facto-begrebet.

Prøv at spørge en ordfører! Har Venstre ikke en ordfører til stede i salen, som kan fortælle hr. de facto – undskyld, hr. Thor Pedersen – hvad en de facto-flygtning er pr. tradition og pr. definition? Det er helt klart defineret. Det har intet med fattigdomsflygtninge at gøre.

Og så må jeg sige, at citatet, som jo udtrykte et klart humanistisk grundsyn, ikke var fra en Radikal. Det var det ikke. Nu giver vi hr. Thor Pedersen en chance mere. Hvem kan det være, der har sagt de kloge ord, og er det et menneskeligt grundsyn, som hr. Thor Pedersen kan stå inde for?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hr. Thor Pedersen påstår, at man kan komme til Danmark og få asyl, hvis man er sulten, eller hvis man er fattig. Det er ukorrekt. Lige så ukorrekt som det er, når hr. Thor Pedersen forsøger at kaste sig ind i de facto-begrebet. Jeg har for at hjælpe hr. Thor Pedersen slået op i Den store danske Encyklopædi – på side 45 i bind nr. 5 – og jeg skal med udgangspunkt heri forklare det for hr. Thor Pedersen:

»De facto-status er administrativt blevet til-
delt siden midten af 1960'erne for at beskytte mennesker, der var rejst ud fra kommunistiske lande og ved hjemvendten risikerede en uforholdsmæssig hård straf for forsinket hjemkomst eller ulovlig udrejse. I 1980'erne og 1990'erne er især krigsmodstandere, forfulgte homoseksuelle og visse grupper på flugt for borgerkrig blevet anerkendt som de facto-flygtninge.«

Jeg vil godt spørge hr. Thor Pedersen: Er det folkene, der kæmpede sig ud af det gamle Sovjet for at slippe for Gulag? Er det folkene, der

flygtede ud af Tjekkoslovakiet for at undgå den sovjetiske undertrykkelse i 1968? Er det folkene, der flygtede fra Bosnien? Er det dem, vi ikke skulle anerkende? Det er nemlig de facto-flygtninge. Og det har ikke noget med fattigdom eller sult at gøre. Det har noget at gøre med nogle mennesker, som også efter hr. Thor Pedersens almindelige holdning og verdensbillede burde være mennesker, der havde brug for ophold og asyl i vort land.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Frank Aaen siger, at vi er sandheden omkring et satspuljeforlig og regulering af pensioner nærmere i dag. Jeg mener, vi var lige så tæt på sandheden i går. Jeg har ikke set, der er kommet noget nyt frem.

Der er tale om, at det er i det danske Folketing, og det er via lovgivningen, at man regulerer niveauet for overførsler i Danmark. Satspuljeforliget er altså en politisk beslutning i det danske Folketing om, hvor meget man skulle regulere overførselsindkomster i forhold til, hvad almindelige lønmodtagere i øvrigt havde i indkomstfremgang. Sådan er det etableret. Det har ikke noget at gøre med tyveri. Det har noget at gøre med, at man politisk vedtager niveauet for den ydelse, man vil give til personer på overførsel. Så enkelt er det.

Til hr. Bjørn Elmquist og hr. Peter Duetoft: Der snakkes da udenom. Vi taler om dem, der ikke kan anerkendes som flygtninge. Der er jo ikke noget her, som divergerer med citatet fra Venstres formand. Jeg taler om dem, der ikke kan anerkendes som flygtninge, fordi de er forfulgt. Det er dem, vi taler om, men som vi alligevel giver ophold. Giver vi dem ikke ophold! Får de ikke midlertidigt ophold! Jamen det er da interessant! Får de ikke midlertidigt ophold i Danmark? Er der ikke personer fra Somalia, som opholder sig i Danmark?

Næh, de er nemlig ikke flygtninge. De er nemlig ikke anerkendt som flygtninge efter flygtningebegrebet. Det er det, der er problemet. Når vi mener, at de skal kunne sendes tilbage, er det netop, fordi de ikke er anerkendt som flygtninge og for så vidt ikke har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark. Så enkelt er det.

Mere kommer der ikke ud af den diskussion. Det er et spørgsmål om, hvem vi definerer som flygtninge med lovligt opholdsgrundlag, og hvem der så ikke er flygtninge.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har stadig væk ni korte bemærkninger, og vi nærmer os snart tiden, hvor vi går videre, og der er nogle, der i hvert fald har været på talerstolen indtil flere gange. Nu er det fru Pia Gjellerup og derefter hr. Ole Stavad.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det er svært at føre at debattere med hr. Thor Pedersen, fordi han benægter fakta. Det er jo faktisk ikke en god debat, når man hver gang, man er klemt, så enten taler om noget andet eller også præsenterer dette andet som noget, der overhovedet ikke hører denne verden til, og allerværst bliver det, når hr. Thor Pedersen skal til at udlægge lovtekster på andre områder end dem, han sådan helt umiddelbart har nogen forstand på.

Men jeg kan forstå, at hr. Thor Pedersen også nærmest har vænnet sig til at arbejde som marionet. Det fik vi jo præsenteret før. Hr. Thor Pedersen har siddet som økonomiminister som marionet for Socialdemokratiet! Det synes jeg er meget skræmmende at få at vide; det må jeg sige.

Jeg har aldrig haft farten af, at jeg har haft fat i nogle snore, der kunne styre hr. Thor Pedersen. Jeg tror, at hr. Thor Pedersen mange gange hænger frit svævende i luften, og jeg kan sige, at hvis jeg havde nogen mulighed for at dreje på noget, så ville jeg finde den knap, hvor man kunne skrue ned for lyden.

Men det er beskæmmende at opleve en debat, hvor en tidligere økonomiminister præsenterer det, den tidligere økonomiminister har arbejdet med, som noget, et helt andet parti i opposition styrede, mens man nu, hvor hr. Thor Pedersen sidder på oppositionsbænken, skal kunne tro på det fatamorgana, han opregner i sin ordførertale.

Det er ikke troværdigt, og det er lige ved at være på kanten af demokratisk udøvelse.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg forstår, at Venstre ønsker en ærlig skattepolitik, men det er altså ikke det, vi diskuterer. Det er måden, det skal laves på. Og det, jeg kritiserer Venstre for, er den måde, hvorpå Venstre vil lave den ærlige skattepolitik, nemlig ved at lovliggøre alt det, der findes i forvejen af plat og fiduser, som i dag er ulovligt, og som ikke kan finde sted.

Spørgsmålet til hr. Thor Pedersen er derfor: Kan der ikke gives et svar på, hvorfor de mennesker, der igennem de seneste år på grund af en god erhvervs politik har scoret milliarder, trecifrede milliardbeløb i fortjenester på aktier, yderligere skal foræres en 25-30 mia. kr. i de kommende år ved at fjerne beskatningen?

Er der ikke et svar på, hvorfor Venstre mener, at det kun er de pensionister, som har mest, der skal have flere penge, hvorimod der ikke er en øre til ganske almindelige, jævne pensionister i Venstres forslag?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Ja, det ville være dejligt, hvis hr. Thor Pedersen ville deltage i debatten med os om det fordelingspolitiske.

Hvis hr. Thor Pedersen ville forholde sig til, at det, Venstre har at tilbyde arbejdsløse, er nedskæringer, hvor de ryger hurtigere ud af deres a-kasse, og hvor det er forringede uddannelsesmuligheder. Det, hr. Thor Pedersen har at tilbyde samfundet, er en ødelæggelse af miljøpolitikken.

De, der får en åbenlys gevinst af Venstres politik, er alle sammen i en helt anden ende af skalaen. Det er pensionisterne med de i forvejen store indkomster, det er dem, der har kæmpe aktiebeholdninger, og det er dem, der har en formue, hvor de kan være glade for, at formueskatten forsvinder i kraft af K's og V's synspunkter. Det er de mennesker, der har meget i forvejen. Det er kun dem, der er vindere.

Undskyld hr. Thor Pedersen, men det er en lille smule svært at få os andre til at forstå, at liberal politik er til fordel for alle, når de ting, man konkret lægger frem til vedtagelse her i Folketinget så ensidigt kun er gaver til de rigeste.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Til hr. Ole Stavad: Ideen omkring aktier og aktiebesiddelser er jo at fremme muligheden for at få risikovillig kapital. Ideen er for så vidt ikke, at det er spekulationshensynet, der er årsag til, at man har aktieporteføljer hjemlet i lovgivningen. Det er en idé om, at jo mere kapital, man er i stand til at samle i enkelte virksomheder, i nye virksomheder, der har en idé, jo lettere er det at skabe beskæftigelse, jo lettere er det at finansiere alt det, man gerne vil i Folketinget.

Så det er i virkeligheden et spørgsmål om, hvordan man fremmer kapitaldannelse omkring private virksomheder, og det gør man altså ikke ved at lægge en skat på aktieudbytter og aktiesalg.

Vi kan vende diskussionen om de facto-flygtninge og spørge, hvem der har lovligt ophold, og hvem der ikke har lovligt ophold. Vi kan jo, hvis vi skal lære noget, vende det om og spørge, hvad vi så skal kalde de 3.000 ikkeflygtninge, der får opholdstilladelse, fordi vi har givet dem lov til at blive her, selv om de har fået afslag. Kan man ikke fortælle det? Hvad skal de så hedde? Der er 3.000, der nu får ophold.

Og man skal ikke ryste på hovedet – ikke engang hos De Radikale. Det kan være farligt! Hvad skal vi kalde dem? For det er jo bare det, striden står om. Hvad kalder vi dem, som får lov at blive her, selv om de har fået afslag på asyl?

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Jeg er ikke ordfører i den her finanslovdebat og skal ikke blande mig i den sag, men når man sidder som sundhedspolitisk ordfører for Fremskridtspartiet og lytter til hr. Thor Pedersen, så må man tage sig til hovedet en gang imellem, særlig med hensyn til det frie sygehusvalg.

Jeg synes, det var en glimrende tale, hr. Thor Pedersen holdt, og jeg er fuldstændig enig i de betragtninger, der kom fra hr. Thor Pedersen. Jeg er for den sags skyld også enig i, at livet er for kort til at lære Det Radikale Venstres parti-program. Jeg vil så vende det om og sige, at livet er for kort til socialisme, og derfor skal vi have en ændring i dansk politik hurtigst muligt, også netop på det område, som jeg vil tale om: hensynet til ventelistesituationen.

Hvis man tager f.eks. Folketingets forhandlinger, side 6736, onsdag den 7. maj 1997 – det er jo ikke så lang tid siden – kan jeg citere ordføreren, hr. Jørgen Winther, for at sige:

«. . . på længere sigt ønsker vi selvfølgelig som Fremskridtspartiet det reelle frie sygehusvalg.«

På længere sigt og altså ikke her og nu som Fremskridtspartiet. Vi har nemlig behandlet de her forslag, og Venstre var altså ikke tilhænger af det reelle sygehusvalg her og nu.

Derfor synes jeg faktisk, at det er for billigt at stå her og konstatere, at man ønsker det reelle

frie sygehusvalg her og nu, når det ikke er tilfældet i virkelighedens verden.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg har et lille beskedent ønske til hr. Thor Pedersen. Nu fik jeg ikke opskriften på, hvordan man kan få beskæftigelsen til at vokse, samtidig med at man lader overførselsindkomsterne vokse. Men kunne jeg i det mindste få det med mig hjem på min juleferie, at hr. Thor Pedersen bekræfter, at man var i stand til i 1980'erne, da beskæftigelsen voksede, samtidig at lade antallet af mennesker på overførselsindkomst vokse, vil jeg blive lidt gladere.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, at hr. Thor Pedersen skulle tage et kursus i flygtningeret. Det tror jeg ville være gavnligt.

En de facto-flygtning er en person, der har været igennem hele den danske asylprocedure og er blevet anerkendt som flygtning og har fået asyl. Det er en de facto-flygtning. Det vil Venstre spare 433 mio. kr. på i 1998.

Det har intet at gøre med de 3.000, som ikke har fået asyl, men som af forskellige grunde ikke for tiden kan sendes tilbage. De facto-flygtninge har været igennem hele proceduren og har fået asyl og opholder sig her i landet på fuldstændig lovligt grundlag. Men det vil hr. Thor Pedersen altså afskaffe.

Det citat, som jeg nævnte før – hvor jeg bad om et svar på, hvem der havde sagt det – og som beskrev, hvad indholdet er i flygtningekonventionen, var af FN's flygtningehøjkommissær, hr. Poul Hartling. Han var Venstres formand på et tidspunkt – endda Venstres statsminister. Han sagde ordene i en radioudsendelse i 1985, og han sluttede den pågældende udtalelse med at sige følgende:

»Intet land har tabt på at vise hjælpsomhed mod folk i nød. Men den, der isolerer sig og lukker sin dør og sit hjerte for andre, mister meget.«

Gad vist om hr. Poul Hartling kan genkende sit gamle parti?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Nu forstod jeg så, at vi fik en bekræftelse på, at der altså er 3.000, der har fået afslag på asyl, som alligevel får ophold i Danmark.

Jeg vil gerne sige, at indholdet i det citat af hr. Poul Hartling fortsat er Venstres politik (*munterhed*). Det er fortsat Venstres politik. Det er også viljen til at hjælpe andre. Det, vi kan diskutere, er, hvor man hjælper. Er det ude, man hjælper? Er det hjemme, man hjælper? Men der er én ting, der er helt sikkert: Vi vil ikke misbruges. Vi vil ikke misbruges i ønsket om at hjælpe folk i nød, som bliver undertrykt, og som er forfulgt.

Derfor ligger der en vurdering af, hvad man gør med folk, der flygter fra fattigdom. Folk, der flygter til et liv, hvor de mener, at de får bedre levevilkår i almindelighed. Men dér må vi erkende, at vi, Danmark, ikke er i stand til at løse alverdens fattigdomsproblemer ved at lukke dørene op og lade dem komme til Danmark. Det er det, der er problemet.

Problemet er ikke at hjælpe dem, der er forfulgt. Problemet er, hvordan vi sikrer, at det er dem, der er forfulgt, vi hjælper, og at det så i øvrigt er udviklingen i verden omkring os, der sikrer, at levevilkårene forbedres.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Uanset at hr. Thor Pedersen åbenbart har levet et liv med manipulationer, så går det altså ikke. Ingen kan være tjent med, at der ikke bliver givet ordentlige oplysninger, ordentlige svar, her fra talerstolen.

Vi har haft to højkonjunkturperioder: Vi havde én fra 1984-1988, da kom der flere i beskæftigelse, og da steg antallet på overførselsindtægter med 52.000 ifølge Danmarks Statistik. Vi har en ny højkonjunkturperiode fra 1994-1997, dér falder antallet på overførsler ifølge Danmarks Statistik med 58.000.

Der er en forskel på de to perioder på 110.000. I den første periode havde Venstre og De Konservative ansvaret for regeringsledelsen. I den anden periode var det en socialdemokratisk ledet regering.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er jo da i det mindste velgørende, at der er ved at komme lidt gang i debatten. På et tidspunkt så det faktisk temmelig slapt ud i denne her finanslovdebat, men det kunne man jo næsten sige sig selv på forhånd.

Jeg vil godt forholde mig lidt til det, som er blevet debatteret så meget i forhold til de factobegrebet og konventionsstatus. Problemet – synes jeg – for flertallet af politikere herinde er, at det i forhold til konventionsbegrebet er det mindste antal flygtninge, vi modtager. Og så er det – for jeg skal jo stille spørgsmålet til hr. Thor Pedersen – at jeg bare vil spørge hr. Thor Pedersen, om han ikke er enig med Dansk Folkeparti i, at der intet er i konventionsbegreberne, der forhindrer os i at afskaffe de factobegrebet.

Der er for øvrigt heller intet i konventionsbegreberne, der forhindrer os i at lade være med at give permanent opholdstilladelse eller indfødsret eller alle de andre ting. Det er den debat, som jeg synes vi skal forholde os til, og jeg vil bare spørge hr. Thor Pedersen, om han ikke er enig med Dansk Folkeparti i det.

Anden næstformand (Henning Grove):

Så er det hr. Henrik Svane og derefter hr. Thor Pedersen. Så har jeg yderligere to på listen, og derefter går jeg videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

I debatten i går legede vi geografitime. I dag leger vi måske også skole, og vi leger samfundslære. Jeg synes, det ville klæde hr. Thor Pedersen at komme op på talerstolen og sige: Jeg erkender, at jeg ikke forstod, hvad de facto er for noget. Og samtidig komme op og sige til Folketinget: Dermed vil vi ikke afskaffe de factobegrebet fremover, fordi vi nu har konstateret, at vi har forstået, hvad det er, nemlig at det rent faktisk er mennesker, som får opholdstilladelse og asyl i vores land på baggrund af en forfølgelse.

Må vi ikke godt snart blive fri for at høre den populistiske tale ud af vinduet med en fortsat foregøglelse for den del af befolkningen, som ikke forstår – hvilket tilsyneladende også når langt ind i Venstres egne rækker – hvad det her handler om: at de facto-begrebet ikke kan afskaffes, uden at vi samtidig lader det erstattes af noget andet.

Derfor spørgsmålet: Hvem er det, hr. Thor Pedersen ikke vil have skal have asyl i Danmark af de mennesker, som ikke er omfattet af flygtningekonventionens bestemmelser? Hvem er det?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Jens Peter Vernersen siger igen, at det jo er rimeligt, at man får tallene. Hvordan så det egentlig ud?

Det, jeg blot kan konstatere, er, at i den højkonjunktur, der var 1986-87, havde vi det højeste antal privat beskæftigede nogen sinde. Vi havde det færreste antal ledige, nemlig 220.000, og vi havde 200.000 færre på overførselsindkomst end i dag. Sådan hænger tallene sammen.

Hr. Henrik Svane er igen inde på spørgsmål om flygtninge, udlændinge osv.

Man kan jo citere fra det, der står om det i udlændingeloven, for vi er enige med den tidligere borgmester i Århus om, at det i virkeligheden er os, der fylder de facto-begrebet ud.

Hvis vi tager udlændingelovens § 7, der vedrører meddelelse om opholdstilladelse som flygtning – det er altså det, der er asyl – er den mere vidtgående end Danmarks forpligtelser ifølge konventionen, idet den giver såvel konventionsflygtninge som dem, som er de facto-flygtninge, et egentligt retskrav på opholdstilladelse her i landet, hvis de har Danmark som første asylland.

Sådan har vi selv vedtaget det i udlændingeloven. Der skelner vi for så vidt ikke mellem konventionsflygtninge og de facto-flygtninge, men det er altså en dansk bestemmelse. Det er Danmark selv, der formulerer de krav, vi stiller til de facto-begrebet.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Hr. Thor Pedersen er som bekendt ordfører for Folketingets næststørste parti, oppositionens største parti. Ikke desto mindre har vi nu oplevet i op imod en time, at hr. Thor Pedersen er blevet jagtet rundt i ringen, fordi han notorisk intet ved om de begreber, der er gældende i udlændingelovgivningen.

Vi ved også, at hr. Thor Pedersen er sponsor for et forslag, hvorved man sparer op imod en halv milliard kroner, bl.a. ved at afskaffe de facto-reglen, men det er fremgået aldeles klart, at hr. Thor Pedersen intet ved om, hvad de facto-reglen er.

Man kan selvfølgelig sige, at det er en interessant oplevelse at se Venstres ordfører blive pøstet, men jeg må nok sige, at det er beskæmmende for folkestyret, og det må være beskæmmende for Venstre.

Under åbningsdebatten oplevede vi stort set det samme, da vi diskuterede ulandspolitik. Venstres ordfører vidste da ikke, hvad det hele drejede sig om.

Vi må konstatere, at Venstre er aldeles ligeglad med, hvad der ligger bag de paroler og de forslag, det kommer med. Det er tilværelsens ulidelige lethed, der præger Venstre.

Jeg synes, det er pinligt, hvis man samtidig skal forholde sig til Poul Hartlings tidligere prominente profil på det område.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg må sige til hr. Thor Pedersen, at man ikke kan få asyl i Danmark, hvis man sulter eller er fattig; man skal være forfulgt. Derfor er det igen en træls debat, når hr. Thor Pedersen påstår, at de facto-begrebet omhandler det andet.

Der er ingen her i Tinget, der vil påstå, at vi kan klare alle verdens sociale problemer ved at hive folk til Danmark.

Jeg må også sige til hr. Thor Pedersen, at vi vel også alle sammen er indstillet på, at mennesker, som har fået afslag, skal sendes ud. Men hvad vil hr. Thor Pedersen gøre med de mennesker, der ikke kan sendes ud? Tilslutter han sig hr. Tom Behnkes forslag om faldskærme over Etiopien, eller hvad ved jeg? Hvad vil hr. Thor Pedersen gøre i praksis?

Så vil jeg da gerne spørge hr. Thor Pedersen: Når hr. Thor Pedersen er så bange for, at folk skulle komme hertil på grund af fattigdom eller på grund af sult, hvor er så den enorme logik i, at hr. Thor Pedersen er med til at foreslå en voldsom nedskæring af vores ulandsbistand? Jamen det hænger da overhovedet ikke sammen.

Vil hr. Thor Pedersen forklare, hvad vi skal gøre ved dem, vi ikke kan sende ud? Og hvordan vil hr. Thor Pedersen have sin holdning til ulandsbistanden og så det her meget smarte synspunkt på flygtninge til at hænge sammen?

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Thor Pedersen, og så går jeg videre i ordforrækken.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg spurgte før, bl.a. den radikale ordfører, hvad vi så skal kalde de 3.000, som får ophold, selv om de har fået afslag på asyl. Det er det, jeg spørger til, for vi har altså sidste år givet

3.000 opholdstilladelse, selv om de har fået afslag på asyl.

Nu er det så let, for man kan da spørge den tidligere socialdemokratiske borgmester fra Århus og den nuværende indenrigsminister, for ministeren er jo kilden til oplysningerne. Det synes jeg da egentlig er meget enkelt, og jeg forstår ikke, at man skal strides om, hvad vi kalder dem. Vi konstaterer bare, at der altså er 3.000, der får bevilget opholdstilladelse, selv om de ikke er blevet anerkendt.

Så spørger hr. Peter Duetoft, hvordan det hænger sammen med vores ulandsbistand i almindelighed. Det hænger sådan sammen, at Danmark på trods af en reduktion vil ligge blandt de fire i hele verden, der yder mest. Der er kun ét land, der egentlig yder relativt mere, og det er Norge, og så ligger vi på niveau med Sverige og Holland. Det synes vi egentlig er flot, og det er altså mere end det, FN anbefaler. De anbefaler 0,7 pct. af BNI, og vi foreslår 0,8 pct. af BNI.

Men der er lidt mere med. Der er nemlig også et ønske om, at vi skal effektivisere vores ulandsbistand, at vi skal tage ved lære af den kritik, bl.a. professor Paldam er kommet med i sin bog, at vi skal se på, hvordan virkningen er af den multilaterale bistand og den bilaterale bistand. Hvordan sikrer vi, at vi kan skabe og sikre nogle projekter, som har den maksimale nytteværdi? hvordan kan vi sikre, at det ikke er bestemte despoter og forkerte strukturer i udviklingslandene, vi fastholder, altså at vi i virkeligheden sætter en bremse for den strukturuomlægning, som kan være nødvendig? Det er det, vi ønsker at diskutere i forbindelse med en effektivisering og en bedre nytteværdi af den bistand, som vi alle sammen gerne vil give.

Pia Christmas-Møller (KF):

Kan man være glad for lidt, har man meget at være glad for. Sådan lyder et gammelt mundheld, og set ud fra den nøjsomme betragtning kan man vel godt forstå det, hvis regeringen i morgen rejser glad på juleferie.

Men det er en regering, der stiller sig tilfreds med blot dette at administrere. Det er en regering med et ambitionsniveau i gulvhøjde, og det er en regering, som er uegnet til at lede Danmark ind i et nyt årtusinde med de mange og de massive udfordringer, vi står over for. Derfor er det også en regering, danskerne ikke kan være tilfredse med på den kommende valgdag,

simpelt hen fordi Nyrupregeringen er de spildte muligheders regering.

Flere års massivt opsving er således ikke blevet udnyttet til at gennemføre de reformer, alle ved vi har behov for på bl.a. arbejdsmarkedet, på skatteområdet og i den offentlige sektor, reformer, som kan gennemføres smertefrit i opgangstider, men som kan gøre ondt i nedgangstider.

Flere års massivt opsving er ikke blevet udnyttet til at forbedre uddannelseskvaliteten eller den private forskning – tværtimod viser en række internationale målinger, at det står langt ringere til, end vi selv gik rundt og troede.

Flere års massivt opsving er ikke blevet udnyttet til for alvor at rydde op i ventelisterne på sygehusene, tværtimod lader regeringen ideologiske fortidsminder blokere for, at patienterne kan få glæde af de private sygehuse som et nyttigt supplement til de offentlige.

Flere års massivt opsving er ikke blevet brugt til at nedbringe gælden, tværtimod er ny gæld stiftet.

Flere års massivt opsving er ikke blevet brugt til effektivt at lette virksomhedernes byrde, tværtimod har regeringen lagt nye byrder, nye omkostninger i milliardklassen på de danske virksomheder, og man foreslår oven i købet, at endnu flere skal pålægges i 1998.

Det er, som om regeringen ikke sådan rigtig for alvor har indset, at vores alle sammens velfærd er direkte og uden omsvøb eller andre mellemregninger afhængig af vores virksomheders indtjeningsevne, og det er, som om regeringen ikke sådan rigtig for alvor helt inde på rygmarven er på det rene med, at virksomhedernes indtjeningsevne er stærkt afhængig af deres konkurrenceevne.

Jeg må derfor i det spinkle håb, at regeringen dog en dag vil tage ved lære, minde om den gode gamle historie om æslet og bonden. Bonden skal som bekendt have æslet til at bære hø hjem fra marken, og han siger: Kan du bære det strå, kan du også bære det. Kan du bære det strå, kan du også bære det her. Og det bliver han ved med, lige indtil et enkelt lille strå får æslet til at segne under den samlede vægt.

Denne lærerige lille historie bør regeringen repetere for sig selv igen og igen, hver eneste gang den overvejer nye byrder på erhvervslivet. Til trods for at danske virksomheder konstant lige siden 1993 har tabt markedsandele, og til trods for at vi står over for nogle af de vanskeligste overenskomstforhandlinger, har regerin-

gen skabt flertal for en række forslag, der i 1998 direkte vil forringe virksomhedernes konkurrenceevne. Alene i 1998 har regeringen pålagt erhvervslivet nye byrder for næsten 4 mia. kr. Dertil kommer en mærkbar likviditetsbelastning.

Regeringen har oven i købet sammen med venstrefløjen kreeret en særlig skat på beskæftigelsen og dermed på arbejdspladserne; en særlig sygeskat er det således blevet til. Det er en helt ny skat, som ikke på nogen måde vil påvirke hverken de samlede sygedagpengeudgifter eller adfærden. Der er ingen præmiering af sygdomsforebyggende initiativer eller lignende indbygget, nej, det er kort og godt en skinbarlig ny skat på arbejde. Og her var vi nogle, der gik rundt og troede, at en af de vigtigste opgaver for det danske samfund var at bekæmpe arbejdsløshed, at skabe nye arbejdspladser og i det hele taget sørge for, at beskattningen på arbejde blev nedsat; men regeringen gør det stik modsatte.

Selv om dansk økonomi ikke er i krise, er man godt og grundigt på vej tilbage til 1970'ernes krisepolitik, hvor man hoppede fra tue til tue, fra afgiftspakke til afgiftspakke uden mål og med. Regeringens økonomiske politik er således på vej til at kunne beskrives med ét ord, nemlig afgiftspolitik. 12 nye skatter og afgifter er det således blevet til alene i 1997. Lad mig i flæng nævne ny passagerafgift, forhøjelse af tinglysningsafgiften, forhøjelse af stempelafgiften, forhøjelse af punktafgifter, forhøjelse af afgifter på øl og vin, pesticidafgifter, ny sygeskat på arbejdspladserne, tvungen acontoselskabsskat, afkorting af kredittiden på moms og mange flere. I alt har regeringen forhøjet skatter og afgifter med 3,2 mia. kr. i 1997.

Det danske samfund står over for store udfordringer i de kommende år. Den internationale konkurrence er behård, og den bliver kun hårdere. Den rivende udvikling i Kina og det øvrige Asien og det konkurrencemæssige pres fra de nye demokratier i Øst- og Centraluropa vil udsætte det danske samfund for meget omfattende omstillingskrav. Nøglen til at udnytte disse udfordringer som nye muligheder har vi inden for rækkevidde. Endnu kræves kun modet til at gribe den. Nøglen består i at gennemføre reformer på arbejdsmarkeds-, uddannelses- og skatteområderne.

Det Konservative Folkeparti har vist både modet, viljen og evnen til at fremlægge langsigtede forslag. Det gjorde vi i foråret med vores

oplæg »Nye tider, nye tanker«, som er et langtrækkende oplæg, der giver et sammenhængende bud på, hvad der skal til i de næste godt og vel 10 år.

Vi har sammen med Venstre omsat en række af forslagene til konkrete bud på ændringer til finansloven for næste år, hvor meget kunne være påbegyndt, hvis altså ellers den politiske vilje blandt et flertal her i Folketingssalen var til stede.

Regeringen fremlagde i foråret en glitrende pjece om ønskerne til Danmark år 2005. Lige så farvestrålende billederne var, og lige så fromme ønskerne var, lige så matte og uigennemsigtige var midlerne, når de ikke ligefrem var totalt fraværende. Alligevel gav den farvestrålende pjece en smule næring til optimistiske sjæle som mig. Det var således ikke helt uden forventning, at jeg i sin tid gik i gang med at læse regeringens finanslovsforslag fra august. Det var skuffende læsning. Intet, intet var der her at finde, som kunne give indtryk af, at regeringen havde til sinds at følge de pæne målsætninger op med konkret handling. Ikke engang på det overordnede plan kunne man se vilje til at udnytte opsvingets store muligheder. Ingen reformer, end ikke en varsling om samme.

Også efter det færdige finanslovresultat må man konstatere, at regeringen ikke vil tage fat på de store spørgsmål. Det er sandelig de spildte muligheder regeringen, vi har med at gøre. Den finanspolitiske styring er direkte skuffende. Allerede i april måned advarede Det Konservative Folkeparti om, at tingene var på gal kurs. Vi så, hvordan økonomien var ved at løbe af sporet og krævede derfor en finanspolitisk stramning med et indgreb over for det offentlige forbrug. Vi blev mødt med hånlige bemærkninger fra regeringen, men alligevel blev regeringen mindre end en måned efter selv tvunget til at gribe ind, men med de forkerte midler og med de forkerte partnere. I stedet for at gribe ind over for det offentlige forbrug, gennemførte man traditionel afgiftspolitik sammen med venstrefløjen.

Igen i august advarede vi regeringen imod det alt for slappe finanslovsforslag med et ambitionsniveau i gulvhøjde, og vi fremlagde sammen med Venstre et alternativt forslag, der med konkrete anvisninger viste, hvordan de langsigtede mål for økonomien skal kobles sammen med her og nu-initiativer. Igen blev vi mødt med hån og stribevis af påstande med tilhørende fine plancher, som skulle vise, hvor godt det

hele går. Og igen mindre end en måned senere, ja, endnu før det nye folketingsår var begyndt, blev regeringen nødt til at varsle et nyt indgreb. Og igen ville man ikke tage om nælden, nemlig det offentlige forbrug. Ja, man sagde, at man nok ville spare yderligere 2 mia. kr. på finansloven, og det skal jeg vende tilbage til.

At regeringen i et stadig stigende omfang ensidigt har valgt at føre den økonomiske politik med venstrefløjen blev tydeligt under forhandlingsforløbet om finansloven. Meget sent blev Det Konservative Folkeparti og Venstre indbudt til forhandlinger, og det viste sig hurtigt, at det var komplet umuligt at drive Nyrup-regeringen til et højere ambitionsniveau.

De 2 mia. kr., regeringen maksimalt ville spare, viste sig at være mestendels budgettekniske ændringer og altså rent bogholderi uden egentlige konsekvenser for driftsudgifterne eller de offentlige udgifter i det hele taget. Man kan således dårligt tale om regulære besparelser. Det ville være misbrug af ordet.

Omvendt er der også tale om nogle ændringer, som ingen rigtig kan være imod, så derfor så folketingsmedlemmerne, at Det Konservative Parti støttede en række af forslagene i går.

Under finanslovforhandlingerne lagde Det Konservative Folkeparti sammen med Venstre særlig vægt på at få lettet nogle af byrderne på erhvervslivet. Vi lagde særlig vægt på at få forstærket indsatsen mod de urimelige ventetider på sygehusbehandling, vi lagde stærkest vægt på at få styrket forebyggelsesarbejdet i forbindelse med de truende flaskehalse på arbejdsmarkedet, og endelig ville vi have forstærket indsatsen mod kriminaliteten.

Selv om det ikke lykkedes at løfte regeringens ambitionsniveau, fik vi ganske klart nogle små, men vigtige og rigtige indrømmelser på de fire nævnte områder, og jeg vil her i dag særlig fremhæve sygehusområdet. Det frie sygehusvalg har længe været en hjertesag for Det Konservative Folkeparti. I flere år har vi måttet kæmpe hårdt for at få princippet om valgfrihed knæsat bare på det offentlige område. Siden hen har vi måttet hive og slide i regeringen og ikke mindst i Socialdemokratiet for at sikre, at princippet også blev omsat til virkelighed for patienterne. I den kamp har vi oplevet et overordentlig modvilligt Socialdemokrati.

Efter endnu en holmgang under dette års forhandlinger lykkedes det langt om længe at komme igennem med et krav om, at pengene skal følge patienterne på tværs af amtsgrænser-

ne til det behandlende sygehus, og det er faktisk afgørende for at sikre det frie sygehusvalg. For de fleste mennesker, der har deres sunde fornuft i behold, forekommer det nok helt selvfølgelig og naturligt at indrette tingene sådan, at det behandlende sygehus skal modtage pengene for behandlingen. Alligevel må vi konstatere, at det har kostet os flere års forhandlinger og sejperier i få regeringen til at acceptere det. Det er nu lykkedes, og det er godt. Derudover bliver patienternes ret til hurtig besked om behandlingstidspunkt og ret til besked om ventetiderne sikret. Det er langtfra nok, men det er dog små bitte skridt i den rigtige retning.

I går fik vi så budgetoversigten, som igen bekræfter de foregående ugers rapporter fra økonomiministeren, finansministeren og vismændene. Betalingsbalanceoverskuddet er skrumpet markant. Sidste år ved denne tid forudså økonomiministeren, at betalingsbalanceoverskuddet i år ville være på hele 13 mia. kr. I december i år lød prognosen på 6 mia. kr., men den prognose holdt kun i 2 timer, nemlig lige indtil Danmarks Statistik samme dag kom med et nyt skøn, som sagde, at nu forventede man kun et overskud på 4-5 mia. kr. Der er intet at give af.

Budgetoversigten viser også, at regeringen heller ikke har styr på de offentlige udgifter, ikke en gang på statens egne. De ministerielle udgifter stiger med 2,5 mia. kr. i forhold til regeringens egne skøn fra august måned. Siden har man indarbejdet en besparelse på 2 mia. kr., som jo altså dårligt kan kaldes besparelse. Skredet er altså i størrelsesordenen 4,5 mia. kr.

I det hele taget må man sige, at regeringen præsenterer nogle tal for statens økonomi, som er meget lidt imponerende. Det er i gode tider, man skal lægge til side til dårlige. Det er i gode tider, man skal afvikle gæld og sikre overskud. Hvornår ellers? Og Danmark rider på en bølge af højkonjunktur. I 4 år har vi uafbrudt haft økonomisk fremgang, vækst, faldende ledighed og stigende skatteindtægter, ja, alene i 1997 har regeringen modtaget 74 mia. kr. mere i skatteindtægter end i 1992, og det er vel at mærke, når der er taget højde for prisudviklingen. Al denne medvind til trods har man kun evnet at skabe overskud i 1998, fordi man sælger Tele-Danmarks aktier. Uden dette salg ville vi have et underskud på 11,5 mia. kr.

Ja, Nyrupregeringen er sandelig de spildte muligheders regering.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Så hørte vi igen denne klagesang om dansk erhvervsliv, der tjener for lidt, og om, at det skal have nye skattelettelser. Men læser fru Pia Christmas-Møller overhovedet ikke erhvervs siderne i aviserne? Har fru Pia Christmas-Møller ikke haft tid til her til morgen at læse, at der lige er sat ny rekord på aktiekurserne, at aktiernes værdi i Danmark i år er steget næsten lige så meget som det samlede driftsbudget på finansloven. Aktiekursernes værdi i Danmark er i år steget næsten lige så meget som det, vi i dag beslutter at bruge på statens drift, og så mener man alligevel, at erhvervslivet skal have nye skattelettelser.

Var det ikke snart på tide, at De Konservative i stedet for at kræve flere skatte kroner begyndte at diskutere, om ikke erhvervslivet kunne bruge de enorme værdier, det tjener i øjeblikket, på en mere samfundsgavnlig måde, end det gør i øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg har et spørgsmål til den konservative ordfører, for det er jo ikke så lang tid og ikke mange finanslove siden, at vi faktisk havde et forlig om revision, forbedring af arbejdsmarkedspolitikken, og det var vi glade for fra radikal side, og jeg har da også indtryk af, at De Konservative var glade for det, ellers havde de vel ikke indgået det.

Men jeg synes, at de toner fra den konservative ordfører, vi nu hører i retning af straksaktivisering, vi hørte det også i går og kunne se det på ændringsforslagene, ikke rimer med det, for hvis vi fulgte den konservative tankegang, er det i hvert fald vores opfattelse, at vi så i løbet af nogen tid ville nå til en udhuling af arbejdskraftens forskellige kvaliteter, fordi det ville betyde, at i det øjeblik, folk stod uden job, skulle de straks ud i et andet, som de kunne bestride, og det ville altså sige ikke noget, hvor de skulle leve op til deres kvalifikationer og til nogle voldsomme udfordringer, som måske kunne få dem til at stå lidt på tæer. De ville heller ikke have mulighed for at komme i gang med en omskoling, videreuddanne sig og opdatere deres viden.

Så skulle vi ikke hellere behandle arbejdskraften på en ordentlig, fremadrettet måde?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Den konservative ordfører sagde, at regeringen har valgt ensidigt at køre den økonomiske politik med venstrefløjen.

Jeg synes, fru Pia Christmas-Møller er uretfærdig. Det Radikale Venstre vil meget gerne føre økonomisk politik med alle ansvarlige politiske partier i Folketinget, men det har været meget svært at få både De Konservative og også andre borgerlige partier i tale.

Et af de tilfælde, hvor det faktisk lykkedes at få de borgerlige partier i tale, var det indgreb mod den store forbrugsvækst, som blev foretaget tidligere på året, hvor vi indførte en tvungen opsparring i ATP-ordningen, og hvor De Konservative jo var med og var medansvarlige. Det synes jeg da er i orden, men det ville klæde De Konservative, hvis de ville tage et medansvar og sige: O.k., vi har også været med til at stramme op på den økonomiske politik, som vi gerne ville.

Så var De Konservative i øvrigt medansvarlige for, at ordningen blev så bøvlet, at den påførte de private virksomheder en masse ekstra administration. Så helt uskyldtsrene er De Konservative jo ikke, og det plejer de heller ikke at være; men sig dog tingene rent ud.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu kan jeg ikke påstå, at det er nogen overraskelse for mig, at hr. Frank Aaen og hans parti ikke kan se sammenhæng mellem Danmarks velfærdsmuligheder og erhvervslivets indtjeningsevne. Det er jo et grundlæggende problem, at hr. Frank Aaen har en tyrkertro på, at planøkonomien og den offentlige sektor kan løse alle opgaver. Her skilles vandene virkelig på et grundlæggende holdningsmæssigt område.

Hr. Frank Aaen refererer til, at der er en god indtjening i en række erhvervsvirksomheder i øjeblikket. Det er da rigtigt, og det er da godt. Det skal da blive endnu bedre, men bag den gode indtjening gemmer sig altså et grundlæggende problem, nemlig at Danmark taber markedsandele, og det er et grundlæggende problem, som vil slå hårdt – ikke bare på nationaløkonomien, men også på menneskers dagligdag ude på arbejdspladserne den dag, den internationale højkonjunktur vender til en lavkonjunktur.

Det er et grundproblem, som jeg ikke forbløffes over at hr. Frank Aaen ikke vil forholde sig til, men som det alligevel forbløffer mig, at regeringen totalt negligerer år ud og år ind.

Hr. Bjørn Elmquist refererer til forliget om aktiv arbejdsmarkedspolitik fra finanslovforhandlingerne i 1995, og det er ganske rigtigt, at Det Konservative Folkeparti langt om længe har vundet nogen lydhørhed ikke mindst i regeringspartierne for nogle af vore synspunkter. Vi sagde meget klart og tydeligt allerede dengang, at der kun var tale om nogle gode, solide skridt i den rigtige retning, men at vi stadig væk havde en meget stor opgave foran os bestående af en samlet arbejdsmarkedsreform.

Til hr. Bjørn Elmquists bemærkninger om straksaktivering tror jeg, der gemmer sig en misforståelse. Hverken Det Konservative Folkeparti eller Venstre har fremsat forslag, som indebærer, at den ledige på arbejdsløshedsdagpenge skal aktiveres fra den første ledighedsdag. Det, vi har foreslået, er, at aktiveringen skal gennemføres efter 1 års ledighed.

Lynhurtigt til fru Elisabeth Arnold: Det er rigtigt, vi var med i ATP-forliget. Vi sikrede, at der blev tale om en reel opsparingsordning. Vi kan ikke påtage os ansvaret for det bøv, der kom ud af en del af udmøntningen.

Jeg vil gerne fastholde, hvad jeg sagde i mit ordførerindlæg, nemlig at regeringen i stigende omfang bygger den økonomiske politik på venstrefløjens partier. Det er, fordi den har valgt afgiftskursen, men den har hele tiden vidst, hvor den havde Det Konservative Folkeparti, når det drejer sig om nye skatter og afgifter. Det vil vi ikke være med til, men vi er hjemme, og vi kommer til forhandlingerne, lige så snart det drejer sig om besparelser.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg taler ikke om planøkonomi. Jeg taler ud fra ganske almindelige liberalistisk-økonomiske principper, som siger, at når kurserne er i top, er det, fordi de, der spekulerer på Børsen, anser den kommende indtjeningssevne i virksomhederne for at være helt i top. Der er ingen, der køber aktier til rekordkurs, fordi de tjente mange penge i går. Man køber aktier til rekordkurs, fordi man regner med, at der kan tjenes mange penge i morgen.

Og når man i en situation, hvor indtjeningssevnen er i stor fremgang som i øjeblikket, samtidig taber markedsandele, er det jo, fordi virk-

somhederne prioriterer profit og indtjening til aktionærerne højere end det at sælge nogle flere varer.

Det er en debat om almindelig liberalistisk økonomi, som man godt kan deltage i i stedet for at ryste på hovedet, for sådan er det, og det er derfor, jeg synes, det er uanstændigt, når virksomhederne bolttrer sig i penge og misbruger opgangen til bare at sikre sig profit, at De Konservative og Venstre så siger: Nu tager vi nogle flere penge fra de arbejdsløse for at give dem til erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I Det Radikale Venstre vil vi gerne føre skatte- og afgiftspolitik med alle, som er interesserede i at få en miljørigtig profil på skatte- og afgiftssystemet og i at få en fornuftig økonomi i samfundet.

Fru Pia Christmas-Møller sagde, at regeringen har valgt ensidigt at køre den økonomiske politik med venstrefløjens.

Det er ikke rigtigt. Vi har ønsket også at få De Konservative i tale på afgiftsområdet.

Og de afgifter, som er blevet reguleret her, er gamle afgifter, som sidst blev reguleret under den konservativt ledede regering i 1980'erne. Det er afgifterne på kaffe og te og på alle de andre ting, som ikke har været reguleret i mere end 10 år.

I øvrigt har den nuværende konservative leder i sin egenskab af miljøminister klart udtrykt, at man skal have et afgiftssystem, som afspejler miljøindholdet i de varer, man beskatter, og derfor skuffer det os, at De Konservative f.eks. ikke ville være med til emballageafgiften, for dér var der jo et klart miljøsigt, men det ville De Konservative ikke være med til.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg tror ikke, der kommer meget ud af at diskutere med hr. Frank Aaen, for vi ser altså så grundlæggende forskelligt på den danske økonomiske politik, at det ikke fører ret langt, men all right, jeg vil give det en chance:

Når det går godt i det danske erhvervsliv, går det godt for Danmark, og så får vi arbejdspladser, så får vi mulighed for at bekæmpe arbejdsløsheden, og så får vi mulighed for at få en større samfundskage at dele ud af. Det er det, det handler om, og det handler det om både på kort sigt og på lang sigt.

Og bevægelse i aktiekurserne tager sædvanligvis kun højde for nogle relativt kortsigtede muligheder. De langsigtede muligheder kan man ikke aflæse af aktiekurserne.

Mere vil jeg ikke sige til hr. Frank Aaen, for det fører ingen vegne, for vi bliver aldrig enige; det er jeg overbevist om.

Til fru Elisabeth Arnold:

Det er rigtigt, at regeringen har henvendt sig til Det Konservative Folkeparti med sin afgiftspolitik, men man har henvendt sig på et tidspunkt og i en situation, hvor man kendte svaret og har kendt det længe: Det Konservative Folkeparti vil ikke være med til at betræde skatte- og afgiftsvejen.

Og vi mener det faktisk alvorligt, når vi siger, at stramninger i finanspolitikken skal gennemføres ved besparelser i den offentlige sektor, og vi mener, at det er muligt at klare de offentlige opgaver med 800.000 offentligt ansatte. Vi mener faktisk, at det er tilstrækkeligt.

Så derfor er det jo tom retorik, når fru Elisabeth Arnold siger, at Det Radikale Venstre gerne ville inddrage Det Konservative Folkeparti i den økonomiske politik. Det er jo tom retorik, når det alene går ud på, at vi skal stemme ja til regeringens skatte- og afgiftspolitik, som kun har én udviklingsretning, nemlig flere og flere skatter og afgifter.

Der har vi sagt nej på forhånd.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Blot for at genopfriske hukommelsen en lille bitte smule for fru Pia Christmas-Møller og for at give den del af befolkningen, der måtte følge med her, lidt indsigt i, hvad der faktisk skete, da De Konservative havde ansvaret:

Jeg synes, det er utroligt at høre en regering, der har holdt skatten i ro, få en anklage for kun at kunne kræve skatter op, for når man ser tilbage til 1982-1987, da vi havde en konservativ skatteminister, har vi jo aldrig nogen sinde haft så stor en skattestigning som dengang. Jo, måske med en enkelt undtagelse, nemlig fra 1968 til 1971, dengang det var en konservativ finansminister i en borgerlig flertalsregering, som præsiderede over skatteområdet, og dengang kan det da ikke have været en socialdemokratisk marionet. Det er da umuligt.

De to gange, hvor De Konservative har haft hovedansvaret for området, er skatterne eksploderet – og fra 1982 til 1987 i et omfang, som svarer til 70 mia. kr., hvis man skulle omregne

det til dagens priser – og så er det ikke nogen kunst at skabe en lille smule overskud, men det er en kunst at beholde det, og det kunne De Konservative da heller ikke, og så er det lige lovlig rigeligt at anklage os andre for det.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er utroligt, at fru Pia Gjellerup ikke kan se forskel på vilkårene under en international lavkonjunktur og en international højkonjunktur.

Må jeg ikke bare sige til fru Pia Gjellerup, at i 1997 har regeringen – hvis fru Pia Gjellerup vil høre efter – i 1997 har regeringen haft hele 74 mia. kr. mere til rådighed fra skatteyderne, end den havde i 1992, og det er vel at mærke, når der er rænset for prisudviklingen i perioden.

Det svarer næsten til en fjerdedel af det samlede statsbudget. Det har man fået ind siden 1992.

Alligevel præsenterer regeringen en finanslov for 1998, hvor man yderligere vil kræve 3,2 mia. kr. op i nye skatter og afgifter, og det er vel at mærke nye afgifter, som kommer i statskassen i kraft af satsændringer, ikke i kraft af væksten i samfundet og ikke i kraft af, at beskæftigelsesgrundlaget er øget, men i kraft af, at man får forholdsmæssigt, procentuelt, mere fra borgerne.

Det er en markant forskel.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

I nyeste tid har vi haft tre store højkonjunkturer: én fra 1968 til 1971-1972, én fra 1982 til 1987 og så én nu, som i øvrigt er karakteriseret ved internationalt at være mindre end de to andre, men herhjemme omsat til mere.

Og fra 1968 til 1971 og fra 1982 til 1987, hvor De Konservative havde hovedansvaret for skatteområdet, steg alt, hvad der overhovedet var inden for rækkevidde, alle skatter og afgifter, alt steg.

Skattetrykket steg voldsomt fra 1982 til 1987, men denne regering har under en højkonjunktur faktisk holdt skattetrykket i ro, og det er i sig selv noget, som man skal gøre sig ganske meget umage for, når der er højkonjunktur og øget indtjening i erhvervslivet, men vi har holdt skatten i ro.

Så jeg synes, det er uacceptabelt, at vi er blevet anklaget for at være skatteryttere, når det vitterlig er noget, som De Konservative i den grad har været i førerfeltet for.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg holder så meget af fru Pia Christmas-Møller – men hun er måske slet ikke klar over det, og så være det hermed deklareret – at jeg føler det lidt ubehageligt at skulle stille følgende spørgsmål over for fru Pia Christmas-Møllers jongleren med tal med hensyn til, at Danmark i de sidste 5-6 år er blevet fattigere som samfund, som borgere, familier, virksomheder:

De statistikker, som jeg er i besiddelse af, og som vist er uangribelige, viser, at uanset hvordan vi deler det op: ledige eller i arbejde, akademikere eller ufaglærte, i egen bolig eller i lejet bolig, børnefamilier eller enlige, osv. osv. – eller hvordan man nu kan dele det op – er alle steget ganske væsentligt i levestandard, i rådighedsbeløb, i økonomiske muligheder i den periode, i de sidste 5-6 år, og det samme er det danske samfund som helhed. Er fru Pia Christmas-Møller ikke enig i dét?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er ked af at måtte konstatere, at hr. Arne Melchior åbenbart ikke har været vågen nok til at høre efter mit ordførerindlæg, for her berømmede jeg jo netop den massive vækst, vi nu har haft uafbrudt i de sidste 4-5 år. Og selvfølgelig har Danmark fået det bedre i kraft af de internationale konjunkturer og i kraft af konjunkturerne i det hele taget. Det dokumenterer den seneste vismandsrapport. Men den seneste vismandsrapport hæfter sig ved, at fremgangen skyldes ændringer af kronekursen og en meget gunstig konjunkturudvikling.

At det går bedre er sandt, men det er jo netop i gode tider, man skal rydde op efter dårlige tider og berede sig på at have noget i sikkerhed, hvis man skulle ende i dårlige tider igen. Det er forskellen.

Og nu vender jeg mig så til fru Pia Gjellerups store indlæg fra historien:

Hvad var situationen i 1982?

Situationen i 1982 var, at den socialdemokratiske ledede regering frivilligt gik af, fordi den ikke kunne løse de økonomiske problemer. Og den regering, som Socialdemokratiet selv opløste, havde en finansminister, der hed Knud Heinesen, og han beskrev selv dansk økonomi som værende på afgrundens rand, og i offentligheden diskuterede man seriøst, om Danmark skulle sættes under administration.

Det ekstraordinære kasseeftersyn, Schlüterregeringen gennemførte ved sin tiltræden, markerede, at der var et underskud i kassen på 82 mia. kr.

Og vi havde høj inflation, vi havde høj rente, og vi havde en eksplosiv stigning i arbejdsløsheden.

Det var ragnarok, Socialdemokraterne efterlod os.

Hvad var det, Socialdemokraterne overtog efter den borgerligt ledede regering med Schlüter i spidsen?

Det var en bomstærk økonomi, som lå helt fremme i førerfeltet, når det drejede sig om den eropæiske kvalifikation til senere eventuelt at kunne blive optaget i ØMU'en.

Det var, hvad vi præsterede i de 10 år: Vi fik ryddet op efter Socialdemokraternes økonomiske ragnarok, og det er det, fru Pia Gjellerup fuldstændig glemmer her i dag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Ole Stavad og derefter hr. Arne Melchior.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hvis det forholdt sig, som fru Pia Christmas-Møller siger: at vi sådan set bare har redet på bølgen af en international højkonjunktur, så er det meget mærkeligt, at eksempelvis vore to stærkeste samhandelslande, Tyskland og Sverige, i den samme periode har oplevet den modsatte udvikling af Danmark.

Når vi ser på historien, er der jo det gode ved historien, at den er velbelyst med hensyn til, hvad der er sket, i modsætning til, når vi diskuterer fremtiden.

Og ser vi på historien, så kan vi konstatere, at i 1982 overtog en borgerlig regering et underskud af nogenlunde samme størrelsesorden som det, vi overtog efter en KV-regering i 1993, og vi kan også konstatere, at man fik det underskud ud af verden under en højkonjunktur ved at forhøje skatterne massivt! Hvorimod denne regering har fået underskuddet vendt til et overskud uden at forøge skattertrykket.

Det er forskellen, og derfor er det falsk tale, fru Pia Christmas-Møller afleverer på De Konservatives vegne under denne debat.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Arne Melchior og derefter hr. Bjørn Elmquist.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg ville nok være lidt forsigtig med at eksemplificere med Tysklands udvikling, for Tyskland har jo i disse år en stor byrde på grund af Østtysklands ankomst til det samlede Tyskland, så det er en lidt anden situation.

Men jeg vil takke fru Pia Christmas-Møller for, at hun anerkendte, at danskerne faktisk i de sidste 5-7 år har fået det bedre.

Og jeg hørte faktisk ordførertalen og var derfor forbavset over, at svarene på de korte bemærkninger var meget mere aggressive end selve ordførertalen, men der kan jo ryge en finke af panden. Men fordi man har lov til at kritisere regeringen – det skal en opposition jo gøre, og selv formidlerpartiet CD forbeholder sig til enhver tid den ret – skal man ikke give medlemmerne i dette hus og borgerne i Danmark det fejlagtige indtryk, at vi har fået det ringere eller vanskeligere.

Fru Pia Christmas-Møller sagde jo, at der er taget 74 mia. kr. mere fra borgerne, men hun glemte at sige, at det er i en tid, hvor de samtidig har fået flere og flere midler til deres egen private rådighed – og hurra og til lykke for og med det!

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Bjørn Elmquist og derefter fru Pia Christmas-Møller.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Med hensyn til det korte historiske overblik er det rigtigt, at Socialdemokratiet dengang i 1981-1982 efterlod en økonomi, der virkelig var i problemer, men så blev den rettet op, og dér synes jeg nu ikke, man skal åle nogen for, at de senere hen har været med til at ændre politik. Men Schlüterregeringerne, hvor Det Radikale Venstre også havde en del af ansvaret, efterlod jo en ganske stor portion arbejdsløse, en meget stor portion arbejdsløse.

Og så til det med, at vi måske skulle ride på en medvind eller en bølge – eller hvad det nu var – i den internationale økonomi og udvikling:

Jamen hvis man er ude at sejle og man har en dejlig medvind, hjælper det jo ikke noget at hejse et sejl, der har et stort hul i midten, eller at der er hul i båden, så man synker. Og det, vi har forsøgt i denne regering – og med et vist

held, vil jeg da sige, og med dygtighed – er at udnytte den medvind, der har været.

Fru Pia Christmas-Møller lader, som om vi slet ikke har udnyttet den, men det har vi dog, og vi har bragt skibet i den rigtige retning – ikke bare på tværs af bølgerne, men med kurs mod den rigtige havn.

Pia Christmas-Møller (KF):

Nej, det er rigtigt; det er ikke lykkedes regeringen totalt at ødelægge mulighederne for fremdrift i kraft af den massive internationale medvind, vi har haft i de seneste år, og det er heller ikke endnu lykkedes regeringen totalt at bombe økonomien tilbage til de laser og pjalter, den var i i 1981-1982. Det vil jeg gerne bekræfte også her i dag.

Til hr. Arne Melchior vil jeg sige: Velkommen til oppositionsrækkerne! Det glæder os meget, at CD så rent i dag melder, at det er et oppositionsparti til regeringen. Det samme var jo ikke helt tilfældet sidste år. Det var jo sådan, at ved tredje behandling af finanslovsforslaget sidste år var CD regeringsbærende. Men vi glæder os over, at CD ophørte som regeringsparti lige før jul og nu er tilbage i den borgerlige lejr. Så velkommen!

Men må jeg så ikke sige til hr. Stavad, at eksemplet med Tyskland er dårligt valgt, og det kan ikke være rigtigt – (Ole Stavad: Det er ikke dårligt valgt!) – det kan ikke være rigtigt, at hr. Ole Stavad kun kan henvise til Tyskland, og det kan heller ikke være rigtigt, at hr. Stavad her fra Folketingets talerstol hævder, at han er klogere end vismændene.

Vismændene peger på, at den vækst, vi oplever i dag, først og fremmest skyldes konjunkturerne – de gunstige konjunkturer – og herunder bl.a. udviklingen i kronekursen, og jeg synes, hr. Stavad bør bekræfte her fra talerstolen, at det er vismændenes analyse af baggrunden for den vækst, vi oplever i øjeblikket, og jeg synes også, det ville klæde regeringspartierne, at de bekræftede, at netop i en vækstperiode er mulighederne ganske anderledes for at lægge til side, end de er i en periode, hvor der er lavkonjunktur.

Til hr. Melchior vil jeg gerne lige sige, at de 74 mia. kr., jeg refererede til, var de 74 mia. kr., som regeringen så at sige automatisk fik ind i statskassen alene på grund af væksten i samfundet, alene på grund af, at flere er kommet i arbejde og dermed har mulighed for at klare sig godt.

De 74 mia. kr. er ikke hentet ved hjælp af nye procenter, men alligevel føler regeringen sig foranlediget til at hæve procenterne på skatter og afgifter, og det er det, vi anklager den for.

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken – hr. Jes Lunde.

Jes Lunde (SF):

Da regeringen i august måned fremsatte sit forslag til finanslov for 1998, syntes vi, det var en lidt tam affære.

Man kan selvfølgelig ikke fortænke ordførerne for regeringspartierne i, at de brugte lejligheden til at udsende en pressemeddelelse om, at det simpelt hen var, fordi der ikke var brug for at gøre noget som helst: Alt kørte præcis, som det skulle, så hverken regeringen eller Folketinget behøvede at gøre noget nyt! Men så er det godt, at vi er nogle, der kan fortælle, at verden er anderledes.

Jeg tænker ikke så meget på Venstres og De Konservatives krampagtige forsøg på at fortælle, at det går galt med økonomien, for det tror jeg næppe de kan bilde nogen ind. Det går tværtimod rigtig godt med mange makroøkonomiske forhold: Vi har på samme tid skabt god fremgang i beskæftigelsen, overskud på betalingsbalancen og overskud på de offentlige budgetter, endda under prisstabilitet.

Så VK's jeremiader på de felter kan man roligt lukke ørerne for. De drømmer sig tilbage til en tid, hvor de kunne holde liv i myten om, at de borgerlige partier var de ansvarlige, og at alle andre var dybt uansvarlige, og det tager sin tid at vænne sig til, at virkeligheden i dag meget tydeligt er den stik modsatte: Det er faktisk de borgerlige partier, der livligst strør om sig med gaver i milliardklassen uden at ville bidrage til finansieringen.

Men hvor det går ganske godt med den generelle økonomi, er der desværre desto større problemer på de andre linjer: i samfundets sociale skævheder og i forholdet til miljøet.

Alt for mange år med tårnhøj arbejdsløshed har skabt en dramatisk polarisering i vores samfund, hvor de, der er ude, virkelig er ude. Og arbejdsløsheden er med tiden blevet skævere og skævere fordelt, og i dag står vi i en situation, hvor der både er en hel del fagområder, hvor man er tæt på fuld beskæftigelse, og på den anden side a-kasser for især ufaglærte, der kan melde om både 15 og 20 pct. arbejdsløshed.

Det betyder, at samfundet har en gigantisk opgave liggende med at målrette beskæftigelsespolitikken til de ufaglærte og skabe basis for en grundlæggende opkvalificering, så flere kan få en langt bedre position på arbejdsmarkedet.

SF mener tilsvarende, at regeringen bør være åben over for de mange forslag om differentieret moms, for der kan skabes god beskæftigelse ved at nedsætte beskatningen af arbejdskraften på udvalgte områder.

Og der er brug for at trække på en meget bred vifte af virkemidler, hvis vi skal have en chance for at få succes med en politisk opgave, der er så stor som den, vi står over for på disse felter.

Den ene undersøgelse efter den anden dokumenterer samtidig det, som vi efterhånden alle sammen godt ved: at er man først roget ud i arbejdsløshed på et sårbart tidspunkt, er det utrolig svært at komme ind på arbejdsmarkedet igen.

Det gælder især de unge, der i deres første møde med voksensamfundet følte sig overflødige og til ingen nytte.

Ungdomsarbejdsløsheden er blevet bragt ned i de senere år, endda meget betydeligt, men vi sidder stadig væk med en kæmpemæssig social gæld fra de år, hvor arbejdsudsigterne for mange unge var rent ud håbløse.

Statistikkerne over de mange unge og yngre, der i de år blev ekspederet over på førtidspension, taler deres tydelige sprog.

En anden stor gruppe, der ofte føler sig presset ud af arbejdsmarkedet, er de noget ældre, der i en sen alder ryger ud i ledighed. Og mange har opdaget, at en arbejdsløs over 50 år skal være mere end heldig for at komme ind igen.

Nogle siger, at de da bare kan gå på pension, at de bare kunne bruge overgangsydelsen, dengang den var åben for tilgang, og så gå på efterløn og siden på folkepension.

Men man overser mindst to afgørende ting, hvis man tror, at det bare er lykken:

For det første er de økonomiske vilkår på offentlig forsørgelse faktisk meget skræbete, og det er ikke få, der har måttet sælge huset og drosle kraftigt ned, da arbejdsløsheden kom. For de uheldigste var vejen tvangsauktion og store både økonomiske og menneskelige tab af værdier.

For det andet ligger det dybt i mennesker, at vi trives bedst med at være til nytte.

Lykken i livet kan være svært at definere, og dens betingelser er lige så forskellige, som vi

mennesker er – og derfor kan den også være svær at håndtere politisk – men til lykken hører at føle, at man er på det helt rigtige sted, og at man gør det rigtige.

Jeg tænker ikke på den ekstatiske lykke i forælskelsen, eller når éns børn bliver født, eller på andre af den slags højdepunkter, der netop kun kan være punkter, men på hverdagslykken, der af Mogens Pahuus er blevet defineret som »selvforglemmelse«, hvor man ikke spekulerer over sin eksistens, men bare er, fordi man føler, at man er på det helt rigtige sted og gør det rigtige, det meningsfyldte.

Til det meningsfyldte hører også arbejdet. Et liv i lediggang er i længden ubærligt for de fleste. Vi har brug for, at der er brug for os og vore evner.

Derfor er det tortur at forvise mennesker fra arbejdsmarkedet imod deres egen gode vilje, og derfor er de sociale problemer på arbejdsmarkedet ikke løst, før alle, der vil, kan få lov til at virke, at yde efter evne.

For os er det fundamentalt at forsvare adgangen til helbredsbetingsførtidspension og retten til at gå på efterløn, når man har slidt et langt liv på arbejdsmarkedet. Men det er helt afgørende, at det er frivilligt at trække sig tilbage. Det er den sociale udstødning, hvor mennesker *tvinges* ud i isolation, der er barbarisk og socialt uacceptabel, og den slags burde ikke høre til i et samfund, som vi gerne vil kalde et velfærdssamfund.

Efter SF's opfattelse burde arbejdsmarkedet blive meget mere differentieret og indrettet på, hvad de enkelte mennesker kan lægge af energi i arbejdet. Det er jo fuldkommen meningsløst, at vi forlanger det samme antal timer på arbejdsmarkedet af ungkarlen, der er uden forpligtelser, og af den enlige mor med fire børn – og hun findes, skal jeg hilse og sige – og mange i det her samfund lever faktisk en tilværelse, hvor de knokler langt ud over det rimelige, samtidig med at andre holdes ude af arbejdsmarkedet.

Derfor bør en af de næste store reformer være en bedre fordeling af arbejdet.

Jeg ved godt, at regeringen er allergisk over for nogle af de ideer, der tidligere har været på banen, men i SF synes vi, der er god mening i at få fordelt arbejdet efter skraldemandsmodellen, hvor et sjak på fire går ned i tid og dermed giver plads for en femte mand.

Men vi diskuterer også gerne noget nyt, der aldrig har været realpolitisk drøftet før. Og SF

foreslår nedsat arbejdstid for småbørnsforældre, så de får en fair chance for at være noget mere for deres børn.

Det er vigtigt, at vi i politik tør tænke visionært og snakke om, hvad der reelt er brug for, i stedet for omgående at kvæle nye tanker i økonomiske modeller.

Derfor vil vi udfordre regeringen til at svare på, om den ikke mener, at vi har fuldstændig ret i, at arbejdstiden burde være lavere for småbørnsforældre. Og når regeringen har svaret fordomsfrit på dét, kan vi bagefter gå i gang med den seje tovtækning om, hvor meget arbejdstidsnedsættelse der er råd til, hvornår den skal træde i kraft, og hvordan vi skal få de ledige ind på arbejdspladserne til at erstatte de timer, der forsvandt.

Tilsvarende bør regeringen spille ud med, hvordan den vil løse problemet med de mange udstødte på arbejdsmarkedet.

SF vil tage emnet op i en høring i begyndelsen af det nye år, for vi mener, det bør blive et hovedtema i forårets politiske debat.

Da SF skulle formulere sine krav til dette års finanslovforhandlinger, fokuserede vi på to områder, hvor der er et stort behov for politisk handling, og vi valgte at rejse kravet om sikring af rent drikkevand og grundvand som det ene hovedkrav og et opgør med de skandaløse mangler i ældreomsorgen som det andet. Og i SF er vi i dag glade for at kunne se tilbage på et forløb, hvor strategien faktisk lykkedes:

Vi har fået aftalt en plan for en afgørende reduktion af kvælstofforureningen. Og den miljømæssige målsætning om en samlet reduktion på 100.000 tons er blevet fastholdt, selv om aftalen endte med at blive indgået med andre partnere, end vi havde forudset.

Aftalen er bygget op sådan, at man først skal beregne, hvor langt man kan komme med de bløde virkemidler: udlægning af arealer til våde enge, der kan opsuge kvælstof, skovrejsning, skærpede harmonikrav, øget foderudnyttelse osv. Og når de virkemidler ikke kan trække mere, så skal resten sikres ved en afgift på forbrug af kunstgødning ud over det miljøbetingede bæredygtige.

Vi ved godt, at der udestår nogle meget hårde forhandlinger i forligskredsen, fordi Venstre og De Konservative er kommet med, men slutresultatet skal gøres op, allerede inden lovforslaget fremsættes den 1. februar, og der kan ikke fires på miljømålsætningen. Den er Venstre

og De Konservative bundet til at leve op til, hvis de ikke vil bryde forliget.

I SF beklager vi, at Enhedslisten endte med at stå uden for aftalen, for vi har haft mange yderst fornuftige formøder med dem, og vi havde foretrukket, at aftalen blev lavet sammen med dem. Og det er specielt ærgerligt, fordi det kun er teknik, der skiller. Miljømålsætningen har været den samme i forhandlingerne hele vejen igennem, både før og efter at Enhedslisten var med.

Enhedslisten havde en lang stribe ultimative krav, hvoraf SF var parat til at honorere langt de fleste, men vi må jo konstatere, at i længden blev det for broget både for regeringen og for det danske landbrug, som endte med at lægge et voldsomt pres på Venstre og De Konservative for at få en aftale med mindst muligt bureaukrati, efter at landbruget havde erkendt, at miljømålsætningen lå fast.

Jeg vil da også gerne røbe, at mange økologiske landmænd i SF også havde ganske svært ved at sluge Enhedslistens model, og at de er lettede over, at det endte med den langt mindre bureaukratiske overforbrugsafgift, som SF lancerede første gang i 1991.

Den er ikke mindre effektiv, som Enhedslisten måske vil påstå, men den giver betydelig mindre bureaukrati, og den virker hurtigere.

I indsatsen imod sprøjtemidler er der lavet en aftale, der samlet set rummer det kraftigste indgreb, der nogen sinde er aftalt i Danmark:

Afgiften på pesticider fordobles, pesticider på offentlige arealer forbydes i løbet af 5 år – pesticidanvendelsen i offentlige skove udfases – som aftalt sidste år – og pesticider forbydes hurtigst muligt helt i private haver og på ikke-dyrkede arealer.

Vandværkerne får i samarbejde med kommuner og amter adgang til helt at forbyde både pesticider og kunstgødning i landbruget i områder med sårbart drikkevand.

Og hvis dyrkningsrestriktionerne får et så stort omfang – f.eks. ved, at der sættes meget skarpe grænser for dyreholdet – at landmanden ikke kan fortsætte med den malkebesætning eller det svinehold, der er nødvendigt for, at han kan leve af det, så kan han begære ekspropriation. Og det er noget helt nyt og epokegørende i Danmark, at der nu kan eksproprieres til fordel for miljøet og ikke kun til motorveje og elmaster. Det synes vi i SF er en meget glædelig udvikling.

Det giver samtidig baggrund for et tiger-spring fremad i økologisk landbrug. Hvis 5-10 pct. af landbrugsjorden bliver pesticid- og kunstgødningsfri zone, så er det givet, at der vil blive brugt en hel del af arealerne til skovrejsning og lignende, men der vil stadig være meget store landområder tilbage, hvor det eneste, der giver mening, er at drive økologisk landbrug.

For at understøtte udviklingen har vi yderligere aftalt en forøgelse af de offentlige indkøb af økologiske madvarer, vi har afsat midler til at øge markedsføringsindsatsen, og vi har afskaffet kontrolgebyret på økologisk landbrug. I dag er det kun omkring 2 pct. af landbrugsjorden, der drives økologisk, og med de eksisterende tiltag har det frem til i dag været helt umuligt at nå den målsætning, vi har om 7 pct. i år 2000, men med finanslovaftalen og miljøaftalerne begynder der nu for alvor at være chancer for et betydeligt løft på området.

SF havde gerne set, at der også lå en helt klar aftale om at slippe fuldstændig for pesticider overalt i landbruget i løbet af en forholdsvis kort periode, men det var mere, end hvad regeringen kunne bringes til at acceptere i øjeblikket, så det tema må vi vende tilbage til til næste år, når Svend Bichel-udvalget har lavet sin rapport. SF's mål er et giftfrit Danmark, og vi tror også, regeringen kommer til at gå ind for det, selv om der åbenbart skal gå lidt tid endnu, inden de er kommet så langt.

Miljøområdet er i aftalerne ud over indsatsen for vandmiljøet også blevet styrket på en række andre felter, ved at 150 mio. kr. af ulandsbistandens omdirigeres til at styrke udbygningen af vedvarende energi i den tredje verden, ved at miljøvurderingen af finansloven udbygges, og ved at den kollektive trafik styrkes gennem en forstærket indsats for at løse pendlernes problemer.

På det sociale område valgte vi som nævnt at sætte fokus på de ældre. Alt for mange gamle i eget hjem frister en kummerlig tilværelse, når den hjælp, de er dybt afhængige af, udebliver eller slet ikke lever op til rimelige kvalitetskrav. I mange kommuner fungerer hjemmehjælpen glædeligvis godt, men i andre er situationen helt uholdbar. Vi konfronteres jævnlig med historier om gamle, der bliver lagt i seng kl. 19 og først kan komme op kl. 9 næste morgen efter 14 timer i sengen, om gamle, der snydes for deres hjælp, og om gamle, der føler sig styret

langt mere af kommunale skemaer end af egne behov.

I SF er vi derfor meget tilfredse med, at det er lykkedes at komme igennem med krav om, at hver eneste kommune skal udarbejde kvalitetsplaner for sin hjemmehjælp, at planerne skal evalueres årlig, og at de skal bygge på princippet om, at de gamle er deres egen hjemmehjælps direktør. Når hjemmehjælperen kommer på besøg, er det de gamle, der må definere, hvad hjælpen skal bruges til, og de skal sikres kompensation for mistede timer. Regeringen og SF har i fællesskab afsat en pulje på 250 mio. kr. til at styrke kvaliteten i hjemmehjælpen, og vi mødes i det nye år for at aftale den nærmere udmøntning.

På en række andre sociale områder er der aftalt vigtige forbedringer for beboerne på forsorgshjemmene, for børn, der venter på børnepsykiatrisk behandling eller en plads på en døgninstitution, for fædre, der gerne vil have længere barselorlov, hvor de alene kan tage sig af barnet, og for de mange andre områder, der blev tilgodeset ved de aftaler, vi indgik i kredsen af satspuljepartier.

På uddannelsesområdet fik vi aftalt 1.000 nye uddannelsespladser, så vi får reduceret den meningsløse afvisning af unge, der ikke kan komme ind på den studieplads, de ønsker. Vi har aftalt en videreførelse af voksenlærlingeordningen uden loft, så succesen med at uddanne de lidt mere modne på arbejdsmarkedet kan fortsætte. Vi har aftalt en udbygning af social- og sundhedsuddannelserne, nye midler til uddannelser for ledige, større driftsstøtte til højskolerne og en kvalitetssikring på daghøjskolerne.

Inden for retsvæsenet er SF med i de indgåede aftaler og i drøftelserne om flerårsaftaler om både ressourcestyring og om at finde de rigtige opgaveløsninger. Der er ingen forhåndsgarantier om, at vi bliver enige om alt i kredsen af aftalepartier, men vi har i SF fundet det væsentligt, at vi kaster os ind i forhandlingerne med vores synspunkter, så venstrefløjen ikke bare står på sidelinjen. Vi kan ikke være tjent med, at højrefløjens synspunkter får banen for sig selv i retspolitikken.

På finansieringssiden er det lykkedes at fjerne de værste skrubbudser i regeringens udspil. Det hårdhændede indgreb over for nyuddannede, der skal optjene dagpengere, er væk. Det samme gælder forslagene, der ville forringe økonomien for enlige forsørgere. Tilbage af

problemer, vi har måttet lægge ryg til, er stort set kun forhøjelsen af afgifterne på is og chokolade.

SF foretrækker at indføre afgifter på områder, hvor der er et miljømæssigt uholdbart ressourceforbrug, og derfor er vi meget tilfredse med, at det er lykkedes at bytte en del af regeringens afgiftspakke væk, så de mere almindelige afgiftsstigninger bliver mindre og emballageafgiften, hvor man virkelig kan tale om meget overflødig forbrug, bliver højere. På den måde kommer der et bedre miljøperspektiv ind også på indtægtssiden i aftalen.

Vi kan alt i alt se tilbage på et efterår, hvor det igen har vist sig, at der er en verden til forskel på, om regeringen aftaler finansloven med SF eller med Venstre og De Konservative. Aftaler med Venstre og De Konservative giver med stor sikkerhed nye grove sociale nedskæringer, hårdere indgreb over for arbejdsløse og store gavechecks til de i forvejen rigeste. Aftaler med SF indebærer derimod, at det er sociale problemer, der bliver løst, og miljøet, der får topprioritet.

Samlet set står vi i dag med en aftale om finansloven, der for SF kun kan betragtes som tilfredsstillende. Vi har fået aftalt nye vigtige fremskridt for miljøet, vi har fået aftalt en vigtig styrkelse af den sociale indsats, nye uddannelsespladser og bedre livsmuligheder for mange i 1998. SF kan derfor stemme for finansloven.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.07

Mødet genoptaget kl. 13.15

Forhandlingen genoptoges

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu vil jeg ikke rejse en debat om, om vi og SF kunne have gjort det anderledes, da Enhedslisten ultimativt afviste stramminger for de arbejdsløse og derfor blev smidt ud, mens SF blev siddende, bare notere, at det skete. Og at Enhedslisten efterfølgende blev vippet ud af

vandmiljøforhandlingerne til fordel for Venstre, var en udvikling, jeg forstod SF også beklager.

Jeg vil heller ikke afvise, at SF har opnået resultater – vi har jo stemt for en del af dem – men alligevel er det vel en diskussion værd, om venstrefløj kan stemme ja til en finanslov, der indeholder stramminger for de arbejdsløse, der indeholder skattelettelser til erhvervslivet, der laver grønthøsterbesparelser, som rammer stort set alt andet end militær og politi, der indeholder reduktioner af de reserver, der er afsat til flygtningeformål, og en finanslov med indregnede skattelettelser til de rigeste husejere. Som bekendt siger vi nej, men mener hr. Jes Lunde, at SF's ja er så uproblematisk, som det lød til i ordførertalen?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Hr. Jes Lunde nævnte i sin ordførertale, at vi havde haft mange konstruktive forhandlinger om vandmiljøet, og det er også min opfattelse. Egentlig tror jeg ikke, at netop hr. Jes Lunde personlig og jeg er så uenige, når det kommer til stykket, om hvad der ville være bedst for vandmiljøet. Men når hr. Jes Lunde siger, at det kun var tekniske ting, der skilte os, og at vi var enige om målsætningerne og det var de samme målsætninger hele tiden, så må jeg sige til hr. Jes Lunde, at det ikke er rigtigt. Hr. Jes Lunde ved udmærket godt, at vi aldrig nogen sinde har anerkendt vandmiljøplanens målsætning, for den er helt utilstrækkelig, og det nævnte vi også under forhandlingerne. Det er heller ikke med i den aftale, som vi faktisk var parat med sammen med både hr. Jes Lunde og regeringen. Kernen i det er bl.a., at den omfatter den samlede forurening med kvælstof, også det fra gårdene, og det er halvdelen af forureningen.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Jes Lunde, om det ikke er lidt af en fortaelse at sige, at målsætningen er ens, for det er faktisk den samlede forurening, vi er gået efter, og vi har heller aldrig på noget tidspunkt anerkendt, når det drejer sig om markbidraget, at man kun skulle gå efter 35.000 t.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg noterede mig i SF's ordførers indlæg, at der var blevet lagt pres på Det Konservative Folkeparti fra landbrugets side. Jeg har så forhørt mig lidt hos mine kolleger her i middagspausen om, hvem der var blevet presset af landbruget

til at gøre noget på miljøområdet. Jeg har ikke mødt nogen endnu. Jeg ville gerne have, om SF's ordfører kunne afsløre for os her, hvor presset lå, og komme med lidt dokumentation for det. Så kan jeg i øvrigt oplyse, at Det Konservative Folkeparti altid lægger vægt på at opfylde de aftaler, vi indgår, hvad enten det er på miljøområdet eller andre områder, så vi føler ikke, at der umiddelbart har været grund til at presse os fra anden side. Vi har sådan set selv følt, at vi har spillet meget aktivt med, uden at nogen har været nødt til at presse os i denne sag.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Lad mig starte med miljøet. Det kan da godt være, det var Venstre, der var den langsomme part i det samarbejde. Jeg skal ikke blande mig i, om der er en broderkrig på det område, men det var i hvert fald mit indtryk, at Landbrugsraadet lagde utrolig megen vægt på, at det blev den mindst bureaukratiske løsning, og det var mit indtryk, at Landbrugsraadet også var her i huset, at Landbrugsraadets top var her i huset i de dage, hvor det gik hedest til, og at det havde en vis indflydelse på, hvordan spillet endte, at de lagde et godt ord ind for en bestemt sag. Men jeg skal ikke blande mig i, om der er forskel på, hvor meget de har talt med De Konservative, og hvor meget de har talt med Venstre.

Til hr. Bent Hindrup Andersen: Jeg tror heller ikke, vi er så uenige. Vi skal selvfølgelig finde nogle løsninger, hvor vi med tiden får fat i det hele. Spørgsmålet er: Hvordan gør man så det? Og er det alt, som man kan gøre noget ved? Der er jo også nogle former for kvælstoftab, som bare er der i kraft af den måde, naturen nu engang virker på. Det kan bonden ikke stille noget som helst op med, og derfor er det ikke det, vi skal gå efter. Vi skal gå efter alle de steder, hvor man har mulighed for som landmand at reducere udvaskningen, og der er mange af de steder, som Enhedslisten har haft på det område, vi har været helt positive over for. Det er vi stadig væk.

Vi har stadig væk udestående mellem os en forhandling om pesticidafgiften, om anvendelsen af provenuet derfra, og hvis vi i de forhandlinger kan gøre noget yderligere for at favorisere økologisk landbrug, tilskynde til, at flere går over til økologisk landbrug, tilskynde til sædskifter, hvor man har mindre udvaskning osv., så er vi fuldstændig åbne over for det.

Forhandlingsforløbet var sådan, at mens Enhedslisten var i lokalet, var der to modeller i spil. Man diskuterede en mulig overforbrugsafgift og en tabsmodel, og begge modeller var i spil til at løse de samme opgaver. Der er så senere sket et modelvalg, hvor det var overforbrugsmodellen, der blev valgt, fordi det var den, som landbruget syntes, der var mindst bureaukrati i, den de bedst kunne leve med inden for samme målsætning.

Må jeg sige til hr. Frank Aaen, at det er en diskussion, der altid har været på venstrefløjen: Hvor ultimativ skal man være? Skal man være så ultimativ, at man på nogle detailområder med sine krav spærrer for, at man kan opnå fornuftige resultater? I SF siger vi: Denne finanslov er ikke perfekt; der er selvfølgelig ting i den, som vi ikke kan lide. Vi havde gerne set nedskæringer på militæret. Vi havde gerne set større indgreb over for de rigeste i samfundet osv., men betingelsen for at få alle de ting igenem, som vi har fået – og jeg er glad for, at hr. Frank Aaen kvitterer for, at vi har opnået meget store resultater – var selvfølgelig, at vi indgik en samlet aftale, og det indebærer nu engang også at stemme for finansloven.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg er glad for at kunne konstatere, at der ikke ligger nogen former for dokumentation for pres. Vi taler med landbrugets organisationer, med naturorganisationer, med enkeltpersoner, hver gang vi laver ting, der er relevante for de pågældende. Så tak for det.

Og så synes jeg ikke, vi skal kalde det, at vi taler med andre, at vi lægger pres på hinanden. Vi udveksler synspunkter.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Der er ingen tvivl om, at der er den forskel på SF og Enhedslisten, og det var derfor, jeg lagde op til en debat om det, for hvad er venstrefløjen sat i Folketinget for? Efter vores opfattelse er det venstrefløjens opgave i Folketinget at afvise, at man, samtidig med at man laver noget godt for nogle, vil medvirke direkte eller indirekte til at gøre noget skidt for andre.

I det øjeblik man går ind i det med, at man skal handle lidt, at man skal acceptere lidt dårligt for de arbejdsløse – selv om man godt nok prøver at holde fingrene fra det – samtidig med at man får lidt godt på et andet område, bliver

det umuligt at kende forskel på venstrefløjen og resten af Folketinget, for så er der ikke længere en opposition. Så er man bare grader af forskellighed fra resten af dette totalt ens Folketing.

Derfor synes jeg, det er en diskussion værd, hvordan venstrefløjen, de rent socialistiske partier, virkelig markerer, at de er et alternativ til det samarbejde, der ellers præger Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Til hr. Langkilde skal jeg sige, at vi i hvert fald var nogle stykker, der var overraskede over, at Venstre og De Konservative pludselig var parat til at indgå en aftale, der ender med en overforbrugsafgift på kvælstof. Det var ikke vores forventning ud fra det, partierne traditionelt har stået for, men hvis de af egen fri vilje har foretaget den politikændring i løbet af meget kort tid, så er det fair nok. Det er man altid velkommen til.

Til hr. Frank Aaen: Man kan have den holdning, som Enhedslisten har, at venstrefløjens primære opgave er at have fuldstændig rene hænder, holde sig på sidelinjen, ikke blande sig i noget som helst og så vente stille og roligt på, at den perfekte finanslov kommer forbi, den uden militærudgifter, den uden nogen som helst dårligdomme. Den finanslov venter man på, og først når den kommer, vil man stemme for.

Hvad der sker i mellemtiden, hvor mange mennesker der har det skidt, hvor mange arbejdsløse der ryger ud af a-kasserne, hvor mange unge der ikke kan få en uddannelsesplads, hvor meget miljøpolitik der ikke kan blive ført ordentligt, det er man ikke ansvarlig for, for man sidder og venter på den perfekte finanslov.

Det er ikke vores opfattelse i SF. Vores opfattelse er, at vores opgave er at gå ind og skabe resultater. Det har vi gjort med denne finanslov både på det sociale område, på uddannelsesområdet og på miljøområdet, mange gode resultater. Det er vores opgave. Det, der skal være forskellen på os og højrefløjen, er ikke, at vi holder os udenfor. Forskellen skal være, at de resultater, vi opnår, er fuldstændig anderledes. Højre side kan lempe formueskatten, de kan give penge til de rige, de kan stramme over for de arbejdsløse. Vi kan løse sociale problemer, vi kan løse miljøproblemer, vi kan skabe bedre livsmuligheder for den almindelige befolkning i Danmark. Det er forskellen.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Nu forkorter SF's ordfører historien rimelig meget. Vi indgik ikke en aftale om at lave afgifter. Vi indgik en aftale om at bruge en række grønne virkemidler til at løse et miljøproblem, og hvis det ikke var tilstrækkeligt, kunne vi under punktet Eventuelt tale om en overforbrugsafgift. Vi havde hellere kaldt det bøder, men o.k., overforbrugsafgift. Det kan komme på tale, hvis alle de grønne virkemidler ikke kommer til at fungere, men det er stadig væk Det Konservative Folkepartis opfattelse, at vi skal gøre brug af de grønne midler, og at de vil komme til at virke tilstrækkeligt, sådan at vi både får et godt miljø og gør det muligt at drive erhverv uden at skulle betale unødige afgifter.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Selvfølger skal venstrefløjen have resultater ud af arbejdet i Folketinget, naturligvis, men det er måden, man får resultater på. Kan vi acceptere resultater, hvor vi sælger nogle for at hjælpe andre? Det synes vi ikke, og vi synes, det er et meget principielt spørgsmål, for lige pludselig kan man komme til at skulle vurdere, om noget, der går ud over nogle, er forsvarligt, fordi man hjælper andre.

Vi gjorde det jo sidste år. Sidste år gennemførte vi en finanslov i fællesskab på lidt forskellig måde – SF stemte for, og vi undlod at stemme – men vi hjalp en finanslov igennem, som var rensset for forringelser, og jeg synes, det var smukt, at det lykkedes at lave den første finanslov i mands minde – måske nogen sinde – som ikke indeholdt forringelser for nogen. Det var det spor, vi gerne ville have fortsat i denne gang, for vi synes, det var et principielt godt spor for venstrefløjens indflydelse på dansk politik.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, hr. Langkilde er helt klar over fra forhandlingerne i går, at tallene fra Danmarks Miljøundersøgelser viser, at de bløde virkemidler, som vi er helt med på at bruge maksimalt, våde enge, harmonikrav osv., ikke kan løse opgaven alene. Vi er med på at begynde med at bruge de virkemidler. Vi synes, det er en stor fordel, at Venstre og De Konservative nu kommer ind i en rolle, hvor harmonikravene skal skærpes, hvor kravene til foderudnyttelse osv. skal skær-

pes alt, hvad det overhovedet kan trække, for også at bruge de virkemidler. Når vi så i januar måned kan se, at det ikke er nok til, at vi kan få lovforslaget til at hænge sammen, sådan at vi holder miljømålsætningen, så kommer afgiften også på banen. Sådan er det bare.

Til hr. Frank Aaen: Jeg kan da godt forstå, at hr. Frank Aaen er optaget af med lup at lede efter, om der skulle være nogle små hår et eller andet sted i suppen. Jeg må sige, at de er så små, at vi ikke har kunnet finde nogen levende mennesker, der bliver ramt af dem. Vi har spurgt vores folk i a-kasserne, i fagbevægelsen rundt omkring: Kender I nogen, der nogen sinde er blevet ramt af 3-timers-reglen, som nu bliver sat op til 4 timer? De kan ikke finde nogen, så det er kun et spørgsmål om signaler, men det er alligevel nogle signaler om stramninger, som vi ikke har lyst til at medvirke til, og derfor stemmer SF imod dem. Vi har ikke noget med den del af det at gøre.

Men jeg er nødt til at sige til hr. Frank Aaen, at hvis man har den meget principielle indstilling, at man ikke kan lave positive resultater, at man ikke kan skaffe uddannelsespladser, at man ikke kan skaffe bedre hjemmehjælp, at man ikke kan skaffe handlingsplaner for miljøet, før man er sikker på, at man har styr på hele verden, at der ikke er noget hår i suppen nogen steder, så er jeg bange for, at Enhedslisten kommer til at sidde meget uvirksom her i Folketinget. Det synes jeg ville være synd, og det er i hvert fald ikke SF's plan at ende sådan.

Bjørn Elmquist (RV):

Alle, der har læst bogen om Peter Plys, Jakobs bedste ven, vil kende Tigerdyret, og til alle dem, der ikke kender Tigerdyret, skal jeg lige fortælle, hvad det er for en størrelse. Det er et nyt dyr, der kommer til skoven, til det lille samfund dér, et meget omkringfarende dyr, som er vildt, og som indgyder – hos nogle i hvert fald – ikke respekt, men man bliver imponeret over denne omkringfaren.

En dag skal Tigerdyret vise sit maksimale mod ved at kravle op i Hundredmetersskovens højeste grantræ for at springe ned derfra, og alle skovens dyr samler sig nedenfor og står og kigger forventningsfuldt op. Men Tigerdyret springer ikke og giver følgende forklaring: Joe, jeg har fået et stykke bark i det ene øje. Og derfor bliver det ikke rigtig til noget med alle de store ambitioner og de store armsving, når det kommer til stykket.

Jeg kom til at tænke på denne lille beretning, da jeg så V og K's ændringsforslag, og da jeg hørte V og K's tone i går og også i ordførertalerne i dag – i hvert fald i de indledende bemærkninger; lidt senere var der måske noget, der krakelerede. F.eks. sagde fru Pia Christmas-Møller om de forhandlinger, som var foregået i Finansministeriet mellem regeringspartierne og De Konservative – og også Venstre, for det var fællesforhandlinger – om det kommende års finanslov, at det var ikke rigtig noget. Det kom ingen vegne.

I går fik jeg så en invitation – eller vi fik, Det Radikale Venstre, og jeg går ud fra, at det også er rettet til andre partier – en invitation til at indlede forhandlinger om besparelser på miljøområdet. Og den kom, efter at vi konkret havde spurgt til, hvordan besparelserne på rammen på 500 mio. kr., altså ½ mia. kr., skal udmøntes i praksis. Det er 11 pct., det er endda lidt over 11 pct. af det pågældende ministeriums totale ramme. Jamen det kan vi forhandle om. Der skal nok komme nogle udspil fra konservativ side. Jamen hvorfor kunne vi ikke tage fat i det, da vi sad oppe i grantræets top i november i Finansministeriet? Hvorfor kom der ingen konkrete ting på bordet?

Jeg skal ikke afsløre forhandlinger, der er foregået bag lukkede døre hos finansministeren, men jeg havde svært ved at genkende den tone og den stemning og det klima, som fru Pia Christmas-Møller gengav i sit indlæg. Der var ikke megen udfarende kraft fra V og K's side. Det kan da godt være, at man ikke synes om det, det er endt med, selv om man stemmer for det senere på dagen i dag – det skal jeg ikke drille nogen for, for det synes jeg er udtryk for ansvarlighed – men hvorfor prøvede man ikke selv på at sætte pace, at sætte farten i forhandlingerne og give forhandlingerne substans, hvis man mener, at der fra regeringens side i den grad manglede substans i oplægget?

Vi har også fået skældud igen i år for, at dette er en kedelig finanslov. Gud Fader bevares, man er ved at falde i søvn, når man læser den. Og igen har vi på lederkommentarer i en række store blade fået at vide, at dette er en finanslov, der er meget, meget kedelig. Men som jeg sagde sidste år, mener vi i Det Radikale Venstre, at det er et plus for en finanslov. Vi mener, det er et minus for en finanslov, hvis den har stor underholdningsværdi. Vi synes, det er fint, at vi kan have så stor stabilitet i kursen, at vi ikke har behov for at starte det store drama forfra ved

hver forhandling, et drama, som holder sig lige til tredjebehandlingen og afstemningen kort før jul, som skal ske nu i dag.

At den er så kedelig og stabil, hænger jo sammen med, at vi for længst har lagt kursen og fastholder den kurs, og at vi er i den meget, meget sjældne situation – de sidste 4 år har den ikke været så sjældne endda – at de ellers ufor- enelige størrelser i dansk økonomi peger i samme positive retning. Det er beskæftigelsen, som er i fremgang; det er betalingsbalancen, som stadig, skal jeg erindre om, udviser overskud; det er de offentlige budgetter; det er inflationen, og det er renten.

Det er fem faktorer, som ellers ofte gennem de sidste årtier i dansk politik og i dansk økonomi har strittet i hver sin retning. Hvis der var fremgang for beskæftigelsen, var betalingsbalancen og de offentlige budgetter ofte i rødt, og inflationen tæskede derudad. Men nu har vi en lav inflation, vi har en lav rente, vi har overskud på de offentlige budgetter, vi har overskud på betalingsbalancen, og vi har en beskæftigelse i stadig bedring, som samtidig gør indhug i ledigheden. De seneste oversigter, Økonomisk Oversigt og Budgetoversigten, bekræfter det.

Vi vil fra radikal side på ingen måde være med til at lulle os selv i søvn. Vi vil ikke hvile på nogen som helst laurbær. Vi er på det rene med, at der på en lang række områder stadig væk er nogle problemer. Der er masser af danskere, som har det skidt, som er i klemme.

Der er mange forhold, der bør forbedres. Nogle grupper kan være forholdsvis brede, men ellers er der typisk tale om en marginalisering af visse befolkningsgrupper. Det er vi yderst opmærksomme på, og vi er godt utilfredse med, at vi stadig ikke har fået løst også disse problemer, men vi bliver ved, og som jeg sagde i en kort bemærkning til fru Pia Christmas-Møller: Den overordnede retning er rigtig. Vi ligger ikke på tværs af bølgerne, vi har ikke et sejl, der har et stort hul i midten, og vi har heller ikke en båd, der er hul i.

Men indimellem er det nødvendigt at korrigere kursen. Så kan bølgerne komme på en lidt anden led, vinden kan komme på en lidt anden led, og en gang imellem kan det også være, at vi synes, farten er ved at blive lidt for høj, og så reber vi sejlene lidt og stikker en lidt anden kurs ud, men den overordnede er der stadig væk.

Igennem det forløbne kalenderår har vi formået at tage fat i de problemer, der meldte sig undervejs. Allerede i foråret var der nogle ting, der blev klaret. Grønærtforliget var der nogle, der kaldte det. O.k., det var grønt, så det er da helt fint, og det var ikke det største i denne verden, så grønært er måske meget betegnende for det forlig, men det bragte alligevel nogle ting ind i den rigtige sammenhæng og korrigerede nogle ting.

Her i efteråret har der også været et par af slagsen, også inden de egentlige finanslovforhandlinger blev indledt. Hen ad vejen fik vi løst problemerne, først den ene vej og så den anden vej. Vi fik lavet nogle småforlig med V og K om ATP og tvungen opsparring. De var ikke voldsomt store, men alligevel.

Vi har så også her til sidst sammen med SF og CD – CD ikke at forglemme, som har været nøglen til det her – og også SF, som er sprunget med på noget af det, fået de sidste brikker på plads i en finanslov, som, det er da rigtigt, er forholdsvis farveløs, og som ikke har det store drama i sig, men som fastholder den stabilitet, der er så afgørende.

Debatten i dag indtil nu er jo gået op og ned. Jeg synes, at min egen gruppeformand, hr. Jørgen Estrup, slog hovedet på sømmet. Han gjorde det så godt, at jeg dels har lyst til at citere ham, og dels kunne man sige, at det ikke kan siges bedre, men jeg er helt på linje med ham, når jeg siger, at det var beskæmmende, hvad vi så Venstres ordfører, hr. Thor Pedersen, præstere på flygtningeområdet.

Nu gik vi ikke i samme grad ind i en konkret diskussion med De Konservative, men vi skal faktisk være opmærksom på, at De Konservative er med på det samme ændringsforslag, som i går blev stemt ned, om at spare 433,4 mio. kr. i 1998 bl.a. ved at ophæve reglen om de facto-flygtninge.

Det viste sig jo undervejs, at hr. Thor Pedersen led af en fatal mangel på viden om, hvad der lå i det begreb. Jeg har en fornemmelse af, at vi fik hr. Thor Pedersen bragt på rette vej.

Det undrede mig meget, at Venstres ordfører på området – de har jo flere af slagsen – ikke var til stede og kunne gelejde et eller andet, men tilbage står jo dog, at det var den regel, som hr. Thor Pedersen begyndte at forholde sig til, nemlig udlændingelovens § 7, stk. 2, som man med dette forslag ophævede.

Vi kan have nogen forundring over, om det virkelig kunne blive til så stor en besparelse,

som man her lægger op til, men der er andre elementer, der indgår i det, og det var ikke så meget det, der var vores egentlige mål. Vores mål var i og for sig at spørge Venstre og De Konservative om, hvad det så er, der skal komme i stedet, og hvad de mener med de facto-reglen.

Så var hr. Thor Pedersen, den ros skal han have, synes jeg, til sidst bevidstløs ærlig og sagde, at det jo er alle dem, der alligevel ender med at opholde sig i Danmark. Det er nok derfor, at jeg i skyndingen, og undskyld for det, kom til at kalde hr. Thor Pedersen for hr. de facto. Som en venlig kollega sagde til mig nedenunder: Det havde været værre, hvis du var kommet til at kalde ham hr. de fecto. Det var nu ikke meningen, men det var simpelt hen udtrykkene, der løb rundt.

Denne de facto-regel har intet at gøre med de udlændinge, som på ulovligt grundlag opholder sig i Danmark. Jamen hvad skal vi så kalde dem, spørger hr. Thor Pedersen i sin kvide, og hvis der ikke er nogen i Venstre, der kan hjælpe ham, skal vi da gerne komme med yderligere input til ordforrådet. Men pas nu på ikke at blive forvirret, for det er en tre-fire ord, vi skal have her, og det er svært at holde fast i alle begreberne.

Det drejer sig altså om udlændinge, der opholder sig i Danmark uden lovligt opholdsgrundlag. Det var én betegnelse, men den er lang, og det kan godt være svært at få alle ordene til at komme i den rigtige rækkefølge.

Hvis så vi ender med at give dem et grundlag, som de kan opholde sig i Danmark på, som vi f.eks. gjorde det med bosnierloven, har vi som lovgivere, og det kan vi jo inden for grundlovens rammer, givet dem et lovligt opholdsgrundlag i Danmark, og så er de nu udlændinge med lovligt ophold i Danmark. Dem må vi under ingen omstændigheder begynde at kalde de facto-flygtninge, for i ordet flygtning ligger jo netop, at vi har anerkendt deres motiv for at flygte. Derfor bruger vi ordet flygtning.

Om det så er, fordi hr. Thor Pedersen og hans parti – for det er jo ikke bare hr. Thor Pedersen, der har lavet det her ændringsforslag, og som opererer med disse begreber – har valgt også at bruge begrebet de facto-flygtninge på de andre grupper af udlændinge, som faktisk er afvist som asylansøgere i Danmark, for at forvirre begreberne, eller det simpelt hen er, fordi man

ikke rigtig selv var klar over, hvad man talte om, er jo meget interessant.

Det sidste, vil jeg sige, kan vi sådan til nød affinde os med. Til nød, for hr. Thor Pedersen er jo immer væk lovgiver og har derfor pligt til at sætte sig ind i disse ting, som man har haft foretaget store og aggressive angreb på for at få ændret. Men hvis det er med vilje, man har mudret begreberne sådan til, bliver det endog meget ubehageligt, så den sidste mulighed foretrækker jeg ikke at tro på.

Jeg har gjort en del ud af det her til sidst, fordi vores debatform – og det er ikke, fordi jeg skal prøve at gøre op med den her – er lidt besværlig indimellem, da vi selv som hovedordførere er begrænset til at have to korte bemærkninger undervejs i debatten til hver enkelt af vores kolleger fra de andre partier. Derfor var det under de korte bemærkninger begrænsning ikke muligt for mig at komme tilbage til nogle af de ting, som hr. Thor Pedersen rettede spørgsmål til mig om.

Men jeg håber da, at hr. Thor Pedersen vil komme op, så vi på denne måde kan fortsætte debatten og forhåbentlig forøge informationsmængden både her i Tinget og i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg synes, det er dejlig forfriskende, når ordførerne bruger billeder og også gerne historier fra gode fortællinger, altså som billeder på en politisk diskussion, men forudsætningen for, at det er på sin plads, er jo, at billederne rammer det, som man gerne vil beskrive.

Hr. Elmquist sagde, at han gerne ville tage afsæt i Peter Plys og Tigerdyret, der skulle bevise sin styrke, og som, da det kom til stykket, alligevel ikke rigtig turde. Den lille historie om, at han havde fået et stykke bark i øjet, da han skulle springe 100 m-springet, skulle bruges om Det Konservative Folkepartis indsats under finanslovforhandlingerne.

Problemet er, det ikke er et rigtigt og retvisende billede. Det Konservative Folkeparti fremlagde sammen med partiet Venstre allerede i september måned et omfattende udspil som et alternativ til regeringens finanslovsforslag. Vi har sørget for, at regeringspartierne har modtaget vores finanslovsforslag, og man har kunnet høre på debatten både i dag og i går, at finanslovsforslaget faktisk er blevet læst. Vi har bragt

vores synspunkter med ved de møder, som vi har været inviteret til.

Jeg vil gerne sige, at de møder, vi har haft i Finansministeriet, har afsløret, at finansministeren, og jeg går ud fra, at han tegner hele regeringen, under ingen omstændigheder ville spare mere end de 2 mia. kr., som regeringen havde lagt sig fast på, og man ville under ingen omstændigheder diskutere andre forslag end dem, som regeringen selv havde lagt på bordet.

Det var holdningen, vi blev mødt med, og så er det altså for ringe, at vi nu skal klandres for, at vi ikke kunne få lov til at diskutere besparelser specifikt på miljøområdet. Vi fik ikke en chance.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Hr. Bjørn Elmquist forsætter debatten fra i går om besparelser på miljøområdet. Det vil sige, Det Radikale Venstre har jo siden da været med til at afgive en betænkning, hvor man har sagt nej til en regelforenklung. Det var én af dem.

Vi har stemt imod andre ting hernede i salen og navnlig det, der handler om oprettelse af cigarkasser på miljøområdet; det er fonde og forskellige ting, der skal uddele gavmilde gaver.

Her synes jeg, det kunne være på sin plads at få den radikale ordførers kommentar til, hvilket forhold man har til, at den lovgivende magt og den udøvende magt blandes sammen. I går var der en spændende positionering fra Det Radikale Venstre om, at den lovgivende og den dømmende magt – det viste sig så, at det ikke helt var den dømmende magt – blev blandet sammen, men hvad med dette område? Ser Det Radikale Venstre noget problem, når agtværdige, dygtige medlemmer af dette Folketing bliver ledere af pengeklubber til uddeling? Det synes jeg kunne være spændende at få belyst.

Derudover vil jeg godt spørge: Når cigarkasseøkonomien på miljøområdet kommer i gang, viser det sig jo, at der ligger over en halv milliard kroner, som er taget ud af dansk erhvervsliv, og som ikke kommer i spil til miljøforbedringer. Hvad vil Det Radikale Venstre gøre ved det?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Nu begår hr. Bjørn Elmquist og ikke mindst hr. Jørgen Estrup og måske også fru Elisabeth Arnold den udpræget radikale fejl, at fordi de

ikke selv kan finde ud af det, tror de, at det skyldes andres uvidenhed.

Hr. Bjørn Elmquist siger, at det, vi foreslår i vores ændringsforslag, er at fjerne de factobegrebet. Her må jeg sige, at det ikke er rigtigt. Det, vi har foreslået i vores ændringsforslag, er at fjerne retskravet på ophold som de factoflygtning. Det er det forslag, vi har afleveret, og det er det, der er defineret med en besparelse på 120 mio. kr.

Det kan godt være, at en fortolkning af de factoflygtninge egentlig rummer en ret stor gruppe af dem, der får asyl, for der er vel ingen, der mener, at Belgien eller Norge ikke overholder konventionen. Men det, vi kan konstatere, er, at i Norge er det 30 pct. af dem, der søger asyl, som får asyl, hvor det i Danmark er 68 pct. af dem, der søger asyl, som får asyl, og af dem, der får asyl i Danmark, er det 75 pct., der får det efter de facto-reglen.

Så vil jeg gerne spørge – også for måske at klare den radikale opfattelse og viden lidt op – om den radikale ordfører kan bekræfte, at begrebet de factoflygtning som defineret i udlændingeloven ikke er omfattet af nogen international konvention, som Danmark har tiltrådt, og endelig, om det ikke er rigtigt, at det er Folketinget, der i udlændingeloven har indført et retskrav på opholdstilladelse for flygtninge efter de facto-reglen. Det er alene en rent dansk regel.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Til fru Pia Christmas-Møller vil jeg sige tak, fordi ordføreren gik med på det lille billede. Jeg kan godt lide historien. Nu var det ikke et 100 m-spring, det var i Hundredmeterskoven, man skulle springe ned fra en trætop, men alligevel.

Jeg må nok sige, at det er et meget statisk begreb, som fru Pia Christmas-Møller lægger for dagen, for så vidt angår forhandlinger. Ja, vi kendte da V's og K's udspil fra september, det er rigtigt, men der var jo ikke antydningen af bevægelse og heller ikke bevægelighed hos f.eks. De Konservative undervejs i forhandlingerne.

Vi var da godt klar over, at man ville ud og spare, jeg ved ikke hvad, to cifrede milliardbeløb, men der kan jo også være andet end besparelser, der kan indgå i finanslovforhandlinger. Vi lavede i 1995 noget, der var fremadrettet, og som vi kunne enes om. Vi kom med hver vores synspunkt, og så fik vi et forlig, men den kon-

struktivitet var der på ingen måde tale om, sådan har jeg i hvert fald opfattet det undervejs i forhandlingerne, og jeg var med til alle møderne.

Så til hr. Niels Jørgen Langkilde. Vi mangler stadig væk svar på, hvordan de 500 mio. kr. skal udmøntes. Men lad mig sige om det andet, for det er meget, meget spændende, om at få fjernet kasketter, så vi ikke blander den lovgivende og den udøvende magt eller endog den dømmende sammen: Jeg synes f.eks. ikke, og det er vi enige om i Det Radikale Venstre, at det er klogt, at aktive medlemmer af Folketinget er statsrevisorer eller er med i Naturklagenævnet og dér skal sidde og tage stilling til klager over en lovgivning, som man selv aktivt har været med til at vedtage.

Og til hr. Thor Pedersen – nu lyser lampen rødt, men jeg kan se på formandens venlige smil, at jeg godt kan nå det svar også. Det, der står i ændringsforslaget – og det har vi ikke formuleret, det er Venstre, der har formuleret det – er: Afskaffelse af de facto-reglen. De facto-reglen står i udlændingelovens § 7, stk. 2, så det er den, den skal afskaffes, sådan må jeg forstå det.

Vi vil ikke opgive et retskrav for de personer, som har dette asylgrundlag. De skal have krav på en retssikkerhed i et samfund som det danske, og det vil sige at få afgørelsen truffet af et uvildigt nævn ud fra objektive kriterier.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det er helt utroligt, at den radikale ordfører efter de angreb, der under dagens debat er kommet fra radikal side på personer, som ikke nødvendigvis deler De Radikales holdning til udlændingepolitikken her i Danmark, ikke svarer på det helt klare spørgsmål, der blev stillet heroppefra for et øjeblik siden, og som jo er ganske centralt i debatten i forhold til de angreb, der er kommet fra radikal side, nemlig: Hvor fremgår det af nogen konvention, at Danmark er forpligtet til at have de factobegrebet i sin udlændingelovgivning?

Det er jo hver eneste dag, vi fra regeringspartiernes side hører, at vi ikke kan dit, og vi ikke kan dat af hensyn til visse konventioner. Man misbruger konventionerne på det groveste, og derfor synes jeg, hr. Bjørn Elmquist skulle stille sig herop og svare på dette helt åbenlyse spørgsmål.

Når det så handler om de tal, der jongleres med, kan jeg da godt forstå, at der også kom-

mer forvirring hos De Radikale. Lad mig bare lige for en ordens skyld nævne, at Dansk Folkeparti har forsøgt at finde de rigtige tal frem for asylansøgninger og tildelt asyl i 1996. Vi har først fået at vide af Udlændingestyrelsen, at der er indgivet et antal asylansøgninger på 5.893. Med en anerkendelsesprocent på 69, som også er oplyst af Udlændingestyrelsen, vil det give ca. 4.000.

Nu skriver indenrigsministeren så til Retsudvalget og i en pressemeddelelse, at det rigtige tal er 5.709 plus i øvrigt 3.000, som så falder uden for begrebet flygtninge. Det tror da pokker, at det giver anledning til forvirring, når man på den måde giver forskellige tal hele tiden.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg synes heller ikke, at man bare kan slynge ud, som det er blevet gjort hele formiddagen og nu også her fra Det Radikale Venstres side, at hvis man afskaffer de facto-begrebet, overtræder man konventionerne. Hvad er det for noget vås? Hr. Bjørn Elmquist skal lade være med at blive ved med at komme med en eller anden paragraf i udlændingeloven. Vi forlanger et klart svar på de påstande, der nu er kommet.

Da den nye indenrigsminister tiltrådte, var det ud fra en begrundelse om, at nu skulle der ske noget på udlændingeområdet, og den nye indenrigsminister, den forhenværende borgmester i Århus hr. Thorkild Simonsen, kom frem med, at nu skulle vi se på, om det ikke var muligt at afskaffe de facto-begrebet. Det var faktisk indenrigsministeren, der kom med den udtalelse. Fint nok, tænkte vi i Dansk Folkeparti, lad os endelig få gjort noget ved det begreb.

Men så kom ministeren på kant med Det Radikale Venstre, og så kom han på kant med den fløj i Socialdemokratiet, som er meget slappe på dette område, og det er det, der er begrundelsen. Det har intet med konventioner at gøre, intet. Det er udelukkende, fordi en stor del af Socialdemokratiet og hele Det Radikale Venstre ikke vil være med til at stramme op. Sig dog sandheden, som den er, i stedet for al den udenomssnak.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg står her med Det Konservative Folkeparti og Venstres finanslovudspil. Det blev fremlagt i september måned, det blev præsenteret for

regeringen, og det blev inddraget i de forhandlinger, som vi blev inviteret til.

Det Konservative Folkeparti og Venstre blev inviteret til det første forhandlingsmøde på et tidspunkt, hvor regeringen allerede længe havde forhandlet med venstrefløjspartierne. Det er en kendsgerning, og når man som hr. Elmquist begynder at referere fra forhandlingsmøder, bør man dog i det mindste referere korrekt.

Der blev på alle mulige måder fra De Konservatives og Venstres side lagt op til bare at få løftet en lille smule af gulvhøjden i Finansministeriet. Vi ville gerne have, at finansministeren ville give os bare et lille tilsagn om, at man var parat til at spare bare lidt mere end de 2 mia. kr., man havde lagt op til: 4, 5 eller 6 mia. kr., bare lidt.

Vi var meget åbne, når det drejede sig om at få lettet erhvervslivets byrder. Vi krævede ikke et alt eller intet-forløb. Vi sagde, at vi møder med vores forslag, og synes man ikke om de forslag, som vi har fremlagt i dette papir, har vi andre. Vi var meget åbne, og det gentog vi adskillige gange, men finansministeren lukkede diskussionen fuldstændigt.

Nu tør jeg ikke sige, om hr. Bjørn Elmquist deltog i samtlige møder i Finansministeriet, nu var der jo ikke så forfærdelig mange med K og V, men jeg synes, det er utilgiveligt at referere os på en sådan måde, at man får det indtryk, at vi ikke var bevægelige.

Historiens kendsgerninger viser jo også, at vi faktisk var temmelig bevægelige. Vi fik dog noget, som vi kan kalde en forståelse, på arbejdsmarkedsområdet og på socialområdet, lidt med hensyn til goodwill og lidt på sygehusområdet, så jeg mener, at hvis hr. Bjørn Elmquist vil tage sig den uhørte frihed at referere fra et forhandlingsforløb, bør han i det mindste gøre det, så deltagerne kan genkende det.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil sige tak til hr. Thulesen Dahl, fordi han giver mig lejlighed til at fuldende mit svar til hr. Thor Pedersen, for det er rigtigt, at jeg ikke fik svaret på det med konventionerne.

Det, jeg sagde i mit indlæg i formiddags, og det kan jeg stå inde for, var ikke, at det var en overtrædelse af flygtningekonventionen, for der står intet i den, som forpligter os til at udvide begrebet til det, vi kalder de facto. Men, hør nu vel efter, der er andre konventioner, og der er en sædvaneretlig fortolkning. Det var det, jeg

sagde i mit indlæg. Jeg brugte ordet sædvane-ret, det tør jeg vædde på, og jeg vil gerne se, om der er nogen, der vil bestride, at jeg sagde det.

Der er nemlig en lang række konventioner, der indeholder forbud mod f.eks. tortur, og derfor vil der ligge en overtrædelse af en forpligtelse, vi har internationalt, hvis vi sender folk tilbage til områder, hvor de risikerer tortur. Vi kan komme med masser af henvisninger, ikke til flygtningekonventionen, men til andre konventioner og til det, som jeg kalder sædvane-retlig fortolkning.

Vi kan se, at vores nabolande og andre lande i den vestlige verden fortolker på samme måde som vi. Det er ikke alle, der giver tidsubegrænset opholdstilladelse på de samme vilkår, som vi gør, men der er en forskel på tidsubegrænset ophold og så ophold.

Lad mig sige til fru Pia Kjærsgaard, at ud over, hvad vi måtte være forpligtet til, vil vi fra radikal side til hver en tid stå fast på en moralsk forpligtelse og en politisk vilje til at afvise alle de sorte kræfter, som vil sende folk tilbage til forfølgelse, til fornedrelse, og hvad det ellers kan være, ingen tvivl om den sag. Havde der ikke været antydningen af en international forpligtelse, ville vi alligevel arbejde for det i vores eget land, ellers kan vi ikke stå til ansvar, synes vi.

Og så til fru Pia Christmas-Møller: Jeg har ikke refereret fra lukkede møder. Jeg reagerede på en udlægning fra fru Pia Christmas-Møllers side af tonen i forhandlingerne, og om der havde været reelle forhandlinger, og her sagde jeg, at jeg ikke kunne genkende den udlægning, for jeg havde ikke fornemmet en reel vilje til den konstruktive bevægelighed, der skal til, for at man kan finde hinanden.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg synes altid, det er positivt og en stor oplevelse, når man kan finde en forklaring på, hvorfor Det Radikale Venstres ordfører og andre radikale ordførere roder rundt i begreberne. Nu tror den radikale ordfører, hr. Bjørn Elmquist, at man kan aflæse et ændringsforslags indhold i en forkortet udgave på en afstemningsliste. Er det indsatsen for at finde ud af, hvad det egentlig er, partierne vil og mener? Så siger jeg tillykke med det.

Af det bidrag, som vi har afleveret til Folketinget som vores ændringsforslag, fremgår det ganske klart, at vi indregner en besparelse på

120 mio. kr. ved at fjerne retskravet på ophold i forbindelse med de facto-flygtningebegrebet. Man kan da ikke danne en mening ud fra en forkortet udgave på en afstemningsliste i Folketinget. Det er en flot sagsforberedelse, må jeg sige.

For det andet er jeg glad for, at hr. Bjørn Elmquist nu efterhånden nærmer sig sandheden om – hvis hr. Elmquist har tid til at høre efter – at de facto-begrebet altså ikke er noget, vi er bundet af i nogen international konvention, som Danmark har tiltrådt. Det er et begreb, som vi selv har nedfældet i udlændingeloven, og retskravet har også hjemmel i udlændingeloven.

Når hr. Bjørn Elmquist siger, at man stort set vurderer ens og giver ophold på samme grundlag, må jeg bede om en forklaring på, hvordan det kan gå til, at i Norge vil 30 pct. af dem, der søger, få bevilget asyl, og i Danmark er det 68 pct. af dem, der søger, som får bevilget asyl, og i Belgien er det kun 5 pct. Mener hr. Bjørn Elmquist, at Belgien og Norge overtræder konventionerne?

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg mener at have anskueliggjort besparelsen på de 500 mio. kr., men jeg vil da godt spørge endnu en gang med hensyn til det beløb, som er større, som ligger ubrugt hen, og som er opkrævet i CO₂-afgifter, men ikke kommer ud på miljøområdet. Hvad vil Det Radikale Venstre gøre ved det?

Og den anden ting, jeg godt vil spørge om: Hr. Elmquist mener ikke, at aktive folketingsmedlemmer kan være med i et administrativt organ som Naturklagenævnet, men kan høje-steretsdommere være med? Kan medlemmer af Danmarks Naturfredningsforening, der så tit klager, være med? Kan medlemmer af Danmarks Idræts-Forbund, som også meget tit er blandt dem, der rejser sager, være med? Kan vi i det hele taget få oplyst, hvem der må være med?

Jeg vil også spørge: Hvem kan være formand for de miljøfonde, der nu er lavet, eller cigarkasser, eller hvad vi kalder dem? Kan aktive folketingsmedlemmer, hvor hæderlige og ordentlige de end er, eller hvem kan?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Så kom vi da et lille stykke nærmere sandheden, for hr. Elmquist, ordfører for Det Radikale Venstre, sagde jo netop, at det intet har at gøre med konventioner, men det har noget at gøre med radikal politik. Det var sådan, jeg helt klart opfattede det svar, og sådan, det må forstås, og så kan hele den radikale folketingsgruppe plus et par medløbere selvfølgelig sidde dernede og ryste på hovedet. Jeg vil gerne høre sandheden herfra.

Så vil jeg godt spørge hr. Bjørn Elmquist, som trækker så meget på konventioner – nu var det ikke lige konventionen af 1951, det var nogle andre konventioner: Hvordan forholdt det sig med Danmarks forpligtelser før den nye udlændingelov af 1983 med ændringer siden hen? Var det ikke sådan, at vi var i fuldstændig takt med de konventioner, som nok de fleste mener, at vi skal overholde og er forpligtet af? Var der nogen problemer på det tidspunkt?

Det her drejer sig alene om dansk lovgivning, hvor Det Radikale Venstre også på dette meget skæbnesvangre område har haft alt, alt for stor indflydelse gennem ganske mange år.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har hr. Bjørn Elmquist ikke én eneste gang undladt at bruge debatten til at sandsynliggøre, at andre ordførere ikke ved, hvad de taler om, og siden hr. Bjørn Elmquist må besidde en enorm viden og jo kan svare på alverdens spørgsmål, har jeg et faktisk spørgsmål, som jeg ønsker besvaret af hr. Bjørn Elmquist. Jeg berørte det i mit tidligere spørgsmål, men jeg anerkender selvfølgelig, at hr. Elmquist ikke havde tid til at besvare den del af spørgsmålet.

Spørgsmålet lyder, om hr. Bjørn Elmquist her vil oplyse over for Folketinget, hvor mange der i 1996 har søgt om asyl i Danmark, og hvor mange der har fået asyl som flygtning, og hvor mange der har fået ophold som ikkeflygtning.

Grunden til, at jeg bliver nødt til at spørge, er, at vi hele tiden får forskellige oplysninger fra Indenrigsministeriet og fra Udlændingestyrelsen, og jeg vil gerne endnu en gang til hr. Bjørn Elmquists orientering gøre opmærksom på, at vi har spurgt Udlændingestyrelsen om, hvor mange der har søgt om asyl i 1996, og her fik vi at vide, at det var 5.893. Samtidig har vi i Udlændingestyrelsen fået at vide, at anerkendelsesprocenten er 69. Det giver sådan ca. 4.000.

Nu har Indenrigsministeriet oplyst til Retsudvalget og i en pressemeddelelse her i går, at tallet er 5.709. Dertil kommer ca. 3.000, som har fået ophold uden at være flygtninge.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Bjørn Elmquist, og så går jeg videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Lad mig straks sige til hr. Thulesen Dahl: Jeg vil ikke stå og spille min kostbare tid på at komme med konkrete tal heroppefra, men jeg skal gerne deltage sammen med hr. Thulesen Dahl i at få det oplkåret.

Men der er jo andre end flygtninge og folk, der via flygtningestatus får asyl i Danmark, som kan opholde sig i Danmark. Der er nogle, der gør det illegalt, som jeg var inde på før i min ordforklaring til hr. Thor Pedersen, men jeg vil meget gerne deltage i, at vi får selv hr. Thulesen Dahl til at kunne operere med disse tal, uden at han synes, der er uklarhed i det.

Og til hr. Thor Pedersen: I skyndingen fik jeg ikke ordlyden med herop, men ordlyden af Venstres eget ændringsforslag er: Ophævelse af reglen i udlændingeloven, som giver de facto-flygtninge retskrav på ophold i Danmark. Denne de facto-regel skal fjernes og erstattes af en individuel vurdering, står der. Det vil betyde, at færre udlændinge kommer til Danmark for at søge asyl. Så det er altså ikke noget, vi selv har fundet på. Men om så man bare nøjes med at sige: Lad os fjerne retskravet, så er det ikke noget, vi vil være med til.

Jeg har ikke sagt, at der ikke i nogen konvention indeholdes noget om forpligtelser, og det være også sagt til Dansk Folkeparti, for jeg sagde: i flygtningekonventionen. Derimod kan der i andre konventioner, f.eks. den, der forbyder tortur, ligge internationale forpligtelser og bindinger for os. Så jeg har ikke prøvet på at tale uden om det her. Det har hele tiden været vores klare opfattelse, og jeg har også sagt det i mine korte bemærkninger i morges.

Inden 1983 levede vi også op til de krav. Selv om vi ikke havde udlændingeloven, som blev vedtaget dengang, så levede vi op til det.

Dér, hvor man startede med at introducere de facto-begrebet, var faktisk i forhold til de østeuropæiske folkerеспублиkker, socialistiske folkerеспублиkker, hvorfra vi fik en del mennesker, som ikke opfyldte konventionens egentli-

ge krav, og så begyndte man rundtomkring og ikke bare i Danmark – man har det samme udtryk på en række fremmedsprog – at tale om de facto-flygtninge, nogle, der rent faktisk var ligesom konventionsflygtningene.

Så jeg tror, jeg er kommet så langt, som jeg kan, i mit forsøg på at svare på de mange spørgsmål. Det er ikke, fordi jeg tror, jeg kan svare på dem alle sammen, men jeg har jo en pligt til at prøve på at svare på alle de spørgsmål, som man stiller mig.

Kim Behnke (FP):

De 24 gange, hvor Fremskridtspartiet har skullet deltage i en finanslovforhandling, har jeg de 11 gange haft fornøjelsen at skulle være ordfører. Og når man kigger tilbage på de 11 gange, så kan man jo konstatere, at selv om der er skiftende problemer på den politiske dagsorden, som altid ligger under finanslovdebatten, så er der alligevel nogle gennemgående temaer, selv om det er over så mange år.

For det første er det sådan, at vi stadig væk i Danmark har en urimelig høj arbejdsløshed. På trods af de mange forsøg, der har været gjort gennem årene på at få nedbragt arbejdsløsheden, ja, så er det jo ikke lykkedes for nogen, uanset om det var daværende borgerlige regeringer eller nu socialdemokratisk styrede regeringer. Det er jo, fordi den medicin, der bliver brugt igen og igen, er den medicin, der hedder, at man laver lidt lapperier i det offentlige tilskud og putter nogle mennesker ud på en pareringsordning.

Op igennem 1980'erne var det efterløn. Der gik man rundt på arbejdspladserne og kiggede anklagende på de ældre medarbejdere og sagde: Nu må I forlade arbejdspladsen. Det kan ikke være rigtigt, at I er her. Vi skal have unge mennesker ind på arbejdsmarkedet. Og folk fulgte jo de politiske signaler, forlod arbejdspladserne og gik på efterløn. I disse år taler man om, at det er en katastrofe, at så mange har forladt arbejdsmarkedet, og at vi har fået en alt for lav pensionsalder, og at der slet ikke er nok unge mennesker til at fylde ud. Det er, fordi hver gang politikere, hver gang Folketinget blander sig, så går det galt.

Det har da også været tilfældet omkring statens gældsætning. På trods af de mange bortforklaringer, vi i går hørte under behandlingen af ændringsforslagene, er det jo en kendsgerning, at statens gæld aldrig har været så stor, som den er i øjeblikket. Bevares, i 1998 har vi en

forventning om, at indtægter fra salg af statslige aktier vil være med til at nedbringe statens gæld.

Et gennemgående tema over de mange år har også været, at statens, det offentliges behov og brug for ekstra penge har betydet, at man hele tiden har fundet på skatter og afgifter. Og mindstanden om ikke også den offentlige sektor er blevet større og større.

Men der er også ting, som i perioden snart har været tema og snart er gledet ud. I slutningen af 1970'erne var det et kæmpeproblem for Danmark, at vi havde et kæmpestort betalingsbalanceunderskud. Så kom der en årrække, hvor betalingsbalancen blev positiv. Men nu kan vi konstatere, at efter socialdemokratisk styre siden 1993 er man ved at have sat betalingsbalanceoverskuddet over styr, og nu står man i en situation, hvor Danmark snart får betalingsbalanceunderskud igen. Det er ikke noget at prale af. Det er faktisk flovt, at vi i en periode med højkonjunktur ikke evner at holde et plus på vores betalingsbalance i større grad, end tilfældet er.

Men uanset disse tilbagevendende temaer, ja, så er det sådan, at med hensyn til den finanslov, der reelt er til diskussion her, er man jo fra SF og helt ud til Venstre enig i 98 pct. af det, der er i finansloven. De småtterier med lidt millioner her og lidt tusinde kroner der, som vi kan få dage til at gå med at skændes om, er jo kun de allersidste procentdele af finansloven. 98 pct. af finansloven er man tværpolitisk her i Folketinget stort set enig om. Og det bliver af uforklarlige grunde udnævnt til at være ansvarlig politik. De partier, som støtter disse 98 pct. af finansloven kalder sig selv og bliver i pressen benævnt: de ansvarlige partier.

Ja, vor herre bevares! Ansvarligheden består altså i, at man har forgældet vores samfund, man har sørget for, at vi har en kæmpearbejdsløshed, vi har verdensrekord i størrelse på offentlig sektor og på størrelse af skatter. Det er det, man udnævner til at være ansvarlig politik, men når Fremskridtspartiet gennem de mange år er kommet med konkrete forslag, påpeget, at den økonomiske udvikling går i den forkerte retning, kommet med de ændringsforslag, der skal til, hvor man har sparet her og der, og givet mulighed for at få orden i økonomien, ja så bliver vi udnævnt til at være uansvarlige.

Vi hørte så sent som i går, at de ændringsforslag, Fremskridtspartiet har stillet ved denne her finanslovbehandling, er uansvarlige. Det er

simpelt hen misbrug af det danske sprog, når man på den måde forsøger at give folk indtryk af, hvem der er ansvarlige, og hvem der er uansvarlige.

En anden ting, som er nok så interessant at følge, er troværdigheden omkring det, der foregår. Der bliver konstant lavet disse mærkværdige troværdighedsanalyser, hvor ministre ofte er højt placeret. Det er mennesker, man i vælgerbefolkningen har tillid til, og det til trods for at man gang på gang kan afsløre, at ministerierne og ministrene er involveret i alt lige fra kreativ bogføring til svindelsager.

En aktuel sag foregår omkring det såkaldte EXSOS-eksportselskab. Der har Rigsrevisionen afsløret, at i et ministerium har man makuleret bilagene, i et andet ministerium har man forlagt bilagene og ved desværre ikke lige, hvor de er blevet af, og et tredje sted ved man ikke, hvordan man har journaliseret dem.

Den form for omgang med offentlige midler, den form for manglende respekt for skatteydernes penge, ja, det er i første omgang hårrejsende, men i anden omgang er det jo pinligt, at de samme politikere, som jagter erhvervslivet, hvis ikke de har 400 pct. orden i tingene, og rask væk er parat til at bruge hele det store statsmaskineri til at føre retssager mod folk, ikke selv har orden i tingene.

Det er jo ikke, fordi man ikke kan have orden i tingene, men det er simpelt hen, fordi der er en politisk dagsorden, hvor man fra ministeren på toppen og ned igennem embedsværket er parat til at skjule og dække egne fejl og skandaler. Men de personer, som deltager i dette show, bliver minsandten udnævnt til at være troværdige politikere og troværdige ministre.

Oven i købet er det sådan, at de borgere, som ikke lige passer ind i de firkantede regler, Folketinget vedtager, og ikke er parat til at underkaste sig statsmagtens måde at drive systemet på, er man parat til at trampe ganske hårdt på.

Det er f.eks. hårdt at være dansk lønmodtager, men det er endnu værre at være dansk lønmodtager og føle sig gjort til grin over den måde, vi behandler udlændinge på her i landet. Og her tænker jeg ikke på udlændinge fra Somalia eller fra Jugoslavien eller andre steder, nej, jeg tænker såmænd på, at man ude i skurvognene hos de mennesker og brobisser, der arbejder med Øresundsforbindelsen, kan konstatere, at svenskere, som bor i en skurvogn her i Danmark, udbetaler vi rask væk børnepenge til. Der er ganske vist ikke lovhjælp til det,

men en eller anden fortolkning hos en eller anden tilfældig embedsmand i Socialministeriet gør, at vi udbetaler børnepenge til svenske arbejdere. Nøjagtig det samme gør vi på Nordsøen til engelske borebisser, for der bliver også udbetalt børnepenge til dem, selv om der ikke er noget som helst lovkrav på det.

Når man så prøver at finde ud af, hvem der har truffet den beslutning, ja, så er hele det store system parat til at bruge enorme ressourcer på at dække over, at man har lavet en fejlfortolkning, en fejlfortolkning, som ikke bare er til skade for danske skatteydere, men som betyder, at de danske lønmodtagere, som sidder derude og kan kigge på deres kollegaer, føler sig fuldstændig til grin. De danske brobisser ude i Øresundsselskabet føler sig til grin hver eneste aften, når de svenske brobisser giver guldbajere – i denne tid er det juleøl, der bliver givet til hele skurvognen – for den danske stat er så dum at blive ved med at sende dem checks med penge for børn, der bor hjemme i Sverige, og som de slet ikke er berettiget til. Med et grin siger man derude i skurvognene: Ja, vi kan godt give en ekstra omgang øl, for den danske stat er jo så rig.

De mennesker, som knokler for at få lønnen til at slå til, føler sig gjort til grin, mens embedsmændene, der har ansvaret for, at det her foregår, alle skandalerne, som vi kan påpege igen og igen, slipper hver eneste gang.

I Spar Nord-sagen har vi lige fået konstateret, at de embedsmænd, som rådgav den daværende skatteminister, sker der ikke rigtig noget. Det skulle ikke overraske mig, om nogle af dem oven i købet bliver forfremmet, fordi de har jo gjort en eksemplarisk gerning. De har evnet at dække over deres egne fejl og mangler, selv om den sag kostede skatteyderne over 140 mio. kr.

Og minsandten om ikke også den ansvarlige minister på daværende tidspunkt, hr. Ole Stavad, glædestrålende erklærede, at nu var han igen parat til at indtræde på en ny ministerpost. Jeg vil bede den til enhver tid siddende statsminister om at tænke sig grundigt om, inden der næste gang skal kastes 140 mio. kr. af skatteydernes penge bort på et område.

Det hører ingen steder hjemme, at de mennesker, som igen og igen går ud og misbruger skatteydernes penge, enten bliver forfremmet, når det er embedsmændene, eller præmieret, når det gælder ministeren.

Vores kriminalforsorg har været i kaos i årevis, og når man så endelig skal have ryddet op,

hvad gør man så ved den ansvarlige chef? Man forfremmer vedkommende og giver vedkommende en endnu højere rang med endnu højere løn. Havde det været i den private sektor, så havde vedkommende selvfølgelig fået et forment spark bagi, for når man ikke evner at løse opgaverne, så skal man ikke forfremmes.

Så kunne man jo forvente, at pressen var parat til at få en sådan situation afsløret, være i stand til at lægge det nødvendige pres og få de her ting lavet på en anden måde. Men særligt når det gælder finansloven, så er det jo pinligt, hvordan pressen i langt højere grad er interesseret i selve det politiske spil. Man roser finansministeren for, at han har været en dygtig forhandler for regeringen. Finansministeren har formået at få et kludetæppe. Man har fået aftaler med alverden af partier, ja, selv med hr. Jacob Haugaard for at få finansloven igennem, og det bliver finansministeren-så-røst for. Der er ingen journalister, der sætter sig ned og kigger på, hvad indholdet er, og hvad det er, finansministeren har fået disse mange partier og folketingsmedlemmer til at være enige om. Nej, selve spillet er meget vigtigere. Det er meget vigtigere, at ministeren klarer sig godt. Det svarer til, når lægen kommer ud fra operationsstuen og siger: Operationen gik godt, men desværre døde patienten.

Finansloven er blevet skruet sammen, men de borgere, der skal leve under nye skatter og nye afgifter, kommer altså til at få et ganske langt mere besværligt 1998, end det ellers var tilfældet.

Når Venstre og De Konservative skal præsentere deres synspunkter her i dag og i går, ja, så kommer der jo en fuldstændig korrekt kritik af finansloven. Fra ord til anden er det en helt korrekt kritik, både fru Pia Christmas-Møller og hr. Thor Pedersen kommer med, men når man så skal drage konklusionen, hvad mener Venstre og De Konservative så, man skal gøre? Ja, så vil det vise sig senere på dagen, at de to partier minsandten stemmer for finansloven i stedet for at gøre det, der var det eneste rigtige, når man har så evig ret i kritikken, nemlig at stemme nej til noget, der er så vederstyggeligt, som de to ordførere så glimrende har illustreret.

For finansloven er en vigtig lov. Det er nemlig ikke bare et budget for statens økonomi, men finansloven repræsenterer jo prioriteringen af de skattemidler, der bliver opkrævet.

Vi kan læse ud af de aftaler, der er blevet indgået, at man hellere vil ofre penge på et nyt

rigsarkiv i 1998 end f.eks. til at sikre nogle bedre herbergspladser for de mennesker, der er hjemløse i Danmark. Man vil hellere fortsætte med at bruge endnu flere penge på kulturfråds end til at hjælpe de mennesker, som er syge, og som ikke kan komme til behandling på hospitalerne. Man vil hellere blive ved med at forhøje den danske ulandsbistand end at sørge for ordentlige forhold for ældre her i Danmark, og man vil hellere bruge flere penge på mere bureaukrati end på at give dansk erhvervsliv erhvervsfrihed.

Og når vi påpeger den slags absurde forhold, bliver vi ofte mødt med det argument: Jamen Kim Behnke, du kan jo ikke sammenligne udgifter til kulturområdet med udgifter til herberger. Du kan jo ikke sammenligne de ting.

Jo, et eneste sted er den sammenligning relevant, og det er i finansloven. For det er jo i finansloven, man afgør, hvordan pengene skal anvendes. Selv om man med låntagning jo har forsøgt at bruge pengene mere end en gang igennem de sidste mange år, så er det dog trods alt sådan, at indtil indkomstskatten i Danmark når 100 pct., ja, så skal der foretages en prioritering. Og dér mener flertallet her i Folketinget, at disse nævnte ting er vigtigere end at hjælpe de mennesker, som er i klemme, og som har brug for ægte hjælp.

Man går ud og ser på, hvordan borgerne egentlig reagerer og opfatter de ting, der foregår herinde. Vi skal jo ikke glemme, at for de politiske partier og folketingsmedlemmerne er borgerne jo ikke bare borgere, men de er også vælgere, og derfor tager man jo hele tiden hensyn til, at man ikke får trådt alt for mange vælgere over tærerne.

Vi har kunnet se, hvordan tidligere store erhverv som vores fiskeri fuldstændigt har mistet politikernes interesse, for man har talt antallet af familier, der er tilknyttet dansk fiskeri, op og konstateret, at der ikke længere er folk nok til at udløse et enkelt mandat i Folketinget. Så skidt med dem, dem er der jo ingen grund til at bruge kræfter på længere.

Landbruget har man sørget for at lægge i håndjern. De er i vore dage så tilskudsopede, at lige så snart landbruget er parat til at gøre en lille smule vrøvl, så antyder man bare, at det jo godt kunne være, at vi skulle se lidt på tilskuddene til dansk landbrug, og straks er de tilbage i folden bogstavelig talt og gør lige præcis det, politikerne vil have dem til. Så der er heller ingen tvivl om, at de vælgere, der er inden for

landbruget, selvfølgelig stemmer på de partier, der sørger for at give dem et skud med tilskudsprøjten en gang om året.

Så er der de svage borgere rundtomkring. Det er de mennesker, der måtte være sindslidende, det er dem, der ikke kan komme på hospitalet, det er dem, der er hjemløse og ikke kan få en herbergsplads osv. Dem har man heller ikke alverden tilovers for. Stemmeprocenten er ofte lav blandt disse borgere, og det er jo ikke dem, der sådan for alvor udgør de store stemmemængder.

I stedet for koncentrerer man sig hele tiden om den store midtergruppe. Det er dem, det hele tiden handler om at tilfredsstille, og dem sørger man for snart at give tilskud og snart at give belærende afgifter og påpeger, hvilken livsform de bør have. Man sørger for, at de hele tiden er tilfredse med det, der foregår, for så skal de nok blive ved med at stemme på de pågældende partier. Men går man så ud og spørger de borgere, hvad de egentlig mener, der er vigtigt at få gjort noget ved i det danske samfund, ja, så er en af de ting, folk i øjeblikket synes er allervigtigst, at få gjort noget ved den stigende kriminalitet.

Folk er dybt chokerede over, at når man ringer ned til politiet og vil anmelde et tyveri, så meddeler man på politigården, at det har man desværre ikke tid til at tage sig af, men de kan jo lige ringe til forsikringsselskabet og ordne det praktiske. Når de pågældende henvender sig for at anmelde et overfald, så får de at vide, at det er der heller ikke rigtig ressourcer til og da slet ikke til at lave gadepatruljer rundt omkring. Folk er bange, og det er ikke værdigt, at man er bange i et moderne samfund.

Derfor er noget af det, borgerne i øjeblikket beder allermost om, at der bliver grebet hårdt ind over for de kriminelle, og at den pladderhumanisme, der har hersket her blandt Folketingets flertal igennem mange år, bliver stoppet. Når der er nogen, der bliver pågrebet for kriminelle handlinger, skal de straffes, og så skal det ikke være sådan, at morderne forlader fængslet, når de ikke synes, at de har lyst til at være der længere.

Et andet område, som folk synes, at der bør ske stramninger på, er selvfølgelig udlændingeområdet. Folk er drønhamrende træt af den særbehandling, som udlændingene får her i Danmark. Det er jo bemærkelsesværdigt, at de personer, som pludselig dukker op nede i Padborg, ikke kan huske, hvad de selv hedder, og

ikke kan huske, hvor de kommer fra. De har desværre smidt alle deres papirer og alting væk, men de ved lige præcis, hvordan de kommer fra Padborg til Sandholdlejren. Der er ingen tvivl, for det er ikke sådan, at de kører forkert undervejs. De ved lige, hvilke tog og hvilke færger der skal til for at komme til Sandholdlejren, men de evner ikke at fortælle, hvor de kommer fra. De hober sig i øjeblikket op i Danmark. Vi ved ikke, hvad vi skal gøre ved dem, fordi en person, vi ikke ved, hvor kommer fra, er det jo svært at sende hjem.

De driver gæk med det danske samfund, og de danske borgere synes ærlig talt, at det er for groft. Når der så fra regeringens side bliver lovet opstramninger på udlændingeområdet, ja, så har pressen jo heldigvis allerede afsløret, at der ikke er ønske om ægte opstramninger. Det, man ønsker at gøre, er at få sat mundkurv på den danske befolkning. Man ønsker gennem pressen at efterlade det indtryk, at man er parat til at lave lidt småopstramninger, og så håber man på, at folk holder op med at gøre vrøvl.

Men så længe det er sådan, at man rask væk giver 3.000 personer, som ikke er berettiget til at blive flygtninge i Danmark, opholdstilladelse, og så længe det er sådan, at i hundredvis af såkaldte flygtninge udelukkende kommer til Danmark, fordi de ved, at sagsbehandlingstiden er så lang, at de i det mindste kan få et dejligt ferieophold ud af det, inden de bliver sendt hjem, vil danskerne synes, at det her er simpelt hen for groft.

Så har vi miljøområdet, og det, der i øjeblikket nok bekymrer danskerne mest, er spørgsmålet om den mad, vi skal sætte tænderne i tre gange om dagen. Der undrer det folk, at når nu staten er så fantastisk dygtig til at løse opgaverne her i samfundet, når nu staten kan tage vare på os alle sammen, at staten så ikke kan sørge for, uanset hvor mange hundrede millioner kroner vi bevilliger, at de æg og det kød, vi køber, er fri for salmonella. Det er simpelt hen for dårligt.

Når man tænker på, hvor mange penge der er brugt, og hvilke andre forventninger man har om, at staten kan klare alting, så er det ærlig talt pinligt, at man ikke er i stand til at udrydde salmonella i Danmark. Man prøver at skyde skylden lidt på landmændene og siger, at det er deres skyld. Sikke noget vrøvl! Men det viser, og det er en advarsel til os alle sammen, at vi aldrig nogen sinde må betro staten noget så vigtigt som at sørge for, at vi får sund mad. Den

opgave evner staten nemlig ikke at løse. Det er det private marked og udelukkende det private marked, der kan klare det.

Så havde vi tidligere på dagen en diskussion om hjemmehjælpen, og fru Pia Gjellerup var jo hurtig til at erklære, at Fremskridtspartiet jo ikke kom med nogen forslag, og vi kritiserede altid. Det er forkert. Fremskridtspartiet har fremsat ganske mange forslag her i Folketinget, men det er en kendsgerning, at fru Pia Gjellerup og resten af Socialdemokratiet og regeringen stemmer nej til de forslag, der kommer fra Fremskridtspartiet, til trods for at vi ofte er dem, der er hurtigst til at identificere problemerne ude i samfundet.

I mange år havde vi råbt op om, at hjemmehjælpen var for dårlig, men det var først, da Ældre Sagen som en stor interesseorganisation, vist oven i købet med en halvsocialdemokratisk ledelse, i september måned kom med en rapport og dokumenterede det, vi havde sagt i flere år, at man var parat til at gøre noget. Så har man sat 250 mio. kr. af på finansloven, og så skal man hjælpe på hjemmehjælpsområdet. Men da det er ude i kommunerne, det skal foregå, og da en lang række af kommunerne allerede for længst har svigtet den opgave, så bliver der også brug for et Fremskridtsparti, som kan følge den sag til dørs, i det øjeblik kommunerne svigter.

Se, Fremskridtspartiet håber faktisk på, at det bliver sidste gang, at vi oplever, at 98 pct. af finansloven bare glider igennem. Der er brug for at få rettet op på langt mere end de par procent, der har været til diskussion det sidste par dage, og derfor vil Fremskridtspartiet anbefale, at vi senere i dag stemmer nej.

Frank Aaen (EL):

Regeringen og SF valgte side her i efteråret. Det var åbenbart bedre med hr. Haugaard og hr. Ellemann end Enhedslisten, når der skulle træffes beslutninger om fremtidens vandmiljø og finansloven for 1998. Med det valg, der dér blev foretaget, blev der forspildt åbenlyse muligheder for umiddelbare resultater og for et forløb, der strakte ud over næste valg. Vandmiljøet blev igen taber, og finansloven giver ikke det ryk, der var mulighed for.

Regeringen afbrød finanslovforhandlingerne med Enhedslisten, da vi krævede stop for enhver stramning af dagpengereglerne. Vi afviste de konkrete stramninger. At arbejdsløse skal tvinges til en daglig transporttid på 4 timer, at

arbejdsløse kan tvinges ud af deres fag allerede efter et halvt års arbejdsløshed, og at arbejdsløse igen skulle have begrænset deres uddannelsesmuligheder – det afviste vi. Og vi afviste samtidig det ideologiske budskab om, at arbejdsløsheden er de arbejdsløses egen skyld, og at det er derfor, der hele tiden skal strammes op med nye regler, nye begrænsninger for de arbejdsløse.

Selv om regeringen erkendte i de sonderinger, vi havde, at der på andre områder var gode muligheder for at lave en delaftale om finansloven, så insisterede regeringen desværre på sammen med Venstre og De Konservative at gennemføre nye stramninger for de arbejdsløse. Og det regeringen i virkeligheden krævede – for at fortælle lidt om forhandlingsforløbet – var, at den uden om Enhedslisten kunne vedtage stramninger for de arbejdsløse, samtidig med at regeringen krævede af os, at vi skulle acceptere ikke at støtte forslag uden om regeringen.

Jamen sådan spiller klaveret selvfølgelig ikke! Ingen kan og skal acceptere, at den part, man laver aftaler med, sideløbende laver uacceptable aftaler, der peger i den modsatte retning, som simpelt hen er stik imod det, som man står for. Vi kunne da ikke på den ene side lave nogle forbedringer og på den anden side se til, at regeringen gennemførte stramninger for de arbejdsløse, som er et af Enhedslistens absolutte vigtigste områder, nemlig at sikre, at de arbejdsløse her i landet får det bedre, end de har det i dag.

Regeringen ville desværre ikke bøje sig. SF gjorde ikke spørgsmålet om de arbejdsløse til et konflikt punkt på samme måde, som vi gjorde. SF krævede ret til at stemme imod de stramninger, regeringen ikke ville opgive. Det var derfor og med det forløb, at vi fik åbnet op for et flertal baseret på hr. Haugaard og CD. CD var jo det parti, som SF i 1994 krævede væk som betingelse for at kunne pege på Poul Nyrup Rasmussen som statsminister, men nu er man så fælles om en finanslovaftale.

Finansloven blev dermed ringere, end det ellers havde været muligt. Der blev nye forringelser oven i dem, der var præsenteret i forvejen: grønthøsterbesparelser, skattelettelser til erhvervslivet, skattelettelser til de rigeste huskere.

Og når hr. Jes Lunde i vores ordveksling før forsvarede disse forringelser som ubetydelige og nødvendige for at nå resultater, så vil jeg

igen minde om, at sidste år fik vi gennemført en finanslov her i Folketinget, regeringen, SF og Enhedslisten i et samarbejde, uden vi samtidig gennemførte forringelser for andre grupper, og det mente vi sådan set også kunne have været sket den her gang.

Næste akt i forhandlingsforløbet i efteråret var vandforhandlingerne. Der var enighed om et skitse til en aftale mellem regeringen, SF og Enhedslisten, som lå der og var parat, selv om det nu siges, at Enhedslistens forslag skulle være særlig bureaukratisk. Jeg forstår ikke, man så accepterede, at det var en mulighed, når man så her bagefter siger, at det var en særlig ond-sindet, bureaukratisk model. Vi mener i øvrigt, at vores model var mindre bureaukratisk end det regnskab, man i dag afkræver af landmændene.

Men regeringen og SF valgte altså side, lavede aftale med Venstre og De Konservative, et valg, der var til skade for vandet. Vi mener, at vi kan argumentere sagligt for, at sådan er det, men måske er det også nok bare at påpege, at når landbrugets top og Venstre er med, så blev det en dårligere aftale end den, der kunne laves med Enhedslisten.

Vi kan godt diskutere effektiviteten i aftalen med VRK. Det gør vi gerne. Vi tror ikke meget på den. I hvert fald omfatter den kun kvælstof-forureningen fra markerne. Derfor er det uden for diskussion, at den aftale, der kunne have været lavet med Enhedslisten, havde omfattet mere, nemlig også den udledning, der foregår fra gårdene, og som jo i realiteten udgør halvdelen af den samlede kvælstofforurening. Det havde været omfattet, hvis vi havde været med i aftalen.

Så blev det sagt, at vi accepterede den målsætning, der nu er aftalt med VRK. Til det må jeg sige, at for det første blev den nu reduceret med 5.000 t, men det er ikke noget afgørende. Det er meget større tal, der er brug for, hvis man skal gøre noget effektivt. Men det afgørende er, at vi, hver eneste gang vi havde forhandlinger, sagde: Vi kunne godt nå en aftale, men vi ville ikke accepteret at skrive under på den gamle vandmiljøaftales målsætning fra 1987. Dengang var VS i Folketinget, og da sagde vi nej til vandmiljøplanen som utilstrækkelig, og det gør vi også i dag. Vi anser ikke målsætningen for at være tilstrækkelig til at redde vores vand, men vi var på vej til at kunne lave en aftale, der havde de rigtige redskaber.

Sådan har jeg også forstået Socialdemokratiet her i dag: Det, det drejer sig om, er ikke så meget målsætningen, det er de rigtige redskaber. Så må jeg bare sige: Det rigtige redskab havde ligget i at lave en aftale med Enhedslisten i stedet for det, der nu ligger. Men bortset fra det vil jeg herfra sige, at alle, der deltog i forhandlingerne om vandmiljøplanen, ved, at vi på hvert eneste møde ikke accepterede målsætningen fra den gamle vandmiljøplan. Den er og var utilstrækkelig.

Men der var et alternativ til stede med Enhedslisten, men så kom Venstre jo til for-handlingsbordet. Det er jo meget interessant, og det er for anden gang sådan, at Venstre får man først i tale, når de ved, at Enhedslisten er parat til at lave noget, der virker. Ligesom med finansloven sidste år kunne man lige pludselig godt stemme ja til finansloven. Og her i år – da man fik anelse om, at der var mulighed for at lave noget, der var effektivt, regeringen, SF og Enhedslisten imellem – så kom landbrugets top straks og sagde til Venstre: Det må I forhindre. Og det lykkedes jo desværre ved, at man fik lavet aftalen med Venstre i stedet for at lave den med os.

Det, der ligger nu, er efter vores opfattelse således, at det kemiskindustrielle landbrug stort set kan fortsætte uantastet, og det er meget beklageligt.

Jeg synes, det er uforståeligt, hvorfor regeringen gav afkald på den bedste løsning, og hvorfor regeringen tillod, at VRK nu har fået en miljøprofil, som er helt ufortjent, og som er helt i modstrid med, hvad det er, man i øvrigt står for fra de to partiers side. Hvis vi tager deres ændringsforslag til den finanslov, vi behandler i dag, er der jo intet til fordel for miljøet, tværtom. Der er afskaffelse af det, der er gjort for at få industrien til at spare på energien, og der er afskaffelse af en lang række andre indsatsområder på miljøområdet. Det er V's og K's miljøprofil, og det kunne have været smukt, om der havde stået, at de havde sagt nej til alle konkrete initiativer i hele denne regerings tid. Men nu har man desværre foræret V og K en helt ufortjent miljøprofil, som de selvfølgelig vil vide at misbruge i den kommende valgkamp, og det synes vi også er ærgerligt.

Vi ved, at der starter forhandlinger om pesticidgiften i morgen, og vi regner med, at de får et bedre forløb. Vi vil også tage initiativ til, at der her i løbet af foråret laves et indgreb over for den halvdel af den samlede kvælstofudled-

ning, der stammer fra landbruget og ikke er omfattet af aftalen med V og K.

Teknisk bliver det måske svært at lave et tilæg til den vandmiljøplan, som er lavet, og vi er lidt nervøse for, at det bliver svært at løse det problem, man har skabt; men vi vil gøre et konstruktivt forsøg på dog trods alt at rette lidt op på skaden. Der er stadig mulighed for at få forbedret indsatsen for det rene vand, og det kan efter vores opfattelse kun ske, hvis Enhedslisten er med.

Den finanslov, der nu bliver vedtaget, betyder også, at vi på andre områder er låst fast i det kommende år – forstået på den måde, at mange arbejdsløse stadig skal gå i arbejdsløshed eller i mærkelige aktiveringsordninger i stedet for at få et rigtigt arbejde. Det vil fortsat være sådan – og det er et af de store mysterier, som altid er interessant, når man har en gymnasieklasse eller andre på besøg og diskuterer økonomisk politik med dem – at i det kommende år vil vi stadig opleve den mærkværdighed, at der på den ene side er arbejdsløse pædagog-medhjælpere, der kun har ét ønske her i livet, nemlig at komme til at arbejde med at passe børn, og på den anden side er der børn på venteliste, selv om forældrene har det ene store ønske, måske blandt andre, at kunne få passet deres børn.

Hvis man nu satte de arbejdsløse pædagog-medhjælpere til at passe de børn, som forældrene gerne vil have passet, ved vi jo fra regnestykkerne, at det giver overskud i de offentlige kasser: Man sparer i dagpenge, man får penge ind i skat, når folk kommer i arbejde, og det, forældrene betaler for pasningen, overstiger langt ekstraudgiften ved udvidelse af dagplejeordningen. Det er da hul i hovedet at holde folk i arbejdsløshed og at fastholde børn på ventelister til daginstitutionerne, når vi ved, det ville give overskud i den ellers slunkne statskasse, hvis man kunne finde ud af at få børnene passet i stedet for, men sådan bliver det altså ved med at være et år endnu, fordi man afviser Enhedslistens forslag på området.

Tilsvarende er det helt uacceptabelt, at de ældre også efter vedtagelsen af denne finanslov – selv om der er en lille forbedring – skal mangle hjemmehjælp, når vi ved, at når en arbejdsløs kommer i arbejde som hjemmehjælper på normale vilkår, er nettoudgiften for de samlede offentlige kasser i størrelsesordenen 200-300-400 kr. om måneden. Det er et latterlig lille beløb, som man sagtens kunne finde, hvis

man ville, men det undlader man at gøre, og derfor vil der stadig være mangel på hjemmehjælp.

Vi beklager også, at det fortsat skal være forbudt, at folk med et hårdt arbejde kan lave en ordning, hvor de deler arbejdet med en arbejdsløs og samtidig deler deres løn og den arbejdsløses dagpenge, så de på den måde deler arbejdet og pengene. Det ville både være til stor fordel for den arbejdsløse og til stor fordel for dem, der undgår nedslidning, og det ville koste den offentlige sektor 0 kr. Det ville ikke koste finansministeren så meget som én øre at tillade, at folk deler arbejde, løn og dagpenge. Folk vil gerne, men de må ikke, og sådan bliver det ved med at være efter vedtagelse af denne finanslov.

Vi beklager også, at de arbejdsløse igen skal kigge i vejviseren efter bedre vilkår, at de unge fortsat skal acceptere halve dagpenge eller stadig skal fastholdes i den særlige ungesats i bistandsloven, og at SU-modtagere med børn stadig væk ikke kan få et tillæg til børnene.

Vi har stillet en lang række andre forslag, som også er blevet afvist. Vi er f.eks. kede af, at man også i det kommende år stjæler 2,6 mia. kr. fra bistandsmodtagerne, de arbejdsløse og pensionisterne. Disse personer på overførselsindkomst, som man kalder det, skulle have haft disse penge, hvis deres indtægter skulle have fulgt med den almindelige lønudvikling på arbejdsmarkedet. Men det gør man ikke, man bevarer den særlige satspulje på 2,6 mia. kr., som man har stjålet direkte op af lommerne på de arbejdsløse, bistandsmodtagerne og pensionisterne.

Her var der ellers brug for et løft, vil jeg nok sige. Vi har fået foretaget beregninger af Skatteministeriet, som viser, at realværdien af de arbejdsløses dagpenge siden starten af 1980'erne og til i dag er faldet ca. 11 pct. Det vil sige, at de arbejdsløse er gået 11 pct. ned i indkomst i løbet af de år, mens resten af samfundet har haft en indtægtsfremgang. Jeg mener, det er horribelt, og at der burde findes en løsning på det, men det sker desværre ikke.

På baggrund af dagens flygtningedebat havde det også været godt, hvis man havde fulgt Enhedslistens forslag om at oprette et særligt landevurderingsinstitut, som kan vurdere menneskerettighedssituationen i forskellige lande til brug for asylbehandlingen og måske give debatten et løft, så vi ved, hvad det er, vi taler om, når det drejer sig om at sende folk tilbage,

men så vi i hvert fald får tilvejebragt reel viden om, hvordan situationen er i de pågældende lande.

Vi har selvfølgelig også ønsket flere initiativer inden for økologien, herunder at man kunne iværksætte en større proces for økologisk omstilling i ulandene ved at bruge vores ulandsbistand på den måde.

Vi er også kede af, at man afviser vores forslag om at stoppe det mest urimelige og asociale skattefradrag, vi har i vores skattesystem. Jeg tænker her på fradraget for indbetalinger på private pensionsordninger, som i år koster 27 mia. kr. Det er en udgift, der ikke figurerer på finansloven, for det er jo bare et skattefradrag, og så behøver man jo ikke skrive noget om det.

Der er altså i år givet 27 mia. kr. i tilskud til private pensionsopsparinger, og det er det mest sociale, jeg overhovedet kender til. Det betyder, at folk, der ikke har råd til at indbetale på en pensionsordning, får et tilskud på 0 kr., og det betyder, at folk med indkomster op til 200.000 kr., som har råd til at indskyde lidt, får et skattetilskud på ca. 4.000 kr. om året, hvorimod millionæren, der har råd til at indskyde en ordentlig sjat penge på sin private pensionsordning, oven i sine egne penge får et skattetilskud på ca. 125.000 kr. 125.000 kr. i skattetilskud til den riges private pensionsopsparing, dvs. mere end en pensionist får! Så meget giver man i tilskud til den private opsparer, og jeg mener, at også det forslag desværre er fuldstændig urimeligt.

Vi er også kede af, at man ikke ville lytte til vores råd om at beskatte Nordsøenergien – ikke ekstremt, som vi ellers godt kunne tænke os, bare på samme niveau, man beskatter Nordsøenergien i Holland og England.

Alt i alt bliver det trods enkelte forbedringer ikke nogen god finanslov, men jeg vil dog godt fremhæve nogle forbedringer. Jeg tænker selvfølgelig bl.a. på den aftale, Enhedslisten fik med regeringen, hvor vi fik grænsen for børnerabat i den kollektive trafik hævet til det fyldte 16. år. Vi fik etableret et center for børnebogslitteratur, som kan være med til at styrke indsatsen for at få flere børn til at læse flere bøger, og vi fik en ekstra bevilling til Børnerådet, som gør et mægtigt godt stykke arbejde for at oplyse og informere om børns vilkår, og det er vi tilfredse med.

Samtidig fik vi aftalt, at tilskuddet, der skal hjælpe folk, som er ansat i puljejob eller aktiveordninger, over i en rigtig, fast stilling, for-

dobles fra 25.000 kr. til 50.000 kr. Vi håber, det kan være en hjælp, og vi er selvfølgelig også glade for, at de faste kabaretsccener også kan virke næste år på grund af, at vi fortsætter med at give tilskud til dem.

De ting, jeg har nævnt her, er vi naturligvis helt tilfredse med, og de andre ændringsforslag, vi i går stemte for, er vi selvfølgelig også tilfredse med. Men samlet set bliver vurderingen altså, at Enhedslisten må stemme nej til finansloven.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Det var da en rørende beskrivelse, hr. Frank Aaen kom med, da han sagde, at her har vi på den ene side nogle forældre, som virkelig ønsker at få passet deres børn, og på den anden side en masse arbejdsløse pædagoger, som ikke har noget højere ønske end at få lov at passe nogle børn, og hvad er det dog for et vanvittigt og tåbeligt system, vi har, der ikke kan få enderne til at mødes, og det kan hr. Frank Aaen ikke forklare sine besøgende fra forskellige skoler.

For det første findes der jo rent faktisk cost-benefitanalyser fra helt tilbage for 25 år siden, som viser, at når det drejer sig om små børn i det, man kalder vuggestuealderen, beslaglægger det faktisk mere arbejdskraft, når disse børn kommer i vuggestue, end det frigør, fordi typisk moderen kan komme ud på arbejdsmarkedet, så det er altså ikke nogen god idé rent samfundsøkonomisk, når det drejer sig om de små børn. Men hr. Frank Aaen talte overhovedet ikke om, hvad børnene måske helst ville, og hvad der er i børnenes interesse. Råber børnene på mere institutionsplads i flere timer, eller er de i virkeligheden godt tilfredse med det rolige miljø i det trygge hjem, især når de er små?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er da fint, at hr. Frank Dahlgaard står her med cost-benefitanalyser og mener at vide mere om børnenes vilkår, og hvad der er godt for børnene, end forældrene gør; men den formynderske holdning over for forældrene synes jeg sådan set er meget besynderlig.

Der er tale om, at nogle forældre har brug for at få deres børn passet, og hvis forældrene har det behov, tror jeg sådan set, det er bedst for børnene, at det bliver opfyldt. Jeg tror faktisk, det er skidt, at forældre skal holdes hjemme fra

arbejde, fordi de ikke kan få deres børn passet, og i hvert fald må jeg sige, at hvis forældrene ønsker det og der samtidig er ledige pædagog-medhjælpere, som kunne medvirke til at løse det problem, er det da tåbeligt. Ingen costbenefitanalyse kan lave om på, at det er tåbeligt, at man ikke får de to ender til at mødes, når det samtidig giver penge lige ned i finansministerens kasse.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Det er ikke noget særlig menneskevenligt syn, hr. Frank Aaen lægger for dagen i denne sag. Han taler alene ud fra de voksnes interesser: nogle voksne pædagoger, der skal have arbejde, og nogle voksne forældre, der har eller i hvert fald siger, de har nogle interesser, men ikke tager hensyn til børnene og kun taler om, at de ikke kan få deres børn passet – som om der ikke var andre muligheder end pasning i offentlige institutioner, og som om der ikke var mulighed for fleksibilitet.

Langt de fleste forældre ønsker jo at køre på nedsat tid, mens de har små børn, og langt de fleste forældre er også parat til det. Heldigvis er der ganske mange, der i kraft af fleksibilitet på arbejdsmarkedet kan klare det på en fornuftig måde, så institutionspasningen bliver begrænset til noget, der set med børnenes øjne er fornuftigt, og for de helt små børn er det altså ikke fornuftigt med institutioner. Vi skal ikke have et kasernesamfund for børn under 1 år.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu må der altså være grænser for hykleriet, vil jeg sige.

Jeg er helt med på, at hvis forældrene vælger at blive hjemme og passe deres børn, hjælper vi dem gerne, og derfor er vi tilhængere af forældreorlovsordningen og af, at man betaler folk ordentligt, når de vælger at gå på orlov for at kunne blive hjemme hos deres små børn. Men hvilket parti var det, der aftalte med regeringen, at forældreorloven ikke længere skulle være til 80 pct. af den fulde dagpengesats, men kun 60 pct., så rigtig mange forældre ikke gik på orlov, fordi de ikke havde råd til at blive hjemme og passe deres børn? Det var jo De Konservative, så jeg synes lige, hykleriet må have en pause.

Peter Duetoft (CD):

I CD fik vi det, som vi ville have det. Vi havde i forbindelse med fremsættelsen af finanslovsforslaget sagt på forhånd, at vi egentlig satsede lidt på en bogholderilov – en lov, der kunne holde statsskibet på ret kurs, men ikke lagde op til de store ideologiske øvelser. Vi ønskede en lov, der kunne blive støttet af et bredt flertal her i Folketinget, og vi opfordrede til rimelig udramatiske forhandlinger.

Jeg ved godt, at en enkelt såkaldt analytiker skriver ca. hver anden dag i en morgenavis, at grunden til, at vi havde den holdning i CD, var, at vi var bange for et valg; men jeg vil gerne sige heroppefra, at det var ikke derfor. Vi havde og har den holdning, fordi der forude ligger en folkeafstemning om Amsterdamtraktaten og vores fortsatte EU-medlemskab – ja, vi mener, de to ting hænger sammen.

Finanslove er vigtige, men – ja, undskyld hr. finansminister – de er vand i forhold til det, der ville ske, hvis Danmark skulle sige nej til Amsterdamtraktaten og dermed skabe problemer for den europæiske udvikling, som har været med til at skabe stabilitet på vores kontinent og for CD er vigtigere end et enkelt års finanslov. Det er vores opfattelse, at vi skal bruge kræfterne på arbejdet i EU, så vi kan få gennemført det, der er nødvendigt, og det betyder selvfølgelig også, at vi må klare de hjemlige ting bagefter. Det er grunden til, at vi opfordrede til det, jeg kalder en bogholderilov, en lov uden de store reformer og uden de store revolutioner.

Sandheden er jo, at det går meget godt i Danmark. Der skal styres lidt, men et skib skal vel altid styres, og det har regeringen gjort. Der kom ikke disse kæmpe omlægninger, som vi kunne være bange for, så det er faktisk et tilfreds CD, der ser tilbage på det, der er sket i de sidste måneder, og på det, der er kommet ud af det.

Nu er finanslovsforslag og finanslov jo ikke kun debatter om teknik og tal og kurver; men jeg har en gang imellem haft fornemmelsen af, at mens vi har brugt en del timer herinde i går og i dag, har man af og til glemt, at der bag alle tallene og kurverne og teknikken rent faktisk er mennesker. Der er levende mennesker, der er holdninger, og der er spørgsmålet om, hvordan vores fremtidige samfund skal se ud.

Det er meget let at stå her på Folketingets talerstol og sige, at så sparer vi lige 6 mia. kr., og så sparer vi lige 10 mia. kr., og så sparer vi

lige 30 mia. kr. Men for hver eneste krone, der bliver sparet, er der altså et menneske et eller andet sted i det danske samfund, der får et dårligere tilbud, nogle dårligere forhold eller mere usikkerhed og frygt, end vedkommende havde før.

Jeg synes, det er utroligt at høre igen og igen, at Danmark ville blive et idealsamfund, et lykkeligt samfund, hvis man skar ned, for det ville stort set løse alle det danske samfunds problemer. Det er godt nok en udtalelse med modifikationer, men jeg er overbevist om, at hvis vi gennemførte alle disse nedskæringer og alle disse omlægninger og alle disse opstramninger, ville vi opleve, at der rundt om i det danske samfund var mennesker, som ville sige: Hov, vores situation er blevet forringet, og vi er nu kommet ud i en utryk situation, som vi ikke ønskede!

Finansloven handler også om signaler om udviklingen i samfundet, og det vil jeg bruge lidt tid på nu. Hvis vi kigger på den finanslov, der nu bliver vedtaget, lægger den op til, at Danmark fortsat skal være et samarbejdssamfund og ikke et modsætningssamfund. For os er det i sig selv et mål, at der skal stå et bredt flertal bag en finanslov, og for os er det i sig selv et indlysende, at selv om det kun skulle være den næstbedste finanslov, er den bedre end den bedste, som kun får én stemmes flertal. Vi har den indstilling alene af den grund, at man i det danske samfund skal kunne planlægge og vide, hvad man har at rette sig efter, også i tiden fremover. Mange af de ting, der bliver vedtaget i forbindelse med finansloven, er jo ting, der rækker længere ud end lige året 1998, og derfor er det også væsentligt, at der er et bredt flertal. Der har været et par hånlige bemærkninger om det i debatten i dag, men det vidner jo om styrke i det danske samfund, at der i virkeligheden ikke er længere afstand mellem SF og Venstre.

Jeg tror, det var hr. Kim Behnke, der lidt hånligt nævnte, at det er jo bare lidt smådiskussioner. Ja, det er kun nogle smådiskussioner, for selv om vi tager de mest yderligtgående synspunkter med, er der vel i realiteten kun nogle få milliarder kroners forskel på den måde, man vil bruge de 400 mia. kr. på. Et kæmpeflertal i Folketinget er jo enigt om, hvordan langt de fleste af disse 400 mia. kr. skal bruges. Det kan da godt være, det ville være mere farverigt. Det kan da godt være, det ville have givet en skarpere debat, og det kan da godt være, at idealogierne på alle sider ville have elsket, hvis det var

anderledes. Men jeg synes nok, vi skal prise os lykkelige for, at stabiliteten i det danske samfund netop bygger på, at et stort antal partier og synspunkter kan mødes og dermed skaber et stabilt Danmark.

I CD er vi imod alle disse kunstige modsætninger, og vi er imod, at man skal bygge skel op, for det er ikke rigtigt. Kommer man ud i den virkelige verden, er det jo ikke rigtigt, at det enten er erhvervslivet eller den sociale velfærd, enten privat virksomhed eller offentlig virksomhed, enten privatbilerne eller den kollektive trafik og enten danskerne eller udlændingene. Sandheden er, at det er et både-og: Det er danskerne og udlændingene, det er privatbilerne og den kollektive trafik, det er det private og det offentlige, og alle har brug for hinanden. Det er en lang række fælles ønsker og en lang række fælles rammer, der danner det samfund, vi har.

Forudsætningen for velfærdssamfundet og forudsætningen for, at vi har den sociale tryghed, vi har her i Danmark for langt de fleste mennesker, er, at vi har et velfungerende erhvervsliv. Derfor er det godt, at der med denne finanslov sendes et signal til erhvervslivet om, at vi stadig er optaget af det administrative bøvvl, der gør, at mennesker enten ikke vil gå i gang med noget eller føler, at dagligdagen er meget besværlig, når man driver virksomhed her i landet. Det er godt, der er vist vilje til fortsat at fjerne gebyrer, når de stiller sig i vejen for udviklingen, det er noget, vi gerne vil se mere af, og vi håber, at regeringen også vil være optaget af det i det kommende år.

Men det er også meget vigtigt, at omkostningsniveauet holdes i ro, og jeg må indrømme, at jeg synes, det er uklogt af regeringen, at den kom med forslaget om sygedagpengene, ligesom vi mener, det var uklogt af regeringen, at den kom med forhøjelsen af AER-bidraget. Vi mener ikke, det på dette tidspunkt er særlig klogt at lægge øgede byrder på erhvervslivet, så vi må sige, at vi er uenige i noget af det, regeringen rent faktisk har fået igennem i finansloven.

Til gengæld er vi meget glade for, at generationsskiftespørgsmålet nu bliver taget op. Vi er glade for, at der bliver nedsat et udvalg, og vi mener også, det er væsentligt at kigge på den urimelige goodwillbeskatning og betydningen af, at ejere kan overdrage deres virksomhed til næste generation eller medarbejderne, så de kan drive den videre, i stedet for at virksomhe-

derne bliver drænet for millionbeløb, hvorefter de ikke har en chance for at fortsætte.

I velfærdsdiskussionen, som foregår sideløbende med finanslovdiskussionen, tager CD stadig udgangspunkt i, at vi kan altså godt klare det. Alt grædekoneriet om, at det er godt nok, men det har vi ikke råd til, osv., tror vi ikke på. Vi tror, at vi i her Danmark godt kan have en sådan økonomi og en sådan økonomisk udvikling, at vi har råd til velfærden. Vi er selvfølgelig enige i, at der skal være ret og rimelighed i velfærden. Vi er enige i, at der bør strammes op i rådighedsreglerne på arbejdsmarkedet, så man kan være sikker på, at folk tager det arbejde, der er at få i nærheden af dem, i stedet for at gå arbejdsløse. Vi er enige i, at det er godt at aktivere mennesker, og vi er enige i, at det er godt at kræve en indsats af mennesker. Der er intet så umuligt her i verden som at have en position i et samfund, hvor man får en check i hånden og ellers får at vide, at man kan sætte sig hen i et hjørne og gerne må sætte sig på sine hænder, for man skal helst ikke foretage sig noget som helst. Der skal være ret og rimelighed i tingene af to grunde: dels af hensyn til de mennesker og dels for at sikre, at de mennesker, der via en relativt høj skat skal betale til velfærdsstaten, fortsat vil betale.

Vi siger afgjort nej til at ødelægge dagpenge-systemet. Vi mener ikke, at de udspil, der er kommet fra bl.a. Venstre og De Konservative, er rimelige, og vi mener ikke, man skal fjerne efterlønnen. Det er vi modstandere af, for der er ingen idé i at fjerne den mulighed for nogle mennesker, der er blevet presset ind i en situation, hvor de ikke længere kan være aktive på arbejdsmarkedet. I stedet skulle vi lokke med en seniorpolitik og måske i fællesskab forsøge at ændre erhvervslivets holdninger på området, så man også tager mennesker på 50 år, 55 år og 60 år så seriøst, at man vil give dem udviklingsmuligheder, kurser og efteruddannelse og sørge for, at de opfattes som både aktive og velkomne aktører på arbejdsmarkedet. Det, der er gået galt, er jo, at der i så mange år er blevet udsendt signaler fra erhvervslivet om, at når man var over 45-50 år, kunne man alligevel ikke bruges til noget, og så tror da pokker, at folk lokkes til at gå på efterløn. Derfor er det nødvendigt at udsende et andet signal, og derfor er vi godt tilfredse med, at denne finanslov ikke indeholder nogen angreb på den del af arbejdsmarkedet, og at der heller ikke lægges op til at fjerne nogle af de muligheder, der findes.

Vi er også nødt til at tage hul på spørgsmålet om det internationale samfunds betydning for vores arbejdsmarked, og CD's bud har været klart nok, selv om vi desværre ikke ser særlig meget til det i finansloven. Vi mener stadig, at man også i den offentlige styring er nødt til at lægge op til, at servicesektoren skal styrkes, og derfor regner vi med, at dette bliver den sidste finanslov, hvori der ikke på en eller anden måde indgår tanker om beskæftigelsesfradrag eller i hvert fald en indarbejdelse af muligheder for, at en lang række af de servicejob, der i dag ikke kan besættes, fordi de simpelt hen ikke kan bære en normal løn, rent faktisk bliver besat i et samspil mellem den offentlige og den private sektor.

Der er to grunde til, at vi har den opfattelse: for det første fordi det er nødvendigt, hvis regeringens planer om fortsat nedgang i ledigheden skal blive til virkelighed. Vi er simpelt hen nødt til at kigge på den del af arbejdsmarkedet og skabe tilbud til den gruppe mennesker her i Danmark, som vi ikke via en masse uddannelser kan få til at tage de job, vi taler om her. For det andet er det nødvendigt, hvis vi skal fastholde høj beskæftigelse i forbindelse med udvidelsen af EU mod øst. Der bliver hård konkurrence på en række produktionsområder, og hvis det ikke skal ende med en højere arbejdsløshed, er vi nødt til at få servicesektoren på banen.

I CD mener vi, det er væsentligt, at der er tryk i det danske samfund, og det forudsætter selvfølgelig også et velfungerende retssystem. Vi er tilfredse med den styrkelse af politiet, kriminalforsorgen og domstolene, som ligger i finansloven, og vi tror, regeringen lever op til den folkelige retsfølelse på den måde. Der er intet så krænkende for retsbevidstheden, som hvis politiet har intensiveret efterforskningen i en sag og har fanget de folk, der faktisk har begået noget kriminelt, men samtidig må sige til dem: Vi kan for øvrigt ikke komme igennem med sagen ved domstolene, og hvis I alligevel får en straf, kommer I for øvrigt heller ikke i fængsel. Det er aldeles uacceptabelt, lige så uacceptabelt som når f.eks. stærke fanger i fængslerne jagter rundt med alle andre inklusive personalet og dermed skaber nogle forhold, der simpelt hen ikke er et retssamfund værdigt.

Vi er glade for, at der med finansloven for 1998 tages hul på at lave flerårige forlig for kriminalforsorgen, for hos os er det altså ikke et fyord at tale om lov og orden. CD går rent fak-

tisk ind for lov og orden, fordi lov og orden er værnnet for de svage i et samfund, så de også kan komme til orde. Det er ikke junglelovssamfundet, vi skal have, og det er ikke den stærkestes ret, der skal være gældende.

Miljøet har selvfølgelig været en hel del fremme i forbindelse med debatten om finansloven, og jeg er nødt til at sige, at jeg føler, at regeringspartiernes ordførere har været meget præget af en selvretfærdighed, der næsten er uden lige. Det irriterer i hvert fald os noget, at hver gang der diskuteres miljø – det er også fremgået af debatten i går og i dag – og man ikke er enig med ministeren og miljøordførerne fra Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, ønsker man ikke at forbedre miljøet; men hvis man bare plaprer efter og siger ja til alt, hvad de kommer frem med, er man miljøhelte.

De har selvfølgelig ret i noget af det, de siger, men igen må jeg sige, at måske ville det være bedre, hvis en del af vores miljøindsats foregik de steder i verden, hvor forureningen rent faktisk er størst. Det kan ikke være rigtigt, at vi skal bruge oceaner af penge på at lave nogle marginale forbedringer i Danmark, når vi i virkeligheden kunne få langt mere miljø i udlandet for de samme penge. Det har ikke noget at gøre med, at vi ikke ønsker et godt miljø i CD, det har noget at gøre med, at der er en anden vej at gå, og i forhandlingerne om miljøpakkerne ville det altså også være rart, hvis regeringspartierne ville tage udgangspunkt i, at de, der mener noget andet end dem selv, faktisk også går ind for et godt miljø, men blot forsøger at anvise nogle andre veje. Forudsætningen for et kompromis er jo, at man accepterer, at den anden part også har nogle points, og det synes jeg godt regeringen kunne lægge sig lidt på sinde.

Vi håber, at den kvælstofaftale, der er indgået, og som vi har fået lov til at tilslutte os, bliver til noget, og at forhandlingerne kommer til at ende med et godt resultat. Det vil vi bestemt bidrage til. Men angående pesticiderne tror vi altså ikke, at en forhøjelse af pesticidafgiften er det bedste i denne verden. Vi tror ikke på det, fordi vi stadig ikke kan se, at grundtanken – det, at man, når bare man har råd til at betale, godt kan få lov til at svine videre – er noget godt udgangspunkt.

Til gengæld står vi fuldstændig ved den melding, vi har givet om dyrkningsrestriktioner i vandudvindingsområderne, for det er en god idé. Tankegangen er jo den, at man siger: Her er et følsomt område, der betyder noget for drik-

kevandet, og lad os forbyde brugen af pesticider i det område mod til gengæld at sikre, at de mennesker, der dyrker de områder, ikke skal betale alle omkostningerne, for de skal ikke ruineres af den grund. Derfor må samfundet, det vil så sige dem, der får fornøjelsen af det rene vand, sørge for, at levestandarden kan bibeholdes hos de mennesker, der nu ikke kan bruge den meget intensive dyrkeform, de anvender.

Se, det er en fornuftig måde at lave miljøpolitik på, og den støtter vi fuldt ud, men det andet med at lægge op til, at bare man kan betale, så må man gøre hvad som helst, det bryder vi os ikke om.

Vi er altså også, som jeg sagde i går, tilfredse med emballageafgiften. Vi mener faktisk, det er et miljømæssigt fremskridt, at man har bredt den ud til andre effekter, end man havde før. Det er vi da glade for at vi har kunnet bruge en finanslov til at lave.

Når vi nu taler om afgifter, har vi jo vendt os imod tobaksafgiftens forhøjelse. Det begrundede jeg i går med grænsehandelen, og det er også den melding, vi har givet. Men jeg vil godt i dag bare i stilfærdighed sige, at der var altså også en anden undertone hos os. Der var faktisk den undertone, at vi var ret trætte af den forbudspolitik og jagtpolitik, som regeringen havde lagt op til på de her områder.

Vi synes stadig væk, det var trist, at regeringen, samtidig med at vi diskuterede den her tobaksafgift, gik ud og ødelagde en aftale mellem den danske tobaksindustri og sundhedsministeren om frivillige aftaler om tobaksreklamer. Noget, der havde fungeret fantastisk vel, gik regeringen glædestrålende ud og ville ødelægge og sørge for, at en frivillig aftale, der fungerede vel, skulle omdannes til faste regler, endda på EU-plan.

De signaler vil vi godt gøre lidt op med og sige, at her er vi altså ikke med. Vi ønsker ikke et forbudssamfund som det norske eller det amerikanske på det her område. Vi synes, det er uhyggeligt at opleve, hvor langt man går på området. Og vi tror i øvrigt, at grundlaget for at gøre det, er noget, som er meget diskutabelt. Det var også det signal, vi gerne ville sende til regeringen i forbindelse med tobaksafgiftsdiskussionen, men naturligvis var hovedpointen, at det er omkring grænsehandelen.

Kulturområdet er stærkt i finansloven. Det er vi glade for. Jeg fik en lille diskussion med Dansk Folkeparti i går, og jeg er da villig til at

tage den igen. Men vi tror altså stadig væk på, at en aktiv kulturpolitik er forudsætningen for, at vi kender vore egne rødder i det danske samfund og dermed er rustet til både at gå ind i det internationale samarbejde, men også til at modtage fremmede i vores land.

Men en anden side af kulturdiskussionen er jo, at en stærk kulturpolitik er den eneste forudsætning, vi har for at sørge for, at fremtids-samfundet med al dens nye teknologi og skærme og terminaler, og hvad ved jeg, ikke bliver et koldt og menneskeuvenligt samfund.

Det internationale ansvar står vi ved, og vi er glade for, at man i den finanslov, der bliver vedtaget nu, ikke har svækket den del. Vi mener stadig væk, at Danmark skal yde ganske meget til hjælpen til ulandene. Det er blevet sagt flere gange, navnlig af hr. Thor Pedersen. I formiddags blev det stort set fremstillet, som om det gjaldt om at være nummer ét i verden. Det var det, der var hovedformålet. Vi skulle være en af dem, der gav mest. Og gav de andre ikke noget, så kunne vi også lade være med at give noget; bare vi stadig væk gav mest.

Det er altså ikke et løb om at blive nummer ét. Danmark skal være med til at løse nogle problemer for nogle mennesker, der har det rædselsfuldt rundt omkring. Og udsender Danmark, som er et af verdens rigeste samfund, det signal bl.a. til andre FN-lande, at det betyder ikke så meget, og at vi også godt kan holde op, så vil de, der giver mindre, give endnu mindre. Og det vil føre til nøjagtig den situation, som hr. Thor Pedersen tidligere i dag har nævnt: at der kommer flygtninge, at der er folk, der på grund af sult og ulykker kommer her til vort land. Det vil bare styrke det.

Der er overhovedet ingen sammenhæng i Venstres og De Konservatives nedskæringsønsker på ulandspunktet og så deres holdninger omkring flygtninge og indvandrere. De modarbejder deres egne holdninger.

I øvrigt er vi tilhængere af de diskussioner, der har været omkring de fremmede i Danmark. Vi vil gerne integrere bedre. Vi vil gerne have bedre boligpolitik, bedre uddannelsespolitik, bedre danskundervisning, og de retspolitiske spørgsmål omkring indvandrere og flygtninge kommer vi så tilbage til.

Men det afspejler sig jo allerede i finansloven, at der skal ske nogle ændringer her, og det er vi bestemt tilhængere af. Men vi er modstandere af, at Danmark skal være et hermetisk lukket samfund. Dét er vi enige med regeringen, og

dér tror vi altså, at vores internationale politik koblet sammen med f.eks. kulturpolitikken i Danmark vil modvirke det.

Så bare som slutbemærkning: I virkeligheden er de største problemer nok slet ikke det, finansloven handler om. I virkeligheden er de største problemer i Danmark det, at man i Danmark ikke må være anderledes, at de sindslidende vil man ikke have rundt omkring, for de er nok farlige, for det har man læst i en avis; de handicappede skal man ikke se på, for det er ikke noget, vores børn skal have med at gøre, og de fremmede skal ikke være her, hvis de ikke alle sammen går over og lærer at blive danskere på fuld kraft. Og i øvrigt er vi ligeglade med, at naboen er isoleret og ensom.

Se, alt det er en holdningsdiskussion, som vi i virkeligheden burde bruge meget, meget mere tid på end at bruge tiden på en finanslov, der er de fysiske rammer for, hvad der skal ske i det danske samfund. Vi skal tage udgangspunkt i, at mennesker kan noget, er til noget og vil noget, og det vil alle efter de evner, de har, i kraft af deres handicap eller i kraft af den holdning, de nu har.

Derfor er det altså et mere menneskevenligt samfund, der skal komme ud af det hele. Lad os dog bruge alle de kræfter, vi kan, på det i stedet for at slås om nogle få milliarder i et budget, der i virkeligheden er så stort i forhold til de få milliarder, at det ikke er så meget, vi slås om.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Finansloven er nu i snart i hus.

Regeringen har ved hjælp af skiftede flertal sikret sig en finanslov, som i alt væsentligt er lig med det forslag, som regeringen fremsatte helt tilbage i august måned.

Det kan vi naturligvis i Dansk Folkeparti kun begræde, al den stund der er brug for helt andre tiltag i statshusholdningen end det, regeringen har lagt frem i finanslovsforslaget, selv med de ændringer, der nu bliver vedtaget her senere på dagen.

Regeringen har nemlig med sin finanslov vist, at den er løbet tør for ideer, eller at den på nuværende tidspunkt har manglende vilje til at gennemføre de reformer, som er nødvendige, for at Danmark står bedst muligt rustet til fremtiden.

Ja, der er vel på en måde dekretet reform-pause hos regeringen, og det til trods for at regeringen jo tidligere på året ellers i meget offensive vendinger lancerede sit udspil »Dan-

mark som foregangsland«, et udspil, som i øvrigt vil sikre endnu flere offentligt ansatte, men som ellers vel mest skal ses som en ægte-skabspagt mellem Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Men med baggrund i den åbenlyse manglende lyst til at lave de reformer af velfærdssamfundet, som præger finansloven, skal Dansk Folkeparti ved denne lejlighed som også ved tidligere lejligheder stærkt opfordre til, at regeringen udskriver folketingsvalg.

Muligheden for et folketingsvalg var jo allerede til stede i oktober, da vi havde åbningsdebatten. Desværre var det vores klare indtryk, at Venstre og De Konservative mistede lysten til et folketingsvalg, hvorefter der i stedet blev indgået forlig om tvangssopsparringen i ATP.

Men valget skal jo komme, det skal komme inden septembris næste år, og med en folkeafstemning om Amsterdamtraktaten i maj og en efterfølgende mødefri sommerperiode er – efter vores opfattelse – muligheden for, at Folketinget tager sig sammen og vedtager de nødvendige reformer i de kommende få måneder, meget lille. Derfor vil jeg gerne her i dag benytte lejligheden til at sige: Lad os dog så få det folketingsvalg nu!

Måske får vi ikke det folketingsvalg nu netop på grund af det, som også hr. Peter Duetoft var inde på omkring Amsterdamtraktaten. Men lad mig under alle omstændigheder allerede nu tage afstand fra de udtalelser, som hr. Peter Duetoft kom med for et øjeblik siden, og sige, at i forbindelse med debatten om Amsterdamtraktaten, uanset hvor vigtig den er, og uanset hvor meget den måtte blive debatteret, tager hr. Peter Duetoft jo netop debatten om Amsterdamtraktaten ind ved enhver lejlighed. Og lad mig derfor sige til hr. Duetoft, så det ikke er uimodsagt her i dag, om alt det, som hr. Peter Duetoft kommer med ved enhver lejlighed om, at hvis man siger nej til Amsterdamtraktaten, melder man Danmark ud af verdenssamfundet og det europæiske samarbejde, man melder Danmark ud, vi står isoleret for os selv tilbage – hold op med det vrøvl! Vi har hørt alt det vrøvl før, vil jeg sige til hr. Duetoft. Vi hørte det også i 1992, da vi skulle stemme om Maastrichttraktaten. Det var jo ikke rigtigt, og det er lige så lidt rigtigt denne gang.

Men jeg er overbevist om, at vi ved talrige lejligheder kommer tilbage til debatten om Amsterdamtraktaten, og Dansk Folkeparti vil

gerne deltage i alle de debatter, der bliver lagt op til om den.

Et af de problemer, der er med finanspolitikken og den finanslov, som er fremsat, og som vi skal stemme om i dag, er, at der ikke er tilstrækkeligt med prioriteringer i finanspolitikken. Vi har støttet de ændringsforslag, som vi også stemte om i går, som handlede om, at der skulle skabes større prioriteringer i finanspolitikken, men det var jo meget, meget små skridt, der blev taget med nogle enkelte dele af de delforlig, der var indgået, frem til at vi skulle stemme om ændringsforslagene i går.

Vi mener i langt højere grad, at de offentlige midler skal målrettes mod de svageste grupper i vores samfund. Det gælder blandt andet de ældre, det gælder blandt andet de sindslidende, det gælder andre grupper, som vi i vores ændringsforslag også havde markeret at vi ønskede skulle have en større støtte fra samfundet.

Det drejer sig selvfølgelig også om, at man i højere grad målretter udgifterne, således at politiet kan løse deres opgaver. Derfor støttede vi også den del af forliget, der drejede sig om det, kriminalforsorgen osv., så vi i højere grad kan leve op til tanken om, at Danmark skal være et retssamfund at leve i.

Men efter vores opfattelse er vi ikke kommet langt nok, og det skyldes jo sandsynligvis den utrolig manglende vilje hos regeringen til at prøve at finde besparelser på statens budget. Det er klart, at hvis kreativiteten ikke er særlig stor, når det drejer sig om at finde besparelser, er det også vanskeligt at have penge at bruge på de svagest stillede i det danske samfund og til at sikre, at det danske samfund er et retssamfund at leve i.

Et af problemerne er bl.a. også, at de offentlige udgifter er vokset stærkt de seneste år. For menigmand kan det måske være svært at gennemskue, fordi det jo sker på et tidspunkt, hvor de offentlige indtægter samtidig er stærkt stigende. Men ikke desto mindre er det jo baggrunden for, at det end ikke i en opgangsperiode har været muligt for regeringen at få vendt det nærmest kroniske underskud på statens finanser til et reelt overskud.

Ja, overskuddet kommer således alene som følge af salget af Tele Danmark, men det salg, vil jeg sige til finansministeren, kan jo altså kun ske én gang. Derfor kan regeringens måde at få overskud på vel sammenlignes med, at man i en familieøkonomi sælger bilen for lige at klare sig igennem endnu et år, men ikke nedbringer

de daglige udgifter. Så det er jo hamrende uholdbart at have en sådan politik.

Samfundsøkonomien er selvsagt bedre nu end for år tilbage. Det kan enhver jo se. Og der er ingen grænser for, i hvor høj grad regeringen roser sig af den udvikling. Men fra Dansk Folkeparti skal det altså siges, at samfundsøkonomien ikke er blevet bedre på grund af regeringen, nærmest på trods af regeringen.

Næsten dagligt konfronteres vi med regeringens ønsker om højere skatter og afgifter. Her er regeringen virkelig kreativ. Og når det påstås, at skatterne samlet set er holdt i ro, er det jo kun, fordi det dækker over, at regeringen er blevet reddet af en højkonjunktur, som har sikret, at bruttonationalproduktet er vokset fantastisk.

Jeg argumenterer ikke imod, at skattetrykket udregnes i forhold til bruttonationalproduktet, men set i faktiske gode danske kroner er skatteindtægterne sprøjtet ind i statskassen under de socialdemokratiske ledede regeringer i de sidste fem år, men desværre med næsten tilsvarende stærkt øgede offentlige udgifter til følge.

Hver gang økonomien er ved at løbe løbsk, betalingsbalancen er truet og finanspolitikken derfor nødvendigvis må strammes, ja, så er det det private område, som skal holde for. Men hvorfor er det aldrig det offentlige selv? De såkaldte besparelser på finanslovsforslaget for 1998 på 2 mia. kr. er jo ikke reelle driftsbesparelser. Der er primært tale om udgiftsudskydelse. Men de private, ja, de bliver tvunget til ekstrabetalinger til ATP for at holde økonomien på sporet.

Vi efterlyser fra Dansk Folkepartis side en større vilje hos regeringen til besparelser inden for de offentlige budgetter. En del af den ekstra belastning, som regeringen pålægger det private område, går jo ud over erhvervslivet, det erhvervsliv, som vi i realiteten skal leve af. Vi kan ikke grundlæggende leve af at levere serviceydelser til hinanden. Vi skal producere nogle varer, som vi kan sælge til udlandet.

Det er et faktum, at dansk erhvervsliv taber markedsandele. Det er et faktum, at dansk erhvervsliv i forvejen har en række omkostninger, som ikke findes i en række af de lande, Danmark eksporterer til. Alligevel har regeringen travlt med at indføre nye byrder på dansk erhvervsliv. Det er ganske enkelt ikke rimeligt.

Det anføres så fra regeringen og den øvrige venstrefløj, at virksomhederne tjener godt, at aktiekurserne stiger, at virksomhederne betaler

mere i skat. Det har vi jo hørt hele dagen i dag. Og det er naturligvis også for Dansk Folkeparti at se et godt tegn, at det er som fremstillet.

Jeg er enig i, at en virksomhed naturligvis hellere vil betale skat på grund af en stor indtjening end ingen skat betale, fordi der er underskud. Det er logik. Men det er jo heller ikke problemet. Problemet er, at regeringen vælter nye byrder på erhvervslivet for at finansiere et stigende offentligt forbrug.

Stigende offentlige driftsudgifter betyder selvsagt, at når virksomhederne i en lavkonjunktur så på et tidspunkt kommer til at tjene mindre og også betaler mindre i skat, ja, så vil regeringens vilje vise sig fatal. Indtægterne vil svigte, men udgifterne på statens budget vil stadig være der, og dermed kan vi risikere, at regeringen efterlader sig et endnu større hul end det, man umiddelbart kan se i dag.

Et andet problem med regeringens byrdepolitik over for erhvervslivet er, at man vel ikke forestiller sig, at den dag, det går dårligere for erhvervslivet, afskaffer man byrderne igen, eller hvad? Et af hovedargumenterne fra regeringen og venstrefløjen er jo, at når det nu går så godt for virksomhederne, er det også rimeligt, at de betaler mere af den offentlige husholdning. Men hvad så, vil jeg spørge finansministeren, når de tjener mindre? Kan vi så få et løfte her i dag om, at byrderne kun er midlertidige, at de vil forsvinde, når virksomhederne får dårligere tider?

Når vi taler om, at regeringen ikke har styr på statens udgifter, er det også svært at komme uden om udgifterne til de fremmede. Dansk Folkeparti har lavet en undersøgelse ved hjælp af tal fra Danmarks Statistik, som viser, at de offentlige udgifter til udlændinge i Danmark fra den velkendte gruppe 2-lande udgør knap 30 mia. kr. – mindst knap 30 mia. kr.

Det er naturligvis bruttotal, fordi opgørelsen respekterer den måde, man altid opgør offentlige udgifter på. Men vi har naturligvis noteret os, at regeringen har været meget kritisk indstillet over for, at vi ikke har modregnet skatter og afgifter for udlændinge.

Derfor vil jeg gerne spørge finansministeren: Kan vi regne med, at regeringen er på vej med tal for, hvor meget de enkelte områder af de offentlige udgifter belaster netto? At man eksempelvis vurderer udgifterne til forsvaret efter, hvor meget de værnepligtige betaler i skat, eller hvor mange af folkeskolens lærere som bruger deres løn på varer med måske høje

giftskatter? For det vil jo i givet fald – hvis man skulle bruge regeringens måde at regne offentlige udgifter ud på – vel efter regeringens opfattelse nedbringe de reelle udgifter til henholdsvis forsvaret og folkeskolen, eller hvad hr. finansminister? Kan vi ikke få en besvarelse af det spørgsmål under debatten i dag?

Regeringen har så i Økonomiministeriets seneste økonomiske oversigt også lavet en beregning over udgifterne, en brutto- såvel som en nettoberegning. Jeg vil godt sige, at selve det, at regeringen har lavet denne beregning, er en kolossal kovending i forhold til tidligere. Da Dansk Folkeparti kom med sin beregning tidligere på året, var der ingen grænse for, hvor udlændingefjendsk det blev påstået, at vi var, bare fordi vi havde lavet en beregning af udgifterne til udlændingene i Danmark. Kritikken haglede ned over os.

Og for ikke mange uger siden var det faktisk sådan, at finansministeren her i salen sagde, at regeringen ikke ville lave en undersøgelse over udgifterne, men højst lave et notat for at tilbagevise Dansk Folkepartis tal. Derfor er det jo højst interessant, at regeringen nu via Økonomiministeriet er kommet med en opgørelse; men det er vi selvfølgelig kun glade for i Dansk Folkeparti. Vi vil faktisk gerne rose regeringen for at have lavet det stykke arbejde.

Regeringen når så i sin beregning frem til, at bruttoudgifterne er knap 21 mia. kr., netto 11,3 mia. kr. Men der er flere udgiftsområder, som regeringen slet ikke medtager, og som – hvis man medtager dem – faktisk bringer regeringens tal meget tæt på Dansk Folkepartis.

Jeg vil bare spørge på to områder: Hvorfor har man eksempelvis ikke fra Økonomiministeriets side medregnet boligudgifter? Så vidt jeg kan se, står der et rundt nul ud for boligudgifter. Man har heller ikke beregnet andelen af statens renteudgifter. Det kunne da også være relevant at se på, for hvis et udgiftsområde belaster statens økonomi, belaster det selv sagt også en andel af statens renteudgifter.

Samtidig skal jeg bare for god ordens skyld gøre opmærksom på, at regeringens tal er 1995-tal, hvor vores er 1996-tal. Jeg er ikke sikker på, at det gør så stor en forskel, men det vil muligvis gøre en forskel, og alt det her medregnet gør faktisk, at vi i Dansk Folkeparti er ret overbevist om, at hvis man tager de her områder med, når man faktisk frem til tal, der meget ligner det, Dansk Folkeparti fremlagde tidligere på året. Højst interessant. Og selvfølgelig ros til regerin-

gen for overhovedet at have lavet opgørelsen, så vi nu kan få en debat også ud fra regeringens tal.

Lad mig til sidst sige – også om udlændingområdet – at der egentlig er mange grunde til, at de offentlige udgifter løbende stiger, bl.a. som følge af andelen af udlændinge, der kommer til Danmark.

Før debatten her i dag blev jeg gjort opmærksom på, at der var et sted, hvor vi i hvert tilfælde heller ikke sætter hælene i; og det var, fordi jeg blev gjort opmærksom på, at indenrigsministeren nu er gået på Internettet. Indenrigsministeren har nemlig nu taget Internettet i brug i jagten på at skabe oplysning, som kan give baggrund for, at endnu flere asylansøgere kommer til Danmark. Han har som en slags forbrugerpålysning lade oprette sin egen hjemmeside på Internettet, hvor – ja, man kan vel næsten tillade sig at sige mulige asylshoppere på engelsk kan få nøjagtig orientering om, hvordan man lettest får opholdstilladelse i Danmark.

Lad det være slået fast med det samme, at i Dansk Folkeparti synes vi faktisk, at hjemmesiden er virkelig flot, farverig og indbydende med masser af interessante informationer for de personer, der lige sidder og shopper efter en god idé til et muligt sted at søge asyl. Der er kapitler som: Hvordan får jeg mine forældre med til Danmark? Hvordan får jeg min registrerede partner med? Og så et meget omfattende og vigtigt kapitel: Hvordan klager jeg i øvrigt? Med disse overskrifter er indenrigsministeren altså gået på Internettet.

Et særligt kapitel på indenrigsministerens hjemmeside er helliget reklame for de boligforhold, der tilbydes asylansøgere allerede fra første dag.

I en dansk oversættelse beskrives Sandholmlejren i Nordsjælland eksempelvis således:

»Mens asylansøgeren opholder sig i centret, kan han eller hun gå frit ind og ud, besøge venner og bekendte, tage på udflugter osv. Centret er således at betragte som asylansøgerens foreløbige hjem. I centret deltager beboerne i en række aktiviteter, arrangeret af centrets stab. Asylansøgeren tilbydes undervisning i dansk, ligesom et specialprogram iværksættes for børn og unge. Asylansøgeren får madpenge, logi og lommepenge, mens man opholder sig i centret.«

Efter en oprensning af, hvilke betingelser der stilles for at opnå asyl i Danmark, skynder indenrigsministeren sig i kapitlet »Departure from Denmark« at berolige de kommende asyl-

ansøgere med, at selv om de måske ikke lige kan opfylde betingelserne, kan de godt få lov til at blive alligevel.

Der står, og jeg citerer i dansk oversættelse:

»Humanitære overvejelser kan betyde, at Indenrigsministeriet i særlige tilfælde kan give asyl til en udlænding, som er blevet afvist som asylant. Grundene kan eksempelvis være ansøgerens alder, helbred eller andre personlige årsager. Asylansøgeren har lov at blive i Danmark, mens ansøgningen om asyl af humanitære grunde behandles.«

Disse – jeg tillader mig igen at kalde dem mulige asylshoppere – kan eksempelvis også surfe ind på en link til Public Inquire Service i København, hvis det skulle knibe med danskundskaberne. For her tilbydes nemlig en grundig gennemgang af asylmulighederne på bl.a. arabisk, serbokroatisk, tyrkisk og urdu.

Tillad mig bare afslutningsvis at sige, at det tror da pokker, hvis vi får stigende problemer med illegale indvandrere til Danmark, som ønsker at komme netop til Danmark, har udvalgt Danmark som et muligt asylsland, når man på denne måde nærmest reklamerer for, at Danmark i højere grad skal tiltrække asylanter.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg skal nok lade være med at bide på alle de dér udlagte provokationer for at forsøge at få en debat i gang.

Faktisk er der kun én bemærkning, hr. Thulesen Dahl kom med, som får mig herop. Det er, fordi det passer til det, jeg sluttede med at sige i min ordførertale.

Jeg synes egentlig, det er utroligt, at hr. Thulesen Dahl kan få sig selv til at sige »svage grupper som ældre og sindslidende«. Jeg tror, disse grupper meget ville bede sig fritaget for at høre, at de er svage. De er udsatte. Men at gå ud til pensionister i dette land og påstå, at de er svage! De har nogle ressourcer og kan noget, har en viden, har nogle muligheder, og det har sindslidende altså også.

Kunne vi ikke blive fri for, at man nærmest skal gøre mennesker til klienter, fordi de bliver pensionister, og nærmest vil gøre dem til umulige mennesker i et samfund, fordi de er sindslidende. Hvad så med de handicappede? Skal vi også gøre dem til nogle mennesker, der ikke kan fungere i det danske samfund?

Jeg synes, det er trist, at man ikke tager udgangspunkt i, at alle mennesker kan noget,

og at samfundet har gavn af alle mennesker, i stedet for at udråbe nogle til, at de er svage, og dem skal vi så ikke rigtig gøre andet for end at give dem en check og sætte dem hen et sted, så vi er fri for at se på dem.

Jeg vil sige til hr. Thulesen Dahl, at jeg synes, at vi i alt fald skal prøve at ændre sprogbrugen i det.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

I hr. Thulesen Dahls nøje sammenskrivning af Venstres og De Konservatives ordførertaler optrådte dette begreb, at Danmark bare har det godt, fordi vi rider med på en bølge af international højkonjunktur.

Så tænkte jeg, at nu spurgte vi ikke Venstre og De Konservative om det, for de svar, vi har fået derfra, blafrede en hel del i luften i forvejen; så nu kan vi jo prøve hr. Thulesen Dahl.

Hvordan definerer hr. Thulesen Dahl de internationale konjunkturer? Hvornår er de høje, hvornår er de lave, og hvordan er de nu?

Det er ret spændende, for på et tidspunkt bliver de internationale konjunkturer anderledes, end de er i øjeblikket, så det er rart at vide, hvornår hr. Thulesen Dahl mener, at de er høje.

Det er nok sådan, at når Socialdemokratiet er i regering, skal de hedde høje, men hvis det er hr. Thulesen Dahls ligesindede, skal det nok være undskyldningen, når det går dårligt i Danmark, at det er, fordi de internationale konjunkturer er lave. Så hvornår er de høje, og hvornår er de lave? Og er Danmark påvirket positivt, hvis de internationale konjunkturer er meget lavere end de danske konjunkturer?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først til hr. Duetoft. Altså jeg vil spørge hr. Duetoft, om det ikke noget overdrevent gas? Er det ikke næsten, fordi hr. Duetoft skal tage ordet for at finde et eller andet at gå imod med? Altså hr. Duetoft, find dog på noget andet!

Selvfølgelig kan vi da sagtens diskutere, om det er den rette sprogbrug at sige, at pensionister er en svag gruppe. Når jeg siger sådan i min ordførertale, er det for at anskueliggøre, at vi i Dansk Folkeparti faktisk mener, at samfundet burde gøre mere for de ældre, burde gøre mere for landets pensionister. Det har vi også forsøgt at angive i vores ændringsforslag.

Det kan da godt være, at vi så skal bruge en anden definition end at sige en svag gruppe, for

selvfølgelig er det rigtigt, at en meget stor del af landets pensionister gudske lov er en meget aktiv gruppe og også i meget vid udstrækning en selvhjulpne gruppe, som kan en hel masse gode ting. Sådan skal det være. Så lad være med at misforstå for at gå på talerstolen i et forsøg på at finde et eller andet halmstrå. Det føler jeg faktisk det var.

Så til fru Pia Gjellerup. Jeg vil godt sige, at jeg forsøger ikke at slå politisk plåt på, hvornår vi har højkonjunktur, og hvornår vi har lavkonjunktur. Jeg forsøger ikke at lave politisk drilleri ved brug af det. Jeg forsøger at sige, at hvis man har en tilstand i samfundsøkonomien, der gør, at det går godt, at der kommer flere skatter ind, at der kommer flere afgifter ind i statskassen, fordi det rent faktisk går godt, og at det i en årrække også er gået godt på de danske eksportmarkeder, at vi har solgt godt, at der er kommet penge ind i kasserne, at virksomhederne har fået et godt overskud, at de betaler mere i skat – så siger jeg, at så har vi en højkonjunktur, der gør, at det må man forvalte på en bestemt måde.

Min kritik går alene på den måde, regeringen har valgt at forvalte det opsving på, som jeg mener der har været, og som jeg ikke har hørt nogen modsige at der har været, siden regeringen trådte til i 1993. Jeg siger, at regeringen har forvaltet det opsving på en forkert måde. Det synes jeg vi kunne tage en diskussion om. Der kunne fru Pia Gjellerup så stille sig op og sige, at hun vil forsvare regeringens måde – det har hun jo også gjort i dag – at prioritere på og forsvare, at regeringen, altså samtidig med at der er kommet større skatteindtægter ind, også har lukket op for de offentlige udgifter. Det ville være en anden sag.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Som hr. Thulesen Dahl helt rigtigt bemærker, har jeg tidligere på dagen meldt, at jeg synes, at regeringen har forvaltet den højkonjunktur, som er skabt i Danmark, ganske udmærket. Vi har fået forbedret de offentlige finanser, fra vi trådte til og indtil nu, fra et underskud på omkring 35 mia. kr. til et overskud på omkring 15 mia. kr. Det er ret godt. Vi har forvaltet det sådan, at i stedet for en toprekordarbejdsledelse på 360.000 er vi nu nede på 220.000.

Jeg synes, det er god forvaltning, og desværre er der ikke andre, der har kunnet vise en tilsvarende god forvaltning i tilsvarende situatio-

ner, hvor der har været gang i den danske økonomi – i øvrigt en sådan gang i den danske økonomi, som højre side af Folketingssalen bestemt ikke troede på hverken i 1993 eller 1994, da vi sagde, at det var det, vi ville sætte i gang.

Men jeg anholdt faktisk hr. Thulesen Dahls bemærkning om, at de internationale højkonjunkturer har reddet den danske regering, og det er derfor, jeg gerne vil have at vide: Hvad er det for en international højkonjunktur, vi taler om, hvornår er der højkonjunktur, og hvornår er der lavkonjunktur? Det ville rart at vide som vejledning med hensyn til, hvornår ting kan være afhængige af, hvordan andre konjunkturer ser ud ude i verden.

Nogle af de steder, som vi er aller mest afhængige af, nemlig Tyskland og Sverige, har man haft ret dårlige konjunkturer, så derfor har vi haft ret dårlige muligheder for at ride på en positiv bølge. Og det har ikke noget at gøre med, om Tyskland er blevet lagt sammen med DDR, osv. Nej, i Tyskland har man haft det relativt dårligt, hvilket har gjort, at det har været relativt sværere for Danmark at få noget fornuftigt ud af det. Det har vi faktisk gjort ved en dygtig indsats både politisk og i erhvervslevet.

Formanden:

En kort bemærkning til hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter hr. Otto Steenholdt som privatist.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil sige til fru Pia Gjellerup: Lad os nu tage det tal, som jo har været nævnt flere gange fra talerstolen, og som fru Pia Gjellerup ikke har forsøgt at anfægte, nemlig det tal, der hedder, at fra 1992 og til nu, til 1997, får regeringen bare i 1997 74 mia. kr. ekstra ind i skatteindtægter. Det er de tal, som er blevet nævnt, og som jeg ikke har hørt fru Pia Gjellerup anfægte.

Så kan man se på, hvordan man i statens husholdning har forvaltet det tal. Hvordan har man i statens husholdning forvaltet de stadig stigende skatteindtægter? Har man forvaltet dem, så vi nu på statens budget kan se, at vi i 1998 har et reelt overskud på statens finanser, så vi begynder en egentlig afvikling af den store gæld på en 800 mia. kr., og vi kan få nedbragt renteudgifterne på vel knap 60 mia. kr. på statens budget. Svaret er nej, det har man ikke sør-

get for. Man har til gengæld skruet op for statens udgifter, så man ikke har etableret et reelt overskud og ikke etablerer en egentlig ordentlig stor tilbagebetaling af gælden. Det vil svie til statens husholdningsøkonomi i det øjeblik, vi får en lavkonjunktur, og heri består faktisk kerneproblemet, vil jeg sige til fru Pia Gjellerup.

Otto Steenholdt (V):

Jeg er altid stolt af at repræsentere et land 50 gange så stort som Danmark. Nu har vi igen den traditionelle finanslovdebat her i Folketinget. Det er en god tradition, at den danske regering og Grønlands hjemmestyre forhandler om det lovbundne tilskud til Grønland for flere år ad gangen. Perioden er snart udløbet, og vi står nu foran en ny forhandling.

Selvfølgelig håber jeg på det bedste resultat for den kommende forhandling om bloktilskud til Grønland. Jeg kunne se i finanslovsforslaget, at bloktilskuddet til Grønland er uændret til næste år. Må jeg udtrykke min inderligste tak til Folketinget og den danske regering.

Jeg blev dog forbavset over at se, at Dansk Folkeparti traditionelt havde fremsat et ændringsforslag, der gik ud på at halvere bloktilskuddene både til Grønland og Færøerne. Hvis dette parti ikke havde fremsat et sådant ændringsforslag, ville jeg savne det, idet jeg hvert år har set et sådant i alle de år, hvor jeg har deltaget i en finanslovdebat her i Folketinget.

Jeg har efterhånden den opfattelse, at Dansk Folkeparti og jeg får mindre og mindre til fælles rent politisk. Jeg kan ikke erindre, hvornår jeg sidst – ikke engang i går i en to timers afstemning om finansloven – har stemt for nogle af dette partis utallige ændringsforslag her i Tinget.

I løbet af dette Herrens år 1997 fik vi endnu et ønske opfyldt fra Grønlands side. Råstofforvaltningen skulle flyttes til Grønland. Endnu en gang tak for den forståelse fra den danske regering og det danske Folketing. Vi vil administrere forvaltningen så godt som overhovedet muligt. Vi har den erfaring, at overtagerer af opgaver fra Danmark kræver kræfter og omkostninger. Regeringen er allerede orienteret om overtagelsen. Jeg må blot håbe på gode økonomiske forhandlingsresultater, da jeg som medlem af Fællesrådet for Mineralske Råstoffer i Grønland gør mig håb om, at det gode forhold mellem de danske og grønlandske medlemmer i Fællesrådet og forvaltningen ikke bliver dårligere, end dengang den var i København.

Ifølge statsministerens åbningstale forventes der en ændring af lov om visse spil, bl.a. lotteri. Jeg er også vidende om, at kulturministeren har tilkendegivet, at tips- og lottoloven forventes revideret inden jul. Det er snart jul og derfor et spørgsmål til kulturministeren om, hvor langt det forberedende arbejde er kommet.

Forbavset foreslår jeg, at de grønlandske og danske idrætsforeninger burde behandles ens. De danske idrætsforbund får tilskuddene på en gang, mens det grønlandske idrætsforbund får sit kvartalsvis. Jeg glæder mig til at se regeringens lovprogram for 1997 og 1998, hvori der står, at det er regeringens politik, at Grønland vil få tildelt en forholdsmæssig andel af de samlede tipsmidler.

I år har jeg fået en henvendelse fra formanden for fangere og fiskere i Nuuk. Han opfordrede mig til at gøre mine kolleger her i Tinget opmærksom på deres til stadighed dårligere levevilkår, især hvad sælfangerne angår. Prisen for et sælskind er ikke blevet ændret i løbet af de sidste 30 år. De er faktisk blevet billigere. De grønlandske fangere føler sig glemt og forbigået i forhold til de andre erhvervsdrivende inden for rigsfællesskabet, og det drejer sig trods alt om 10 pct. af den grønlandske befolkning. Det var den verdensomspændende kampagne mod sælfangst, der ødelagde erhvervet for de grønlandske sælfangere.

Landstinget har brugt megen tid, mange penge og kræfter på at rette op på dette erhvervs vilkår, men det har ikke været tilstrækkeligt, så derfor beder jeg den danske regering og det danske Folketing om økonomisk hjælp i denne så penible sag og om ikke bare igen henvise til hjemmestyret i Grønland, da der her har været tale om internationale organisationers kampagner mod sælfangst. Kort sagt: Et internationalt ødelagt erhverv skal rettes op igen internationalt.

Til slut vil jeg rette en tak til Folketingets Præsidium, til ministre og folketingsmedlemmer, der har besøgt Grønland i 1997. Vi er altid glade for at modtage jer og drøfte de fælles arbejdsopgaver landene imellem.

Grønland ønsker en jer en rigtig glædelig jul samt et lykkebringende arbejdsår i 1998.

Óli Breckmann (KF):

Hr. formand, for Færøernes vedkommende drejer denne finanslov sig om bloktilskud og pensioner på ca. 950 mio. kr. ud over en bevilling til danske institutioner på Færøerne, f.eks. forsvar

og justits. 1998 er det sidste år ud af de forudgående tre, som den gældende bloktilskuds-aftale omfatter. Embedsfolk fra begge lande arbejder på en ny aftale, der måske indgår i en kommende forhandling om gældsafvikling, men herom mere senere.

De statslige overførsler til Færøerne udgør en tredjedel af 1 pct. af den samlede danske finanslov på ca. 390 mia. kr. Meget store tal efter færøske forhold. Omregnet betyder det, at Folketinget bevilger ca. tre gange så meget pr. dansk statsborger i Danmark, som det bevilger pr. færøing, og sådan skal det være, for Lagtinget og kommunerne har jo ansvaret for dækningen af de to tredjedele af vores offentlige økonomi. Ca. halvdelen af bloktilskuddet mellemlander kun på Færøerne, så drejer det på et knapenålshoved og sendes tilbage til København som betaling for renter af vores statsgæld. Hvis Færøerne får en aftale om afdrag også nu til foråret, så tilbagesendes en endda større del af blokken, måske 60-70 pct., til Danmark.

Sagt med andre ord: Den danske bevilling fra finansloven her i dag til Færøerne vender tilbage til København, efter at den har gjort gavn, men også lidt skade i den færøske økonomi, og jeg vil henvise til nogle udtalelser fra den nys udgivne rapport af Statsministeriets rådgivende udvalg vedrørende Færøerne:

De positive påvirkninger fra statsoverførslerne har været, at færøinger har haft råd til et større forbrug og større investeringer, end vi selv kunne finansiere ved egenproduktion. Den indenlandske efterspørgsel har været større, end den ville have været uden statsoverførslerne, og bloktilskuddet har styrket den færøske kreditværdighed og ført til en lavere rente.

Men det rådgivende udvalg påpeger for første gang, at statstilskuddet også har nogle negative virkninger på færøsk økonomi, f.eks. at forbruget på Færøerne ikke er holdt nede af sædvanlige budgetbegrænsninger, og at bloktilskuddet har ført til et højere omkostningsniveau, som medfører en erhvervsstruktur, der har øget den færøske økonomiske afhængighed af overførsler fra statskassen, og som har forværret Færøernes konkurrenceevne.

Statstilskuddet har bidraget forskelligt til det færøske bruttonationalprodukt, men sædvanligvis ca. 20 pct. årlig, men Danmark har til tider haft større gavn end Færøerne af den økonomiske virksomhed, der er på øerne, fordi vore to lande trods alt udgør forbundne økonomiske kar.

Jeg vil henlede regeringens opmærksomhed på en analyse, der nylig er oversat til dansk, om virkningen af pengestrømme mellem Færøerne og Danmark. Den analyse siger, at i sidste halvdel af 1980'erne havde Danmark en årlig fordel på ca. 1 mia. kr. af det store forbrug, der var på Færøerne. Det vil sige, at der var et overskud i værdiskabelse på 1 mia. kr. her i Danmark, men da råvarekrisen ramte Færøerne først i 1990'erne, blev forholdet omvendt. Da var det Færøerne, der fik en fordel i værdiproduktion af det bloktilskud, der sendtes til Færøerne, og sådan er det gået op og ned.

Jeg nævner denne analyse i et forsøg på at tilbagevise eller i hvert fald nuancere den rodfæstede og dog fejlagtige opfattelse af, at det færøsk-danske forhold er ensidigt til fordel for Færøerne. Denne analyse vil forhåbentlig også udgøre en del af grundlaget, når bloktilskuddet og gældsproblematikken forhandles næste gang i foråret.

Men tilbage til det rådgivende udvalgs nye rapport, som regeringen kan forholde sig til, og som vi kan bruge i dag, hvor vi diskuterer den danske finanslov til næste år.

Rapporten er et interessant dokument og kunne bruges til at tilbagevise også nogle misforståelser af Færøernes økonomiske virkelighed. Det rådgivende udvalg forundres over, at Færøernes krise ganske hurtigt er blevet afløst af en forbedring i konjunktoren. Årsagen henfører udvalget til det forbedrede fiskeri især efter torsk og kuller, men denne bedømmelse er kun delvis rigtig. Husk på, at det samme udvalg anbefalede færøinger så sent som i 1995 at opgive fiskeriet efter torsk og kuller.

Tænk, hvis vi havde fulgt den danske anbefaling dengang! Så havde der stadig kun været nød og elendighed på Færøerne. Desuden forsøgte samme rådgivende udvalg at påtvinge Færøerne et kvotesystem, som vi heldigvis trodsede og i stedet indførte omsættelige fiskedage; ellers ville vores fiskeressourcer have været udsat for samme syndige svineri, som de kvoterede danske fisk i Nordsøen bliver.

Udvalget konstaterer endvidere, at arbejdsløsheden på Færøerne er faldet fra over 20 til under 10 pct. af arbejdsstyrken, og at der er en væsentlig stigning i det private forbrug, samt at det offentlige forbrug vokser, men – og det vil jeg gerne understrege – vokser mere afdæmpet end det private, og det kan man i hvert fald bifalde.

Udvalget ser dog bort fra, at indgrebene fra dansk side i 1992 og 1993 med krav om voldsomme skatteforhøjelser måske var mere årsag til krisens dybde end nedgangen i vores fiskebestande. Jeg nævner dette, fordi de efterfølgende skattelempler, som Lagtinget har gennemført, er gået hånd i hånd med en forbedring af økonomien. Husk på, at Færøerne har bevaret en positiv handelsbalance, et overskud på betalingsbalancen, der endda er større end bloktilskuddet, at vi har oplevet et fald i nettogælden til udlandet, der vil være vendt til et nettotilgodehavende om kun 2 år, samt at vi har et overskud på lagtingsbudgettet 2 år i træk og 2 år før aftalt tid med regeringen.

I december måned i fjor tilbagebetalte landsstyret et obligationslån, 310 mio. kr., og vi har besluttet først til næste år at ville tilbagebetale den del af gælden til staten, der forfalder næste år, nemlig ca. 200 mio. kr.

Det, som udvalget ellers udtaler om Færøerne offentlige økonomi, er traditionelt Keynesiansk, det vil sige, at det er en læresætning i blandingsøkonomi, men jeg må beklage, at udvalget så uoriginalt og så socialistisk skriver, at skatte- og afgiftslettelserne i 1996-97 har svaret til et provenutab på 300 mio. kr., når den eneste beviselige kendsgerning er det modsatte, nemlig en provenuvækst i takt med skattelettelser.

Det færøske finanslovsforslag for 1998 er stort set uforandret fra det i år og fra den førte politik. Det har en vækst i offentlige udgifter på kun 1 pct. sammenlignet med en vækst i bruttonationalproduktet, der er fem gange så stor.

Landskassens budget viser et overskud i år på ca. 160 mio. kr., det vil sige et overskud på 4 pct. af budgettet, mens jeg mener, at Folketingets budget også i år viser et underskud, og det kan vi på Færøerne med en vis ironi selvfølgelig beklage.

De færøske kommuner har også et samlet overskud på 15 pct. af deres samlede budget i år. Den samlede offentlige nettogæld til udlandet er faldet fra 140 pct. af bruttonationalproduktet i 1993, det år, hvor den danske besættelse af Færøerne, som jeg har valgt at kalde det, med denne regerings deltagelse skete, og vi er kommet ned på en udlandsgæld på 95 pct. af bruttonationalproduktet.

Udvalget anbefaler en langsigtet plan for afvikling af den færøske offentlige gæld gennem en stram styring af de samlede offentlige udgifter. Der må overordnes yderligere skatte-

nedsættelser. Som borgerlig ansvarlig for det nuværende landsstyres politik kan jeg kun være enig i den stramme styring på udgiftssiden. Det er rigtigt, og den må holdes.

Men på det skattepolitiske område vil jeg understrege, at vi i Lagtinget er i gang med en stille skattepolitisk revolution med sænkning af marginalsatten fra 67 pct. ned til 50 pct. efter 3 år, en nedbringelse af skattestigningen især på de lavere indkomster, en sænkning af skatteloftet fra 54 pct. til 50 pct. og en afskaffelse af momsen på boligbyggeri og vedligeholdelse.

Denne frisindede skatteafgiftspolitik gør, at det går lidt bedre i den færøske økonomi. Men det, som stadig går skidt på Færøerne, er de tiltag, som den danske regering påtvang os fra 1992 og fremefter, f.eks. Finansieringsfonden af 1992, der lever en sovende tilværelse.

Vi har stadig en monopolbank, der er overhalet af sparekasserne både i ind- og i udlån. Vi har en erhvervsudviklingsfond, som Lagtinget dog endelig har omlagt fra dens oprindelige fordækte form som den danske regerings forlængede arm ind i færøsk erhvervsliv.

Og så håber jeg, at det tiltænkte monopolselskab, Føroya Fiskavirking, bliver delt op i enkelte virksomheder.

Disse nævnte danske opfindelser må vi koncentrere os om at få fjernet, og jeg håber, at vi får hjælp fra den danske regering.

Udvalget undlader ejendommeligt nok at udtale sin mening om den del af den færøske økonomi, som stadig nødlider under de dårlige danske løsningsmodeller, som jeg lige har nævnt.

Udvalget kritiserer kun de ting, som det bilder sig ind er forkerte, ofte fordi de er udtryk for en god borgerlig politik i Lagtinget, som udvalgets nationaløkonomer af Keynesiansk herkomst ikke forstår.

Færøerne har fra sidst i 1970'erne haft meget høje hyreprocenter, som før finansieredes af offentlige støtteordninger. Denne skævhed forsøger vi nu at rette ved at sænke fiskerskatten, men også dette modsatte udvalget sig, selv om Danmark har en støtteordning med et dagtilskud til fiskere, som egentlig er større end den skattelettelse, som vi prøver at få indført for at forhindre vore fiskere i eller overtale dem fra at flytte til Norge, Grønland, Island og Danmark.

Vi færinger må gøre os klart, at vi må prøve på at indrette vores økonomi som et lavt skateland, der fører en langsigtet, ansvarlig og sta-

bil skatte- og erhvervs politik; ellers forbliver vi et uselvstændigt, ustadigt og konjunkturafhængigt overførselssamfund afhængigt af dansk statsstøtte.

Vi må bestræbe os på at blive det modsatte nemlig en erhvervsbaseret moderne selvstændig lille nation med et skattetryk på maksimum 30 pct. med et højt skattefrit bundfradrag. Et fornuftigt skattesystem på Færøerne vil opveje mange af de ulemper, som et isoleret øsamfund som Færøerne naturligt lider under i konkurrence med et europæisk storsamfund som Danmark.

Det nuværende landsstyre har lagt grundlaget for denne nye politik med vores bruttoskatteordning, som jeg forventer at den danske regering værner sig til at leve med, og jeg tror nok, at den danske regering må vænne sig til et par andre ting.

Dette spørgsmål bringer mig nemlig til den aktuelle situation i rigsfællesskabet for Færøernes og Danmarks vedkommende nu, lige efter at jeg har hørt hr. Otto Steenholdts bemærkninger om rigsfællesskabet i forholdet Danmark/Grønland.

Jeg følte Færøerne fejlet til side i statsministerens svartale i åbningsdebatten den 8. oktober i år, men det var nok sent på aftenen, fordi statsministeren, som han sagde, var i foruroligende fin form. Jeg formoder, at statsministeren ventede at kunne udskrive valg den aften i god tid før den færøske bankundersøgelses offentliggørelse den 15. januar 1998.

Men statsministerens valgtaktik mislykkedes, og siden har Folketingets PØ-Udvalg irettesat ham for den arrogante holdning til Færøerne, som jeg tror man udtrykte det. Måske har PØ-Udvalgets næse hjulpet, eller der har været andre årsager, for statsministeren har ganske uventet sammen med lagmanden og Otto Steenholdt, landsstyreformanden, arrangeret et rigsmøde på Færøerne den 6. januar 1998 på tærskelen til bankrapportens offentliggørelse. Sambandpartiet har lagmanden, der er vært for de fornemme gæster statsministeren og landsstyreformanden.

Det færøske Socialdemokrati har længe følt sig forsmået og forbigået af sin ideologiske rigsfører, den danske statsminister, og er derfor sikkert henrykt over at kunne gøre det godt igen med sit moderparti her i Danmark, men de andre færøske partier, der repræsenterer over halvdelen af vælgerne, er forundret over det

pludseligt annoncerede statsbesøg den 6. januar kun en uge før sandhedens time.

Selvfølgelig byder Folkeflokken statsministeren velkommen til Færøerne som alle andre gæster. Gæstfrihed er selvsagt en dyd og en kærkommen pligt for os færingere, men vi synes, statsministeren kunne have ventet med at invitere de færøske partier til samtaler, til efter at vi har kunnet gøre status over bankundersøgelsens udfald.

Det forundrer ikke, at Samband og Socialdemokrati i enhver dansk statsminister ser en julemand især på denne tid af året, men et flertal af færingerne ser derimod statsministeren snarere som en smart overtaler, en charmør, der er på offensiv i det nordatlantiske.

Grønborgs undersøgelseskommission støtter sig til samme dokumentation som den hidtil bedste dokumentarudsendelse i færøsk tv, så jeg må sige, at hvis resultatet bliver det samme, står den nuværende regering til en fældende afsløring af magtfordrejning og sammenrotning af danske politiske, bureaukratiske og private interesser. Færøerne blev nemlig kastet for et kobbelt kyniske bankspekulanter, og vi blev i 1993 latterliggjort af den danske presse, som dog sadlede om senere, da den opdagede, hvad der var sket.

Der bliver nok tale om afdækning af et politisk bedrag, som en så stærk partner som Danmark ikke kan være bekendt over for en lillebror som Færøerne.

Statsministeren anbefaler nu tid til omtanke, lejlighed til at kigge hinanden dybt i øjnene og til lange samtaler. Det viser i hvert fald en ændret taktik, for vi husker de pludselige, men dog velforberedte overfald fra statens side af den lille partner i nord, dengang landsstyremænd, hjælpeløse færøske embedsmænd og bankfolk på Færøerne blev indkaldt sent om aftenen til weekendmøder i København næste morgen, hvor finansministerens revolver, om jeg så må sige, lå ladt på statsministerens skrivebord ved siden af den pen, som skulle bruges til underskrivning af udfærdigede dokumenter.

Jeg håber, at bankundersøgelsen kan tjene til at erstatte Færøerne nogle af de milliarder af kroner, som vi blev påtvunget at betale for Den Danske Banks rænker og svig mod Færøerne.

Den Danske Bank havde selvfølgelig pligt til at hytte sit eget skind, men den danske regering havde moralsk pligt til at vælge ret frem for tilbøjelighed til at beskytte private pengekrede i Danmark på bekostning af Færøerne.

Bankundersøgelsen har tjent sit formål, hvis den kan bruges til at overtale regeringen til en god gældsaftale med Færøerne, hvor staten bærer sin del og Den Danske Banks andel af den skade og de tab, færingerne led i 1992 og 1993.

Vi må råde bod på den dybe tillidskrise, der er mellem Danmark og Færøerne på grund af regeringens politik. Vi taler ikke om hævngrighed fra færøsk side. Vi taler kun om, at retfærdigheden må ske fyldest. Og forhåbentlig kan bankundersøgelsen også tjene til at erstatte Færøerne nogle af de milliarder af kroner, som vi kunne omveksle, hvis vi fik en aftale om gælden på den ene side og bloktilskuddet på den anden, men det er i hvert fald en længere forhandling.

Jacob Haugaard (UP):

Finansloven er blevet karakteriseret som en tynd kop te.

Jeg kunne lægge ud med at spørge, hvornår finansloven har været en stærk kop te. Den har vel aldrig kunnet karakteriseres som en stærk kop te. Det eneste, der kan bruges i billedet med en kop te, er, at te indeholder en rusgift, og at al den politiske snak om valgfrihed kun gælder folks frie valg til at beruse sig med, hvad de vil for at udholde alt det ævl, de skal høre herindefra.

At skulle lægge ører til Enhedslistens verdensbillede, hvor der ikke eksisterer landmænd, industri og kapitalisme, at skulle lægge ører til Dansk Folkepartis opfattelse af verden omkring os og dets surrealistiske etik og moral, at skulle lægge ører til en total forudsigelig opposition og lige så forudsigelige regeringspartier er min salighed en tynd kop te, og det har det altid været; men hvor vi dog snakker om det.

Bibelen starter med: »Først var ordet, og det tog bolig iblandt os.« Det skulle hermed være bevist.

Jeg har med den nye finanslov fået sat spotlight på alkoholbehandling. Jeg har fået afsat 10 mio. kr til at etablere en alkologuddannelse baseret på Minnesota-modellen. Ideen om, at alkoholikere behandler alkoholikere, har vist sig at være meget effektiv. Kronisk alkoholisme har ellers været betragtet som en uheldelig sindslidelse, så jeg håber, at resten af Folketinget vil tage dette signal til sig med kyshånd.

Set med hr. Thor Pedersens økonomiske briller kan jeg også oplyse, at alkoholproblemer

koster samfundet over 11 mia. kr., plus det at mange psykiatriske patienter er startet som misbrugere, plus de mange selvmord, der er direkte knyttet til alkoholisme. Så her er virkelig noget at vinde.

Jeg har også med denne finanslov fået 10 mio. kr. til Teaterrådet. Pengene skal sikre, at fire eksperimenterende teatre overlever dette finansår.

Vi skal beskytte dette kulturelle vækstlag, som forsyner samfundet med nye talentfulde skuespillere og instruktører, som beskæftiger sig med ny dansk dramatik, og som holder liv i danske skuespilforfattere.

Det signal, jeg gerne vil sende, er, at en dansktopsanger støtter eksperimenterende teater. Jeg har lettet skyklapperne lidt, og jeg har brudt med princippet om, at en neoliberalistisk lad falde hvad ikke kan stå-dansktopsanger ikke støtter urentabelt, højt abstraherende, eksperimenterende teater.

Se, det er det, jeg kalder format. Og hvad er prisen for at have format? En tynd kop te. Dyrere er det ikke at lette skyklapperne, mine damer og herrer.

Det er valgår, og jeg bekymres selvfølgelig over – nu lancerer jeg også selv flygtningedebatten her i finanslovdebatten, selv om den jo ikke hører til her – at flygtningedebatten er udset til at skulle være et tema. Vi kan åbenbart ikke klare os i det politiske liv uden en prügelnabe. Af allerede brugte ofre eller prügelnaber kan nævnes køer, høns, grise, kunstnere, arbejdsløse, bistandsklienter og nu flygtninge. Det er for lavt!

Drik dog en god dansk tynd kop te. Let lidt på skyklapperne. Træk i arbejdstøjet og få et bredt forlig i land. Jeg maner til kristen adfærd. Giv mig nu chancen for at kunne tænde træet juleaften i den forvisning om, at der er en reel vilje til fred.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg må erkende, at det er sidste gang, jeg kan deltage i eller overvære en finanslovdebat, og formentlig også den sidste gang, jeg kommer til at stemme for en finanslov. Så jeg synes, at jeg vil sige et par ord i den anledning.

Først en ganske kort bemærkning om debatformen. Hvis jeg tænker 20 år tilbage, så må jeg sige, at dengang var debatten morsommere. Den var vittigere. I dag synes jeg, at man er alt for seriøs og slår hinanden oven i hovedet med talstørrelser, som jo ikke har nogen reel betyd-

ning, netop fordi man bare bruger nogle andre talstørrelser til at slå den anden oven i hovedet med.

Det er bare sådan, at den politiske form skifter, men jeg er nu så gammeldags, at jeg synes, den gamle form var morsommere. Når Erik Eriksen kom på talerstolen og de andre talere med virkeligt format – ja, undskyld, vi har ikke mange af dem tilbage. Men I kan jo prøve, om I kan blive det sådan med tiden. I har jo tiden for jer.

Så vil jeg godt komme med et par bemærkninger som et af Bornholms folkevalgte medlemmer. Her vil jeg godt sige tak til det gamle Folketing, som vedtog en valglov, der sikrede Bornholm to mandater. Der står ikke, at det skal være en Socialdemokrat og en Venstremand, men det er underforstået.

Jeg vil også gerne sige tak til regeringen. Jeg vil også adressere den til landets statsminister. Thi aldrig har vores land, Bornholm, været bæret af så mange højtærede ministre som under denne regering. Vi har været så bærede, og vi har været glade ved dem, vi har spist sammen med dem, og vi har hygget os sammen med dem. Vi har fået mange løfter, og vi har også haft mange håb.

Vi har haft besøg af arbejdsministeren, erhvervsministeren, fiskeriministerens, landbrugsministeren, men ikke fødevareministeren. Så har vi haft besøg af den nuværende indenrigsminister. Han kom som borgmester fra Århus, og nu er han blev ophøjet til en dygtig minister. Se, aldrig har vi oplevet så megen forståelse og fået så mange løfter.

Når jeg så ser på finansloven, må jeg sige, at det er en skuffelse for mig som bornholmer, for hvilke resultat har vi fået?

Lad os se på et af de løfter vi fik: Vi har en russisk coaster stående ved Dueodde, og den har den ene minister efter den anden lovet skulle fjernes. Den er fyldt med kul. Vi vil gerne have den fjernet, for hvis kullet flyder ud, så bliver det jo ikke den hvide sandstrand, men den sorte sandstrand. Men vi håber på tredje år, at den bliver fjernet, og vi håber på, at det bliver inden turistsæsonen.

Så har vi også fået energiafgifter. Jeg tror, at vi har betalt ca. 250 mio. kr. ekstra i energiafgifter pr. år, siden den nye regering kom til. Det påvirker selvfølgelig også elpriserne. Jeg kan sige, at vi er glade for, at vi kan bidrage til at gøre naturgassen billigere for resten af Danmark. Vi får ingen naturgas, men vi er selvføl-

gelig taknemmelige for, at vi får lov til at bidrage til de danske forbrugere.

Så til sidst vil jeg selvfølgelig komme ind på planlovene. Nu er miljøministeren ikke til stede, men han er faktisk den mægtigste mand på Bornholm. Han har fået gennemført en lovgivning om, at der ikke kan bygges 3 km fra stranden, og der er 100 km rundt, det er 300 km², der ikke kan bygges på, medmindre miljøministeren godkender det. Så kan jeg sige, at en fjerdedel af Bornholm er skov. Og så er der altså omkring 150 km² tilbage, hvor vi selv kan bestemme, hvordan vi bygger.

Det kalder jeg centralisering, så det batter. Vi er så sure over det, for er der nogen, der vil bevare vores landskab, så er det bornholmerne selv. Vi ønsker ingen indblanding fra centraladministrationen. Nå, men det er bare, hvad vi må finde os i.

Til sidst vil jeg sige en ting om trafikproblemerne. Vi har fået mange løfter og haft meget håb. I februar-marts måned havde vi en debat om Bornholmstrafikken. Det medførte, at der skulle nedsætte et udvalg. Den kom med en rapport. I den rapport står det samme, som vi vidste for et år siden. Der kom ikke noget nyt. Det, vi ønsker, er, at vi får trafikproblemerne løst og ikke tomme løfter.

Til allersidst kan jeg sige, at jeg vil takke regeringen for det, den har lavet, men min tak er selvfølgelig med visse modifikationer. Jeg havde selvfølgelig gerne se nogle resultater, så jeg ønsker i det kommende år lidt færre ministerbesøg og større resultater.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg kan jo ikke starte som hr. Niels Anker Kofoed og sige, at dette er min sidste finanslovdebat. Det håber jeg i hvert tilfælde ikke.

Jeg vil i stedet for beskæftige mig med noget, der ved middagstid tog en halv time eller tre kvarter af debatten: Der var flere ordførere – bl.a. hr. Bjørn Elmquist og vel stort set hele den radikale folketingsgruppe – som stærkt angreb Det Konservative Folkeparti og Venstre for det ændringsforslag, vi har stillet, hvor vi foreslår, at der spares 120 mio. kr. i 1998 ved at afskaffe de facto-retsbeholdningen, altså afskaffe det retskrav, som de facto-flygtninge har, om asyl i Danmark.

Det tal passer slet ikke, sagde hr. Bjørn Elmquist og de øvrige fra Det Radikale Venstre. Det har de ret i. Det må jeg indrømme. Det passer ikke. Men det er jo, fordi vi har været alt for

forsigtige. Vi har lavet et meget, meget mildt og forsigtigt skøn. Det bliver med meget, meget stor sandsynlighed langt mere end 120 mio. kr.

Afskaffer vi for denne type flygtninge retskravet, som vi stort set er det eneste land i Europa, der har, så vil vi med stor sandsynlighed ca. halvere antallet af flygtninge i Danmark. Det vil altså falde drastisk. Og hvorfor nu det?

Ja, lad mig som eksempel tage de somaliske asylansøgere, for de får jo stort set alle opholdstilladelse i Danmark som de facto-flygtninge. I Danmark har vi i øjeblikket ca. 10.000 somaliske statsborgere. I Tyskland, som er vores naboland, og som har 18 gange så mange indbyggere som Danmark, 90 millioner indbyggere mod 5 millioner her, har de 8.884 somaliske statsborgere, altså færre end vi har i Danmark, selv om landets indbyggertal er 18 gange større.

Hvorfor har de det? Jo, det er, fordi adgangen til Danmark for eksempelvis somaliere, for de facto-flygtninge, er langt, langt lettere, end den er til de fleste andre lande.

I de sidste 1½ år – for igen at gå til Tyskland – har der været ca. 2.000 somaliere, som har søgt opholdstilladelse i Tyskland. Af de 2.000, der søgte om opholdstilladelse og asyl i Tyskland, var der knap 400, som fik asyl, dvs. over 1600 fik ikke asyl. I Danmark var der lidt flere, der i den samme periode søgte om asyl, nemlig 2.500, og stort set samtlige fik asyl i Danmark.

Det vil altså sige, at Danmark har en regel, som er langt, langt mildere og mere lempelig end den, vores nabolande har. Og hvorfor? Jo, fordi adgangen til Danmark er langt lettere. Og i Danmark får de så ikke alene opholdstilladelse, men her får de også livsvarigt ophold. I Tyskland får de meget få, der ender med at få opholdstilladelse, tidligst livsvarigt ophold efter 8 år.

Konklusionen er altså, at adgangen til Danmark er langt lettere, end den er til øvrige lande. Derfor betyder det, at hvis vi laver loven om, således at Danmark på dette område ikke virker som en flygtningemagnet, sådan som De Konservative og Venstre har foreslået, så vil antallet af flygtninge til Danmark falde drastisk, og derfor er de 120 mio. kr. meget lavt og meget forsigtigt ansat.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Nu ved jeg ikke, om hr. Helge Adam Møller overværede vores debat via højtaleren, eller om hr. Helge Adam Møller har fået et referat.

Jeg har ikke sat spørgsmålstegn ved, om man kunne spare det ene eller det andet beløb på den her måde. Det, vi drøftede, var, om det ville være i overensstemmelse med den sædvaneretlige fortolkning af flygtningekonventionen og af indholdet af en lang række andre konventioner, hvis man fjernede de facto-reglen i udlændingelovens § 7.

Og jeg orker næsten ikke at tage diskussionen én gang til, så derfor skal jeg bare lige konstatere dette og så ellers erklære mig parat til, når som helst det ellers måtte være, at tage den diskussion med hr. Helge Adam Møller.

Jeg mener, at han siger en hel del forkerte ting.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen hr. Bjørn Elmquist kommer jo ikke uden om, at Danmark stort set er det eneste land i Europa, der har et decideret retskrav, og hvis fjernelsen af det retskrav skulle medføre, at vi kom i konflikt med konventioner, betyder det så, at Holland, Sverige, Finland, Island og Tyskland, for nu at nævne disse lande, alle sammen groft og bevidst overtræder eksisterende konventioner?

Tyskland har jo ikke noget retskrav på det her område. Overtræder de så alle de konventioner, og hvis de gør det, hvorfor har hr. Bjørn Elmquist så ikke som medlem af Europarådet trukket Tyskland for Menneskerettighedsdomstolen?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg mener ikke, at hr. Helge Adam Møller har ret i sine sammenligninger, og for så vidt angår Tyskland: Forskellen mellem Danmark og Tyskland er først og fremmest, at Tyskland ikke giver en tidsbegrænset opholdstilladelse, men det, der hedder »Duldung«, dvs. at man tåler, at den pågældende person er i landet i op til 7 år, og derefter er det helt andre regler, der regulerer det, f.eks. statsborgerskab.

Så jeg er ganske uenig med hr. Helge Adam Møllers konklusion: at en lang række af vore nabolande skulle krænke nogle af de sædvaneretlige konventionsforpligtelser, som jeg har talt om.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg vil gerne starte min replik med at sige tak især til dem, der bærer mest: Naturligvis rege-

ringspartierne, som med fru Pia Gjellerups og hr. Bjørn Elmquists indlæg har argumenteret kraftigt for den politik – og netop den politik – som regeringen har lagt frem og i så høj grad har fået igennem; men også en varm tak til de partier, der bærer de væsentlige dele af aftalerne omkring denne finanslov: SF ved hr. Jes Lunde, CD ved hr. Peter Duetoft og hr. Jacob Haugaard.

Hr. Jes Lunde fremhævede i sit indlæg den sammenhæng, SF havde ønsket til vandmiljøplanen i de forhandlinger, vi førte også om finansloven. Regeringen var enig i, at vi tog de her temaer i sammenhæng. Det ligger regeringen nøjagtig lige så meget på sinde, at problemet med vandmiljøet bliver løst på en ordentlig måde, hvilket jo også fremgik af statsministrens åbningsstale, og jeg må jo sige, at den sammenkædning, hr. Jes Lunde foretog, bidrog til, at sagen blev fremmet på en ordentlig måde.

Jeg synes, vi kan sige, at vi mellem regeringen og SF har haft gode forhandlinger, har nået sympatiske resultater, og at de fungerer inden for en økonomisk, realistisk ramme, som respekterer den overordnede økonomiske politik, som det har været magtpåliggende for regeringen at fastholde.

Det, jeg siger om forhandlingerne med Socialistisk Folkeparti, kan jeg lige så fuldt ud sige om de forhandlinger, vi har haft med CD. Det har været gode forhandlinger, der har været præget af CD's – jeg havde nær sagt grundlovsfæstede – holdning til, at en finanslov laver man ikke klammeri om, men søger brede løsninger om. Jeg ved godt, at CD ligesom jeg i og for sig selv kunnet have ønsket, at det brede ikke bare kom til udtryk ved slutafstemningen her om lidt, men at også de store oppositionspartier til højre i salen havde båret mere. Men jeg tror, at jeg tør sige, at vi har nået gode resultater.

Og de bemærkninger hr. Peter Duetoft ledsagede det med, viser jo også noget om, at når det har været så nemt for os, er det, fordi vi i en årrække har siddet sammen i regering. Det er måske ikke kun eller først og fremmest det, men især, at den opfattelse, vi har af, hvad der er et ordentligt samfund, ikke er så frygteligt forskellig. Derfor har det været nemt at enes.

Så var det jo for at afspænde forhandlingerne og nå et fornuftigt resultat af stor betydning, at hr. Jacob Haugaard gik ind i dansk politik. Det siger jeg mange tak for. Vi har haft ganske udmærkede samtaler, hvor jeg har opfattet hr.

Jacob Haugaards holdning som meget lig det synspunkt, jeg lige har gengivet i forhold til CD.

Jeg synes også, at det er både ret og rimeligt, at hr. Haugaard så har fået sat fingeraftryk på især to områder, som han er meget optaget af. Det er ikke noget, som på nogen som helst måde har været regeringen imod, og jeg synes, at vi også på det område har nået gode resultater.

Jeg skal ikke ligesom hr. Haugaard gå ind i at karakterisere den debat, vi har haft de sidste par dage. Jeg kan huske, at jeg kom forfærdelig galt afsted og i hvert fald ophidsede en del af Tingets medlemmer for nogle år siden, da jeg kom til at benytte et bestemt udtryk om debatten. Det skal jeg ikke gentage; det mener jeg heller ikke ville være dækkende for den debat, vi har haft her og nu, men lang har den jo da i hvert fald været. Derom kan vi ikke blive uenige, hr. Haugaard.

Vi kan heller ikke blive uenige om bekymringen over, at der er nogle, der gerne vil gøre frygten for de fremmede og det fremmede til temaer i en kommende folketingsvalgkamp. Det er usympatisk, og det er ikke godt for den harmoni, der bør være om de spørgsmål i et samfund som det danske, og den harmoni, der bør kendetegne et samfund som det danske.

Hr. Frank Aaen måtte vi jo nøjes med at lave en lille aftale med denne gang. Jeg er ligesom hr. Frank Aaen tilfreds med indholdet af den, men jeg vil også godt kvittere for, at Enhedslisten på en række vigtige punkter har medvirket til at sikre nødvendige indtægter til statskassen, og at vi i øvrigt året igennem, ligesom vi havde det i forbindelse med dette års finanslovs tilblivelse, har haft udmærkede samarbejdsrelationer.

Men det er klart, at der er synspunkter, som deler os. Fru Pia Gjellerup har kommenteret det undervejs i debatten. Vi er ikke enige om arbejdsmarkedspolitikken, og vi er ikke enige i den karakteristisk, Enhedslisten giver af regeringens arbejdsmarkedspolitik, for det at beskytte de arbejdsløses rettigheder er ikke det samme som at beskytte retten til arbejdsløshed. Der er altså nogle punkter, hvor vandene skilles.

Hr. Frank Aaen sagde også, at han var skuffet over, vi havde fået lavet en kvælstofaftale med V og K, fordi det gav dem en ufortjent miljøprofil. Jeg kan godt forstå det synspunkt. Jeg kan godt forstå, hvad hr. Frank Aaen siger. Der er mange områder, hvor V's og K's miljøprofil

bestemt ikke er god. Vi har set det i forbindelse med finanslovens behandling; men jeg tror under alle omstændigheder, at ansvarliggørelse er godt. Jeg tror, det er vigtigt, at så mange partier som muligt, også et parti som Venstre med tæt relation til landbrugserhvervet, som jo berøres af det her, er med til at bære, er med til at lave holdbare løsninger.

Så til den borgerlige opposition. Både til hr. Thor Pedersen og fru Pia Christmas-Møller: Tak for det, vi nu engang er enige om. Og tak for, at man vil stemme for finansloven. Det tror jeg nu også man tjener sine egne interesser bedst ved.

Jeg synes ikke, at det har været noget opløftende syn at se oppositionens ændringsforslag, som jeg i går undlod at gå ind i detaljeret diskussion om. Det har ikke været noget opløftende syn, fordi oppositionen, Venstre og De Konservative, ej heller i dette forløb har præsteret noget sammenhængende og sympatisk alternativ til det, der nu gennemføres. Det, man har stillet af ændringsforslag, det, der lå i VK-planen, har hverken økonomisk, socialt eller miljømæssigt hængt sammen eller været sympatisk.

Der var en hovedlinje i de ændringsforslag, der heldigvis blev stemt ned i går aftes: Der var et konsekvent krav om genåbning af alle de skattehuller og fiduser, som vi fik stoppet for fire år siden. Genindførelse af skattefrihed for avancer på aktier efter at aktiernes værdi er tordnet i vejret. Det er ikke sympatisk, men jo bestemt heller ikke noget bidrag til at få statens finanser til at hænge bedre sammen.

Vi har jo vurderet Venstres og De Konservatives forslag tidligere og måtte konstatere, at de koster meget mere, end partierne selv vil vedkende sig. På samme måde som de besparelser, man skitserer, jeg vil ikke sige foreslår, men netop skitserer, jo har meget svært ved at levere de beløb, de påstås at skulle levere.

Jeg synes også, det har været karakteristisk, at vi ikke kunne få en beskrivelse af det nærmere indhold i de store tal på besparelser, som Venstre og De Konservative slog om sig med, hvad enten det var på ulandshjælpen eller på arbejdsmarkedsområdet eller på en række andre områder.

Når den mere indædte opposition fra det yderste højre prøvede at specificere dem på underkontierne, så man kunne se, hvad det handlede om, så stemte Venstre og De Konservative imod. Og ganske langsomt blev universet næsten tømt for, hvor de penge, som skulle

levere de store besparelser, Venstre og De Konservative så rundhåndet havde foreslået, skulle findes henne.

Så et billede af nogle skattehuller, der skal genåbnes, nogle provenutab, som i virkelighedens verden er langt, langt større, end man har vedkendt sig her under finanslovbehandlingen, og nogle besparelsesforslag, der slet, slet ikke kan leveres i det omfang, man her har skitseret, er hovedlinjen. Dermed er resultatet også, at det, man prøvede at få igennem i går, var en finanspolitik, der ikke er strammere, men slappere og mindre sammenhængende, som efterlader større huller end den, der nu gennemføres.

Der var også et mønster i V, O, C og Z' afstemninger i går, et mønster, hvor det især var sådan, at O og Z, Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet, stemte for det meste af det, Venstre og De Konservative foreslog, så tyndt det end måtte være skitseret.

Vi har altså en beskrivelse af alternativet, men som jeg sagde før, er det ikke noget sammenhængende og ikke noget socialt, miljømæssigt, økonomisk, sympatisk alternativ.

Hvad er så realiteterne i den finanslov, der kan vedtages om den danske økonomi, som den vil være en del af? Jeg tror, at det var fru Pia Christmas-Møller, der talte om de spildte muligheder i dansk økonomi. Jeg har hørt den tale før. Jeg har hørt det ordvalg før. Jeg har hørt bemærkningerne om, at der ikke er reelt overskud på finanserne, før. Hele polemikken omkring engangsindtægter. Og det tvinger mig til at gentage, hvad jeg har sagt før: at det interessante mål for sundheden er de samlede offentlige finanser.

Det er ikke nogen tilfældighed, at man i EU er blevet enige om at måle sig og hinanden på dette. Og de samlede offentlige finanser er i denne regerings første fem år forbedret med et sted mellem 40 mia. kr. og 50 mia. kr., alt efter om man bruger gamle eller nye nationalregnskabsdefinitioner. Disse samlede offentlige finanser er i solidt overskud – både i 1997 og med et dobbelt så stort overskud i 1998. Det er der stadig væk meget få lande i Europa der kan eftergøre, så efter de fælles succeskriterier, vi har opstillet i EU, har Danmark næst efter Luxembourg haft det bedste resultat og en stærkere forbedring i de sidste fem år end næsten alle andre lande.

Så var der den gamle travet om skattetryk. Der er i debatten her blevet efterladt et indtryk af, at vi skulle have sat skattetryk i vej-

ret. Men det har været stabilt i de fem år med Nyrupregeringer i modsætning til de perioder, hvor man havde borgerlig regering, både lige forud for denne regering og også endnu tidligere.

Jeg har følt mig foranlediget til at udsende Finansministeriets første pressemeddelelse i farver. Den skildrer skattetrykket under skiftende regeringer. Partifarven på statsministeren er angivet, den røde er socialdemokrat, den sorte er fra V eller K. Det skulle være til at se selv på afstand, hvordan det har været med skattetrykkets udvikling under Schlüterregeringerne og under Nyrupregeringerne. Kunne vi så ikke slippe for repetitionen af de forkerte påstande om skattetrykket næste gang og næste gang og næste gang igen, igen, igen, når vi samles til finanslovdebatter?

Denne regering har ikke lovet, at vi kunne bringe det samlede skatte- og afgiftstryk ned. Vi har lovet, at vi ville skaffe en bedre opkrævning. Det har vi gjort miljømæssigt bedre og også mere effektivt i forhold til dem, der vil unddrage sig skat; huller er lukkede, byrdefordelingen er blevet mere fair.

Jeg undrer mig i det hele taget, når vi har disse debatter, over, at Venstre og De Konservative med den resultatliste, de har for de 10½ år, der gik forud for Nyrupregeringen, overhovedet synes, det er sjovt at gå så langt i kritikken af udviklingen under den nuværende regering, og der er jo et gammelt mundheld, der siger, at man ikke skal kaste med sten, når man selv har boet i et glashus, eller noget i den retning. For dengang, fra 1982 til 1993, steg antallet af danskere på indkomstoverførsler med 230.000; men fra arbejdsløsheden i 1994 nåede sit højdepunkt og frem til nu er antallet af danskere på indkomstoverførsler, eksklusiv SU-modtagere, faldet med 80.000.

Der er altså 80.000 færre danskere på indkomstoverførsler, og der er endda flere af dem, som er i en form for aktivitet, bl.a. uddannelsesorlov, som jo ikke er en del af problemet, men en del af løsningen for vores fremtid.

Vi siger ikke, at vi har løst alle problemerne med hensyn til beskæftigelsen, bare fordi der er 120.000 flere, der er kommet i arbejde, eller 80.000 færre, der er på indkomstoverførsel – og vi har i »Danmark 2005« sagt, hvad det er, der videre skal udrettes, hvor mange flere arbejdspladser der skal banes vej for, hvor mange færre mennesker der skal være afhængige af indkomstoverførsler – men kunne vi nu ikke godt

være enige om, at vi for sidste gang har hørt den underforståede påstand fra Folketingets talerstol, at der skulle befinde sig 1 million mennesker her i landet, som ikke er i arbejde, og som man bare kan sætte i arbejde.

Det passer jo ikke. Det er jo fup med tallene. Mange af dem er jo netop og præcis ikke i stand til at arbejde eller har trukket sig tilbage efter de regler og bestemmelser, som vi har ønsket at der skulle være for dem.

Og tilbage står et land, der har haft en af de stærkeste fremgange i beskæftigelsen i de senere år, og som har en af de højeste beskæftigelser i Europa.

Vi skal bygge videre på dét, og vi skal bruge den sammenhæng, der er mellem en stigende og holdbar beskæftigelse – hvoraf det meste sker i den private sektor, som det har været tilfældet i de sidste 5 år – og så overskuddet på de offentlige finanser og nedbringelsen af gælden.

Men når man hører den borgerlige opposition, ser man nærmest et billede, som skal give danskerne det indtryk, at gældsætningen i Danmark er noget, der er begyndt for 5 år siden, og som i øvrigt ikke findes andre steder i verden.

Derfor vil jeg godt nævne nogle enkelte tal for statsgælden:

Da Venstre og De Konservative gik i regering i 1982, var statens gæld på 206 mia. kr. I 1993, da Venstre og De Konservative forlod regeringen, var statens gæld på 499 mia. kr.

Den steg altså med ca. 300 mia. kr. i den tid, hvor Venstre og De Konservative sad i regering, og den steg i andel af nationalproduktet fra 44 til 55 pct. – og nu har vi fået nedbragt den til 49 pct.

Det er ikke godt nok, vi skal meget længere ned, men vi er på vej. Det var vi ikke dengang.

Så er der blevet sagt: Jovist, der er da nogle gode resultater, men det skyldes medvind fra udlandet. Og så kan jeg godt forstå de ordførelse, der har været oppe at spørge, hvor den medvind kom fra, om det var fra Tyskland, eller det var fra Sverige, for både Tyskland og Sverige, vore to største handelspartnere, har jo i den periode, vi kigger på her, haft en langsommere udvikling i økonomien end Danmark.

Næh, sandheden er, at vi også har gjort vores del af arbejdet i den lovgivende forsamling og i regeringen med at rette økonomien op og med at rette det økonomiske system i Danmark ind til at kunne klare en vækst.

Vi har så at sige sænket spærregrensen for vækst i Danmark.

Der findes nogle interessante tekniskermål for strukturel ledighed og strukturel budgetbalance, som jeg ikke skal gå ind i at udrede, for det er for teknisk, men jeg vil sige, at økonomernes vurdering jo er, at med hensyn til disse afgørende størrelser står vi langt bedre nu, end vi gjorde for 5 år siden, i kraft af den arbejdsmarkedspolitik, den uddannelsesindsats og for så vidt også den skattepolitik, der har været ført.

Det er vel halvdelen af den vækst, som er sket i beskæftigelsen og i forbedringen af finanserne, der ikke kunne have fundet sted, hvis ikke vi havde fået gjort strukturen i Danmark mere tidssvarende og mere fleksibel, men det har vi med reformerne af arbejdsmarkeds-, uddannelses- og skattepolitikken gjort fra den første dag i den første sæson, og det har været en bragende succes. Vi kender alle sammen talene for ungdomsarbejdsløsheden, der er ved at forsvinde, og for langtidsledigheden, der er blevet reduceret ganske væsentligt.

Og vi ved også, at Danmark nu er i den enestående situation, at alle de økonomiske nøgletal peger i den rigtige retning og har de rigtige fortegn.

Ja ja, siger oppositionen så, men . . . det dér med betalingsbalancen, det er vist noget forfærdelig kritisk noget!

Men hvad er der sket med vurderingen af dansk økonomi fra, da vi for 1 år siden så på fremtiden, og frem til nu? Ja, der er ene og alene sket det, at det er gået endnu hurtigere med beskæftigelsen og forbedringen af de offentlige finanser, end vi havde regnet med dengang. Men til gengæld er betalingsbalancen gået noget dårligere, for der er selvfølgelig en sammenhæng mellem de ting.

Men hvis vi ser på de sidste betalingsbalancetal, der blev offentliggjort, og som var for dårlige, er der to ting at sige om dem:

Først og fremmest var der et meget stort element af investeringsindkøb i dem, og det er jo udtryk for, at det danske erhvervsliv tror på fremtiden, tror på nytten af at øge kapaciteten og er i fuld gang med at gøre det, så vi kan klare en økonomisk vækst videre frem uden at bringe de andre hovedtal i økonomien i fare, uden at det fører til flaskehalse og uden at det fører til inflation.

Her lægges an til en forbedring af den danske økonomis konkurrenceevne og produktivitet.

Og sammen med de opstramninger af arbejdsmarkedspolitikken, der nu er fortsat, skal dét borge for, at vi kan få et langt bedre betalingsbalanceår næste år.

Det er jo også en samstemmende vurdering fra bankøkonomer og andre uafhængige iagttagere, at vi får en langt bedre betalingsbalance i 1998.

Men til diskussionen om betalingsbalancen er der jo også at føje, at regeringen forudså denne udvikling og agerede i forhold til den med ATP-opsparingen og med den opstramning, der i øvrigt er sket med finansloven, og det understøtter og cementerer udsigterne til en mere positiv betalingsbalance i 1998, som alle også forventer.

Det har været klogt – med statsministerens ord fra åbningstalen – at løfte foden en lille smule fra speederen, hvad angår det private forbrugs vækst.

Og heldigvis er der nu også en lavere vækst i ejendomsprisudviklingen. Det giver også forhåbninger om en stabilisering af økonomien.

Så ved jeg godt, at Venstre og De Konservative hellere ville skære mere i det offentlige forbrug, men igen: Væksten er jo sket ude i kommunerne og amterne, og hele den vækst i personalet, der har været i den offentlige sektor i det sidste år, kan faktisk henføres til børnepasning, psykiatri og ældreomsorg.

Og de, der gang på gang går op på denne talerstol og siger: Det er også forfærdeligt, at regeringen ikke har grebet ind over for den helt uholdbare vækst i de offentlige udgifter, skylder at komme op og forklare, om det var ældreomsorgen eller børnepasningen eller psykiatrien, hvor en påtrængende udbygning foregår, vi skulle være gået ind i at bremse op for – i øvrigt i strid med de aftaler, vi har indgået med amterne og kommunerne.

Så megen sammenhæng må der være i tankegangen, at man giver et svar på det spørgsmål, for det er dér, væksten har været.

Men jeg vil også godt sige, at det jo har været en indhentning, hvor vi alle sammen – og her mener jeg regeringen såvel som de fleste her i Folketinget, tror jeg, og de kommunale og amtskommunale organisationer – var overens om, at en så kraftig vækst i personaleforbruget ikke kan fortsætte.

Vi skal finde metoderne til at dæmpe væksten i de kommende år og alligevel sikre et kvalitetsløft i den offentlige service, og der er

meget at hente, som ikke nødvendigvis kræver mange flere mennesker og mange flere penge.

Og jeg er også glad for, at regeringen og SF i den del af finanslovaftalerne, vi har med SF, er enige om vel nok at sætte nogle flere penge af til hjemmehjælpen, men især at beskæftige sig med, hvordan vi kan påvirke kvalitetsudviklingen og sikre en bedre organisation på dette vældige område, hvor der i forvejen er ansat hen ved 100.000 mennesker.

Jeg siger ikke, at der gøres et dårligt arbejde, for der knokles, og der ydes en stor indsats, men den indsats er ikke altid tilstrækkelig godt organiseret, og her kan vi gøre mere for at inspirere til en bedre organisering og lære af hinanden kommunerne imellem og lære af hinanden kommunerne og den private sektor imellem.

Så har der været talt om konkurrenceevnen.

Vi skal passe på konkurrenceevnen, og som jeg sagde før, skal vi gøre det ved at sikre fleksibiliteten på arbejdsmarkedet, lette investeringerne, flytte kapacitetsgrænserne i økonomien og sammen med parterne på arbejdsmarkedet fastholde den ansvarlighed, der heldigvis har kendetegnet overenskomstaflutningen de sidste mange gange.

Heldigvis er den danske konkurrenceevne forbedret noget på det sidste, men den skal holdes høj, og det kan nu kombineres med en vækst i afsætningsmulighederne på vore vigtigste markeder, fordi Sverige og Tyskland er ved at komme mere med.

Så har der været fokuseret meget på de 0,2 pct. af lønsummen, regeringen har lagt på virksomhederne, men jeg kan ikke helt forstå ømskindetheden her, for ingen kan bestride, at det går hæmrende godt med indtjeningen i det danske erhvervsliv: Se på aktiekurserne, se på overskuddene, se på fraværet af konkurser!

Og der er mange, der har talt for, at vi skulle afvikle tilskudssamfundet – især i den højre side af salen – men det, vi har gjort med beslutningerne om sygedagpengebidraget og den fulde arbejdsgiverfinansiering af arbejdsmarkedets elevrefusion, er at fjerne nogle tilskud. Der er ikke længere statspenge i subsidieringen af de små arbejdsgivere og små selvstændige på sygeforpligtelsen. Det betales af de andre arbejdsgivere – en god og solidarisk orden.

Vi kunne selvfølgelig bare have fjernet de tilskud til en lav forsikring, der er, kunne man sige, men det havde ramt de små erhvervsdrivende uforholdsmæssig hårdt. I stedet har vi

ladet alle – og det vil sige især de store – betale, så skatteyderne i hvert fald ikke skal finansiere de tilskud til erhvervslivet længere. Og det synes jeg egentlig er en fair udvikling i forhold til et erhvervsliv, der tjener gode penge.

Men vi skal være optaget af konkurrencekraften, og vi skal være optaget af at videreudvikle de reformer på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet, der er sat i gang, og som er ved at blive ført ud i livet, og meget gerne i dialog med arbejdsmarkedets parter.

Så sagde hr. Thor Pedersen på et tidspunkt i løbet af debatten: Venstre ønsker jo også et velfærdssamfund.

Nå, gør man det? Eller leger man bare med ordene?

Det, som jeg synes er problemet med hr. Thor Pedersens og Venstres bekendelse til velfærdssamfundet, er, at den altså garneres med de her skattehuller og de her fantasibesparelser, som vil lave konkrete huller i statskassen, som enten uansvarligt vil forårsage ustabilitet i finanserne, hvor der i dag er stabilitet, eller vil føre frem til, at man må privatisere ikke bare driften, men også betalingen af en række af de centrale offentlige serviceydelser, der i dag stilles til rådighed for borgerne på sundhedsområdet, på uddannelsesområdet, på børnepasningsområdet og på ældreomsorgsområdet – eller hvor det nu er – og som derfor ikke er afhængige af den private pengepungs størrelse.

Med hensyn til de bud på sammenhængen, vi har set fra borgerlig side, er der kun to mulige svar:

Det ene er at føre en mere uansvarlig finanspolitik, fordi man ikke, som man angiver, leverer et større overskud, men et mindre, og det andet er at sende regningen for alle de skattelettelser, man lover, tilbage til borgerne ved at kræve betaling for nogle af de offentlige serviceydelser, der virkelig klodser noget.

Ellers hænger tingene ikke sammen, og hvad er det så for et velfærdssamfund, man også ønsker?

Jeg synes, at det er et godt spørgsmål og måske i virkeligheden et nøglespørgsmål i den politiske debat.

Og det er jo klart, at disse temaer bliver trukket ud i, hvad jeg i hvert fald vil karakterisere som karikaturer, når man så ser forslagene fra Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet, for dér har vi jo mange huller i statskassen, men det skal jeg i øvrigt ikke fordybe mig i.

Jeg skal derimod konstatere, at hvad angår den meget store del af befolkningen, der er pensionister, har V, O, C og Z fælles og enige bud været, at det var de velbærgede, der skulle have nogle flere penge, mens de andre ikke havde brug for det.

Det var sådan, stemmemønsteret var i går, og det er sådan, tankegangen er. Og det bygger på den vrangforestilling, at der var nogle, der tog noget fra folk, da man i 1993 lagde lidt om på sammensætningen af fordelene i skattesystemet med hensyn til de bruttoficerede pensionsudbetalinger, som det så fint hedder, og lagde lidt om på vægtfordelingen mellem grundbeløb og tillæg. Men de mennesker, der blev »ramt« af det, var jo netop karakteriserede ved at have så stor en indtjening ved siden af folkepensionen, at de fik en større skattelettelse ud af det, end de havde tab på anden vis.

Derfor er det lidt særpræget, at vi igen skal høre, at her tog man noget fra nogle, og at vi igen skal høre, at statsministeren har sagt noget, men at vi har gjort noget andet, for det passer jo ikke, og det er gang på gang i dette Folketing påvist, at der er tale om en simpel ombytning af rækkefølgen af tingene, som de faktisk foregik: Det statsministeren udtalte sig om, var på baggrund af en lovgivning om folkepensionens grundbeløb, der var vedtaget i sommeren 1993 af dette Folketing, og udtalelsen faldt i efteråret.

Må jeg så et øjeblik vende mig til udlændingepolitikken, som har spillet en stor rolle i debatten, for bare at sige én ting:

Jeg tror, det har været vældig væsentligt og sanerende for debatten, at vi har fået Økonomiministeriets tal for de fremmede, mennesker af udenlandsk afstamning, for dermed har vi fået skrælet den debat ned til det, den virkelig handler om: De mennesker, der bor iblandt os, og som er danske statsborgere eller har fået varig opholdstilladelse – og det er jo langt de fleste af dem – men som er født et andet sted, trækker såmænd ikke på en særlig meget større del af de offentlige udgifter end andre danskere. Men det, der er problemet er, at de ikke får lov til at bidrage til produktionsresultatet i samme omfang.

Derfor den meget stærke vægt i regeringens udspil på en langt mere effektiv integration af dem, der får opholdstilladelse i Danmark, og ikke bare en integration af dem, der kommer fremover, men også en opretning i forhold til den indsats, der ikke har været god nok i for-tiden.

Så var der et indlæg fra hr. Otto Steenholdt, som i dag er den eneste tilstedeværende repræsentant for den store koalition på Grønland. Og jeg takker for en række af bemærkningerne om bloktilskuddene og råstofforvaltningen, og jeg kan sige, at der er ikke nogen tvivl i regeringen om, at når vi skal revidere tips- og lottolovgivningen, skal der laves særlige puljer for Grønland og Færøerne. Og overvejelserne er i gang, men principbeslutningen er vi helt overens om.

Hr. Óli Breckmann havde jo et længere indlæg, som jeg ikke tror jeg vil gå særlig meget i detaljer med, selv om det altid er interessant at høre hr. Breckmanns foredrag om hans skattepolitiske synspunkter. Men jeg deler dem ikke, og der er i det hele taget en hel del af hr. Breckmanns opfattelser af verden, jeg ikke deler, og sådan har det nu været i alle årene, så det bør ingen af os undre os vældig meget over.

Men jeg vil godt sige, at jeg ser frem til den undersøgelse, som hr. Breckmann refererede til, med den allerstørste ro, men de udtalelser om svig og meget af det andet, der var i hr. Breckmanns altid farverige ordvalg, skulle han måske undlade, til han havde noget at have dem i.

Hr. Niels Anker Kofoed talte om de gode gamle dage, da der var meget mere fest og farver herinde i Folketinget, og jeg kan også huske nogle blændende klip i TV af de gamle dengang: Erik Eriksen, H.C. Hansen og Aksel Larsen. Jo, det var tider! Men gad vide, om det ikke var de bedste klip, man bragte i fjernsynet. Det er jeg lige ved at tro.

Jeg fandt ikke ud af, hvor glad hr. Kofoed var for alle ministerbesøgene på Bornholm, men jeg vil sige, at for mig personlig har det været en god oplevelse, når jeg har besøgt øen. Og jeg mener nu også, at de løfter, der er blevet givet, er indfriet eller – i det omfang de er givet frem i tiden – bliver indfriet.

Bemeldte coaster ved Dueodde har jeg i hvert fald været med til at finde penge til at fjerne, og hvis den ikke er fjernet endnu, så er der sikkert en teknisk forklaring på det, men fjernes skal den.

Og hvad angår trafikforbindelserne til Bornholm – og det er jo langt det vigtigste – har trafikministeren i starten af januar et møde med alle interesserede parter, for det er klart, at det også er en sag, som regeringen er meget optaget af.

Jeg skal ikke gå tilbage til udlændingedebatten og hr. Helge Adam Møllers sene interven-

tion for at holde den sag varm, men nærme mig en afslutning, og den skal sådan set kun sammenfatte det, regeringen har gjort og vil gøre med den politik, som det finanslovsforslag, vi skal stemme om om lidt, er udtryk for:

Den helt overordnede målsætning har været at få folk i arbejde og gøre et velfærdssamfund som vores danske med vores danske særpræg ikke bare til noget, vi godt kan lide, og ikke bare til noget, som er bedre, end det var før, eller der er andre steder, men også til noget, som er fuldt finansieret, som er langtidsholdbart, og som kan forny sig og klare sig ind i det nye århundrede.

Det er derfor, vi har været så optaget af at vende udviklingen fra gældsætning til gældsnedbringelse og er kommet i gang med det.

Og de første 5 år har været karakteriseret af større beskæftigelse, fornyelse af velfærdssamfundet og forbedring af det danske samfunds konkurrencekraft – i den udvidede betydning, at arbejdsmarkedet er kommet til at fungere bedre, at skattesystemet er kommet til at fungere bedre, at uddannelsessystemet er kommet til at fungere bedre, og at der er blevet investeret i infrastrukturen.

Vi har et mere livskraftigt velfærdssamfund, fordi Danmark er kommet i fremgang: et velfærdssamfund, der er mere springbræt end hængeskøjle, et velfærdssamfund, hvor det i et samarbejde med amterne og kommunerne også har været muligt at bruge en del af resultatet til at rette op på de fejl og mangler, ventetider og forsømmelser, vi har konstateret i den offentlige service, og et velfærdssamfund, hvor vi har kunnet fastholde en høj grad af social tryghed og en god økonomisk udligning og afvise, at vi kun skulle kunne klare problemerne ved at lade folk arbejde sig fattige på lavere mindstelønninger, men også et samfund, hvor vi har en fælles forpligtelse til ikke bare at konstatere, at økonomien hænger meget godt sammen for de fleste, men også i fællesskab at arbejde for, at den sociale sammenhængskraft bliver større, og at der ikke er nogen, der føler sig ghettoiseret, hvad enten det er på boligområdet, eller det er mentalt i bredere forstand.

Det er i virkeligheden den opfattelse af, hvad der er et ordentlig samfund, vi også med denne finanslov sikrer et økonomisk grundlag for at arbejde videre på.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg har anmeldt to korte bemærkninger, og derefter vil jeg bede de ordførere, der ønsker ordet i anden omgang, om at markere – først hr. Frank Aaen og derefter hr. Arne Melchior.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Finansministeren sagde, at der er forskel på at forsvare de arbejdsløse og at forsvare retten til at være arbejdsløs.

På den måde kom det jo nærmest til at lyde, som om Enhedslisten forsvarede retten til at være arbejdsløs, og det kan vi ikke helt have hængende på os, da vores hovedkrav i forhandlingerne jo var flere rigtige job til de arbejdsløse.

Og jeg må sige, at jeg stadig væk ikke forstår regeringen, for regeringen krævede, at arbejdsløse skal tvinges til 4 timers daglig transporttid, og det giver altså en arbejdsuge på 57 timer – i dag kan man tvinges til 3 timer, altså i alt 52 timer om ugen, og det må være rigeligt – og den krævede, at man efter et halvt år skulle kunne tvinges ud af sit fag, hvor vi sagde: Jamen kan det ikke være sådan, at hvis faget er håbløst beskæftigelsesmæssigt, må de tilbydes uddannelse?

Men det var ikke nok. Regeringen insisterede på, at signalet om, at der skulle være stramninger for de arbejdsløse, skulle gives.

At det hele faldt på det, synes jeg var en skam, og vi ærgrer os, for det kom der en dårligere finanslov ud af, og der kom også dårligere vand ud af det. Men vi håber da, at vi får mulighed for at gøre det bedre en anden gang, og at det bliver muligt at få tingene til at hænge bedre sammen.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg kan ikke tilbageholde en kort bemærkning til en af mine yndlingsaversioner, en af de få, jeg har i denne sal, nemlig hr. Helge Adam Møller, som i sin korte bemærkning beskæftigede sig med somaliernes antal i Tyskland og i Danmark.

For én ting er, at hr. Helge Adam Møller opgav, at der er 90 millioner tyskere i Tyskland – jeg har nemlig for en halv time siden talt med den tyske ambassade, og det allernyeste tal fra for en måned siden er 81,8 millioner, men når hr. Helge Adam Møller kan få sig selv til at sige, at der er 18 gange så mange tyskere, som

der er danskere, når der er mindre end 16 gange så mange, spiller det jo ingen rolle, for når først hr. Helge Adam Møllers pansergruppe sætter sig i bevægelse, skal der jo ikke være nogen småligheder – men hvad siger antallet af somaliere i Tyskland kontra antallet af somaliere i Danmark egentlig?

Hr. Helge Adam Møller kan jo ikke undgå at vide og bør ikke undgå at vide, at Tyskland i de sidste 10-15 år har taget betydelig flere udlændinge, flygtninge, til sig – målt i forhold til befolkningens størrelse – end Danmark har gjort, og derfor var hr. Helge Adam Møllers bemærkning misvisende, og det beklager jeg, for det er ikke det, man plejer at høre fra Det Konservative Folkeparti. Det sidste noterer jeg med glæde.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Vi går herefter til anden omgang – hr. Thor Pedersen.

Thor Pedersen (V):

Det glædede mig, at finansministeren i sit indlæg – både i det første indlæg og i det store afsluttende indlæg – havde registreret fra min ordførertale, at Venstre ønsker et velfærdssamfund. Det glæder mig egentlig, for så er det registreret.

Men jeg kunne forstå, at der egentlig ikke var så meget andet, der var registreret, for da finansministeren nævnte ordet velfærdssamfund, var det underforstået, at det, vi i øvrigt havde foreslået, ikke matchede opgaven. Ikke rigtig lignede det overordnede ønske, og så må jeg blot sige, at der er noget, der er forbigået finansministerens opmærksomhed, for det, vi konkret har foreslået, og som adskiller sig fra regeringens forslag til finanslov, er at gøre det lettere at drive virksomhed i Danmark.

Vi ønsker, at flere skal være i beskæftigelse. Vi ønsker, at vi skal have en større privat produktion. Vi ønsker at gøre mere for at animere til, at folk, der er ledige og passivt forsørgt, hvad enten det er på dagpenge- eller kontant-hjælpsområdet, bliver aktiveret hurtigere. Alt sammen med ét formål: at gøre det lettere at finansiere den velfærd, som vi ønsker.

Det har intet at gøre med brugerbetaling, intet. Vi har overhovedet ikke foreslået, at ydelsesniveauerne skal sættes ned. Vi opererer med de samme ydelsesniveauer som regeringen. Men vi har den klare opfattelse, at det solidariske og det sociale ligger i at bevilge ressourcer

til hospitalsbehandling, ressourcer til børnepasning eller ressourcer til ældreomsorg. Og det, der skiller i opfattelsen af en velfærdsstat og et velfærdssamfund, er, at vi ikke mener, det har noget med velfærd at gøre, at man absolut skal diktere den enkelte borger, der får ydelsen, hvor han skal have den, hvem der skal løse opgaven. Det er her, den principielle forskel er mellem den måde, vi opfatter et velfærdssamfund på, og de muligheder, der er i dag.

Vi ønsker det frie valg mellem privat og offentlig børnepasning. Vi ønsker det frie valg mellem offentlig og privat hjemmeservice. Vi ønsker det frie valg mellem offentlige og private sygehuse. Vi ønsker kort sagt, at den enkelte skal have lov at bestemme meget mere selv, at den enkelte skal have lov at bestemme over den ressource, som vi alle i fællesskab er villige til at bevilge.

Det er hele forskellen, og det er den fundamentale forskel, når vi diskuterer indholdet vedrørende et velfærdssamfund i den foreliggende finanslov og de ændringsforslag, som Venstre og Det Konservative Folkeparti har stillet.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Vi har netop hørt et meget inspireret indlæg, hvor én, der i ti år har forsøgt at blive europamester, taler nedsættende til én, der faktisk er blevet det.

Pia Christmas-Møller (KF):

Efter finansministerens indlæg kunne man fristes til at åbne for en ny langvarig debat. Det vil jeg undlade, men jeg er nødt til at præcisere et par ting.

Et af de temaer, vi har diskuteret voldsomt i dag, er, hvorvidt fremgangen i dansk økonomi skyldes konjunkturerne eller er regeringens for-tjeneste. Må jeg ikke blot her referere til den seneste vismandsrapport, side 5. Vismændene skriver her følgende:

»De offentlige finanser er blevet gradvis forbedret i løbet af opsvinget. Denne forbedring er imidlertid primært konjunkturbetinget, idet finanspolitikken set over perioden 1993-1997 har været lempelig. Også de forbedringer på det offentlige budget, der forventes i 1998 og 1999, kan hovedsagelig tilskrives konjunkturudviklingen. Da forbedringen af de offentlige finanser primært skyldes konjunkturudviklingen og ikke finanspolitiske stramninger, kan

der hurtigt opstå budgetunderskud, når konjunkturerne vender igen.«

Det var det ene, jeg gerne vil fastslå her i anden runde. Det andet er, at finansministeren åbenbart har forberedt sig så grundigt med sin farvestrålende pressemeddelelse, at han har tænkt sig til, hvad der nok ville blive sagt under debatten i dag. Problemet er, at finansministeren var så glad for sin pressemeddelelse, at han var nødt til at hænge det op på noget, oppositionen ikke har sagt. Hverken V eller K har i dag hævdet, at vi har haft et stigende skatte-tryk. Det, vi har hævdet og dokumenteret, er, at regeringen har høstet stigende skatteindtægter. Man har i 1997 haft hele 74 mia. kr. mere til rådighed fra skatteindtægter, fra borgerne, end man havde i 1992, og alligevel pålægger man nye afgifter, alligevel pålægger man virksomhederne nye omkostninger.

Jeg vil også gerne præcisere, hvordan det egentlig ser ud med konkurrenceevnen. Det er rigtigt, at konkurrenceevnen inden for det seneste års tid umiddelbart er blevet forbedret, men det skyldes sandelig ikke regeringens indsats. Det skyldes kronens kursudvikling, og det er en kendsgerning, at det finanslovforslag, som om lidt bliver vedtaget, pålægger virksomhederne byrder, som medfører, at virksomhedernes konkurrenceevne forringes med knap 1 pct., helt nøjagtigt 0,85 pct. Det er en kendsgerning, at vi lige siden 1993 har tabt markedsandele, og det er en kendsgerning, at betalingsbalanceoverskuddet lige siden 1993 er blevet reduceret.

Til sidst vil jeg gerne korrigere finansministerens citat fra statsministerens bemærkning om folkepensionens ukrænkelighed. Statsministeren kom ikke med sine bemærkninger, efter at regeringen havde vedtaget eller fremsat sine lovforslag. Nej, statsministeren kom med sine bemærkninger ved åbningstalen i 1993. Jeg står med udskriften her, og jeg citerer:

»Folkepensionens grundbeløb skal være det faste fundament for al pensionsopsparing. Det står regeringen urokkeligt fast på.«

Og det stammer altså fra statsministerens åbningstale den 5. oktober 1993.

(Kort bemærkning).

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Det er svært at holde rede på historien. De nuværende regler for folkepension blev vedtaget i juni 1993.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Fjernelsen af de over 70-åriges ret til folkepensionens grundbeløb, uanset om de har arbejdsindkomst, kom efter denne åbningstale. Det kan ligeledes dokumenteres. Den kom i december 1993.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 125 stemmer (S, V, KF, SF, RV, CD og Jacob Haugaard (UP)) mod 14 (FP, EL og DF).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 19. december 1997, kl. 09.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.13